

Ocena zasobów pomocy społecznej

za 2023 rok

Autorzy:

Magdalena Salwerowicz

Dyrektor

Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
w Ostrowcu Świętokrzyskim

SPIS TREŚCI

STRONA

1	Wprowadzenie	3
2	Dane o sytuacji demograficznej i społecznej	3
3	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia	11
3.1	Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA - ZADANIA OPS, CUS oraz MOPS, MOPR	38
4	Inne rodzaje pomocy i świadczeń	41
5	Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia	50
6	Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	59
6.1	Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej	63
6.2	Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej	63
7	Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego	63
8	Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej	66
9	Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia	67
10	Wnioski końcowe	68

1. Wprowadzenie

Zgodnie z art. 16a ustawy z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej gmina i powiat oraz samorząd województwa zobowiązani są do sporządzenia corocznie oceny zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społeczno-demograficznej, która w szczególności winna obejmować: infrastrukturę, kadre, organizacje pozarządowe, nakłady finansowe ponoszone na zadania pomocy społecznej oraz informacje o osobach i rodzinach korzystających z pomocy społecznej. Prezentowane w niniejszej ocenie dane są w znacznej mierze automatycznie importowane z systemów informatycznych, m.in. ministerialnych obszarów jakie podlegają ocenie (pomoc społeczna, świadczenia związane z rodzicielstwem, informacja oświatowa, rynek pracy) oraz GUS. Są to dane nieedytowalne. W niektórych przypadkach trudno zinterpretować wielkości zasilonych danych. W związku z czym w opisach został umieszczony dodatkowy komentarz.

Niniejsza analiza opisuje sytuację w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski. Jest to Gmina miejska, leżąca w powiecie ostrowieckim. Graniczy z gminami: Bodzechów i Kunów. Siedzibą Gminy jest Ostrowiec Świętokrzyski. Powierzchnia wynosi 46,41 km², co stanowi 7,5% powierzchni powiatu, 0,40% województwa. Gęstość zaludnienia wynosi 1356,5 osób/km². Poniżej prezentujemy szczegółowe dane o: sytuacji demograficznej, rynku pracy, infrastrukturze społecznej, osobach korzystających z pomocy i wsparcia, świadczeniach pomocy społecznej, zasobach instytucjonalnych, kadrze pomocy społecznej, środkach finansowych na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego, aktywności projektowo-konkursowej jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, współpracy z organizacjami pozarządowymi w obszarze pomocy i wsparcia Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

2. Dane o sytuacji demograficznej i społecznej

Według stanu na 31 grudnia 2023 r., liczba ludności Gminy Ostrowiec Świętokrzyski wyniosła 60 198 osób, z czego 53,81% stanowiły kobiety, a 46,19% mężczyźni. Struktura ludności Gminy przedstawiała się następująco: osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowiły 13,67%, osoby w wieku produkcyjnym 54,30%, a w wieku poprodukcyjnym 32,02%. W stosunku do 2022 r. liczba ludności spadła o 1,7%.

Sukcesywny spadek liczby ludności obserwuje się w Ostrowcu Świętokrzyskim już od co najmniej dwóch dziesięcioleci. Pod koniec 2003 r. wg danych GUS miasto zamieszkiwało 74 913 osób. Oznacza to, że w ciągu 20 lat liczba mieszkańców spadła o 24%. Dynamicznie zmniejsza się liczba osób młodych. Na przestrzeni 20 lat nastąpił spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym aż o połowę. Zmniejsza się również liczba osób w wieku produkcyjnym. Rośnie natomiast liczba seniorów (osób w wieku poprodukcyjnym). Główny wpływ na spadek liczby mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego ma ujemny przyrost naturalny i ujemne saldo migracji. Istotnym problemem, z jakim boryka się Ostrowiec Świętokrzyski, jest również starzenie się społeczeństwa, przejawiające się rosnącym udziałem osób starszych w ogólnej liczbie ludności.

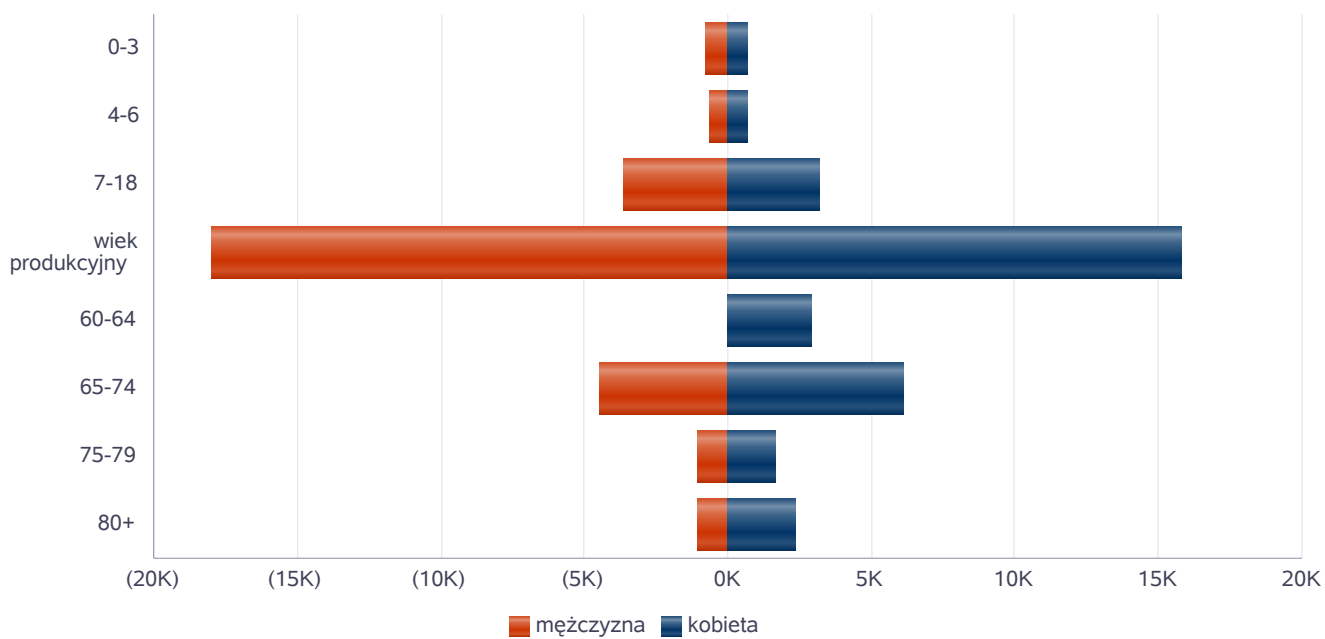
Według stanu na 31 grudnia 2023 r. stopa bezrobocia dla powiatu ostrowieckiego wynosi 9,9%, dla województwa świętokrzyskiego wynosi 7,5%. Liczba osób długotrwale bezrobotnych w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski wynosi 796 wobec 1959 zarejestrowanych bezrobotnych z terenu Gminy.

W zasobach infrastruktury społecznej Gminy znajdują się 4 żłobki niepubliczne dysponujące 225 miejscami, 19 przedszkoli wraz z oddziałami przedszkolnymi przyszkolnymi przy szkołach, dysponującymi 1877 miejscami. Jest 17 świetlic, w tym 8 przyszkolnych i 9 pozaszkolnych.

Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące demografii (liczbę ludności w podziale na płeć i grupy wiekowe), rynku pracy (liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale, liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej) i infrastruktury społecznej (liczba żłobków, liczba opiekunów dziennych, liczba miejsc w żłobkach, liczba brakujących miejsc dla dzieci w żłobkach) oraz w formie tabelarycznej informacje o infrastrukturze społecznej zawierające dane własne jednostki dotyczące: liczby mieszkań komunalnych, socjalnych, liczby wniosków złożonych na mieszkania komunalne, liczby osób oczekujących na mieszkania socjalne, liczby wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego, liczby klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów oraz liczby hospicjów na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski. W tabelach dot. Liczby mieszkańców wg grup wiekowych i płci (str. 4 i 5) brak jest danych w grupie wiekowej 60 - 64 dla mężczyzn, ponieważ mężczyźni w wieku 60 - 64 kwalifikowani są do grupy wiek produkcyjny. Dane pochodzą z Banku Danych Lokalnych GUS.

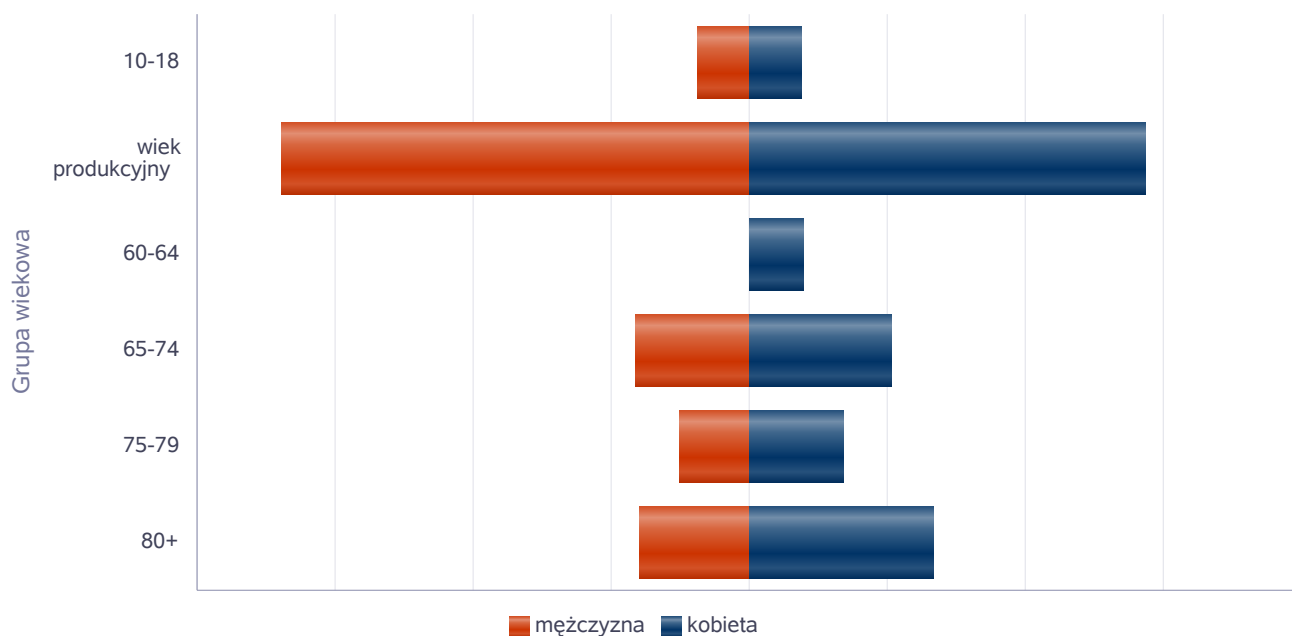
Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci		
Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
0-3	759	672
4-6	660	716
7-18	3 613	3 219
wiek produkcyjny	18 003	15 795
60-64		2 944
65-74	4 464	6 108
75-79	1 029	1 643
80+	1 015	2 340

Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

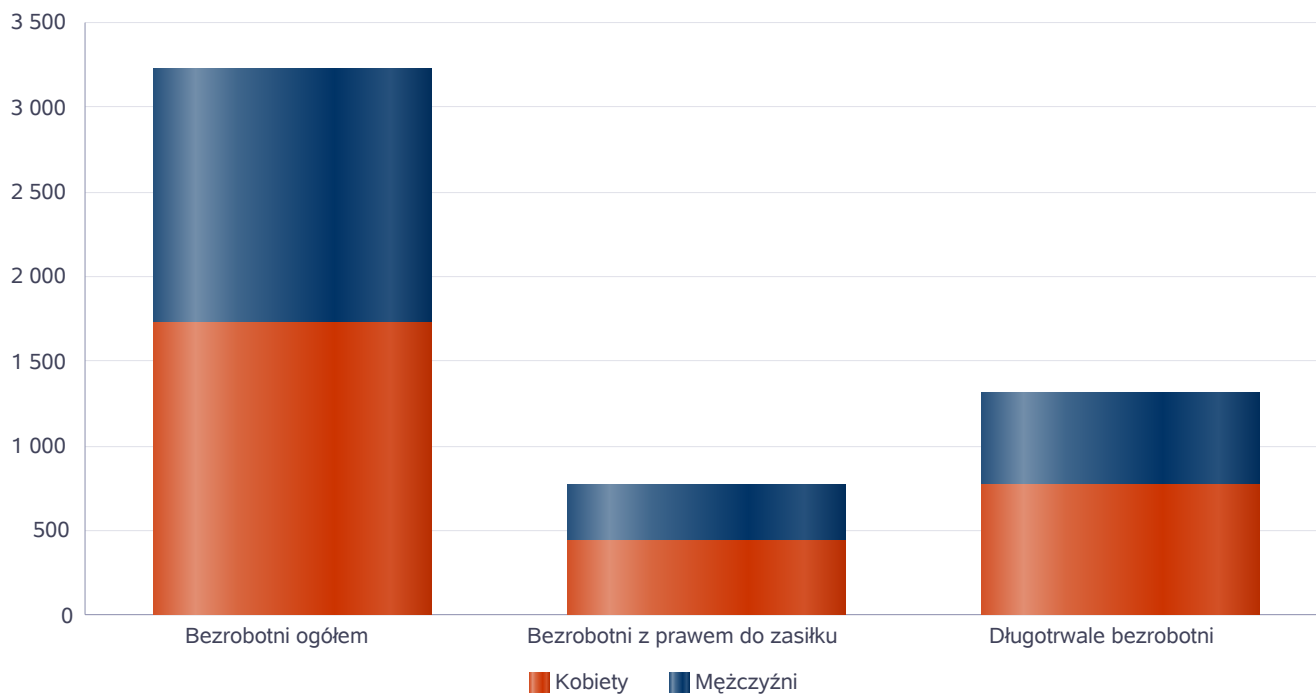
Liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci		
Grupa wiekowa	mężczyzna	kobieta
10-18	1 906	1 891
wiek produkcyjny	16 982	14 349
60-64		1 951
65-74	4 147	5 155
75-79	2 547	3 420
80+	3 961	6 671

Prognozowana liczba mieszkańców wg grup wiekowych i płci

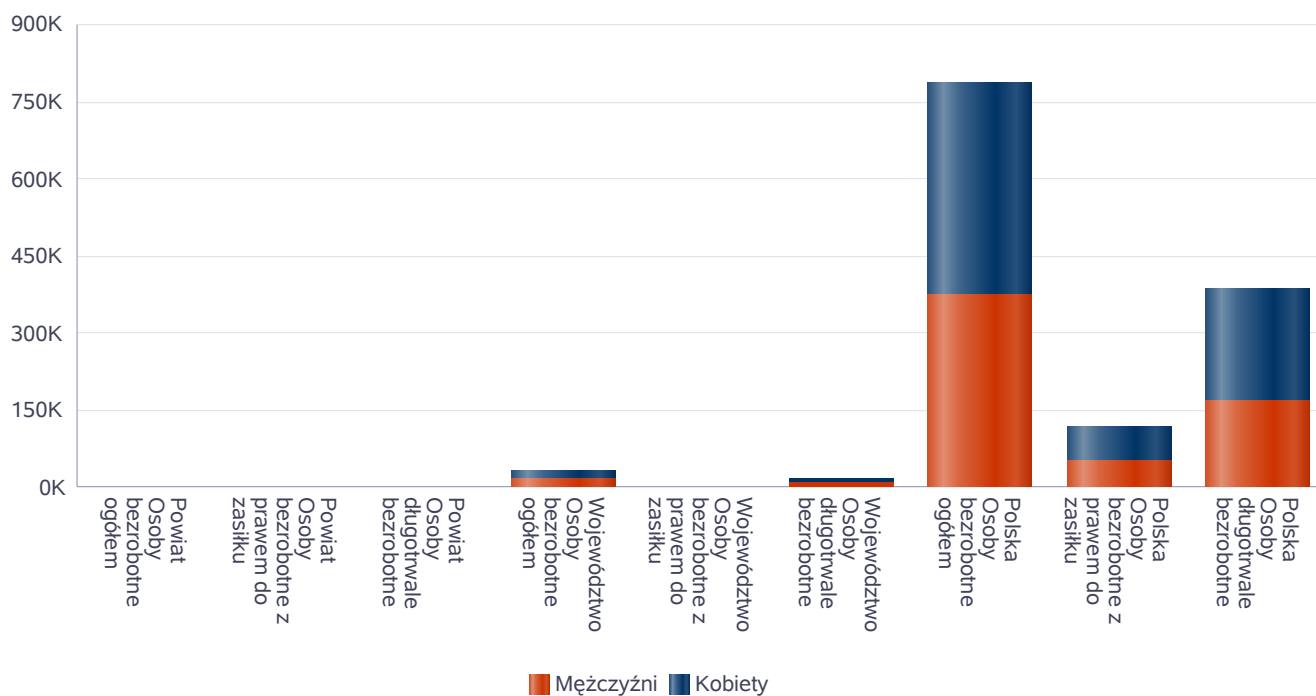
Liczba osób bezrobotnych, liczba długotrwale bezrobotnych oraz liczba osób bezrobotnych z prawem do zasiłku (poziom powiatu)

Status	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
Bezrobotni ogółem	3 225	1 502	1 723
Bezrobotni z prawem do zasiłku	773	339	434
Długotrwale bezrobotni	1 313	540	773

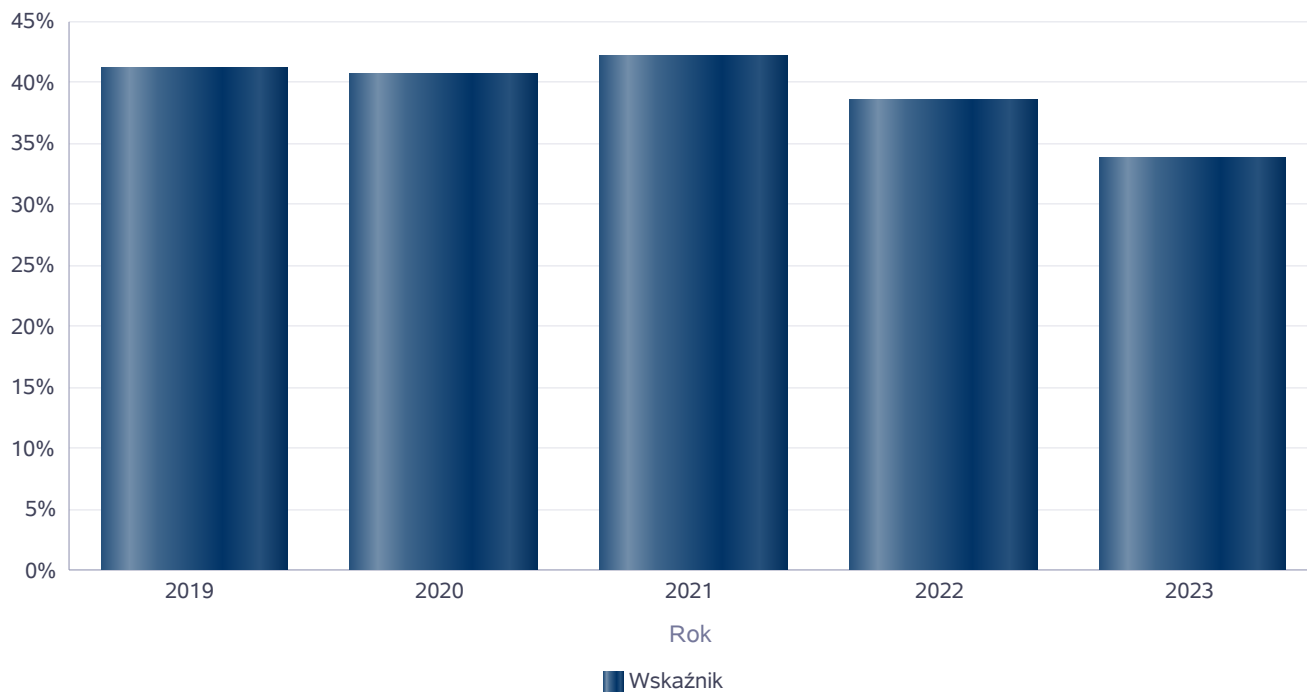
Wykres prezentuje liczbę osób bezrobotnych, liczbę bezrobotnych długotrwale oraz liczbę osób bezrobotnych z prawem do zasiłku, ogółem i w podziale na płeć.

Status	Powiat		Województwo		Polska	
	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni	Kobiety	Mężczyźni
Osoby bezrobotne ogółem	1 723	1 502	17 048	16 676	413 294	371 950
Osoby bezrobotne z prawem do zasiłku	434	339	2 967	2 716	66 197	53 024
Osoby długotrwale bezrobotne	773	540	8 948	7 736	214 781	169 653

Wskaźnik bezrobocia wśród beneficjentów pomocy społecznej. Wskaźnik obliczany jako stosunek liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej z powodu bezrobocia do liczby osób w rodzinach korzystających z pomocy ogółem.

Rok	Wskaźnik
2019	41%
2020	41%
2021	42%
2022	39%
2023	34%

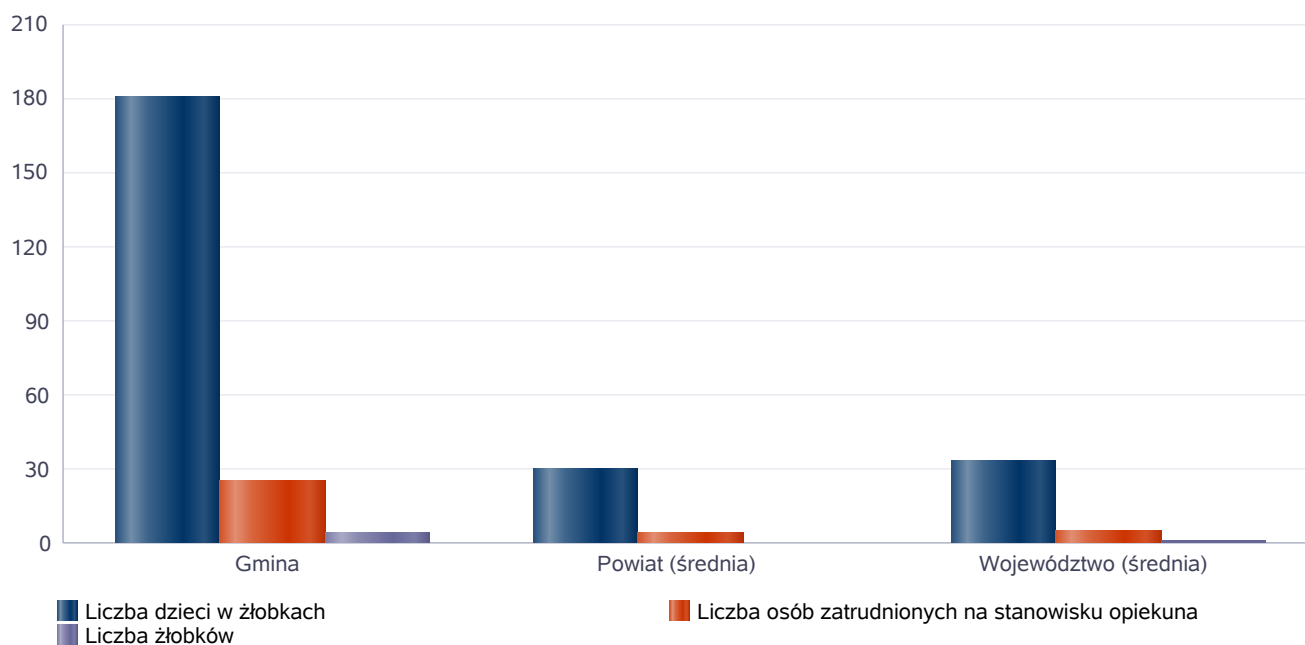

Liczba placówek i miejsc dla dzieci

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbową
Gmina	Liczba dzieci w żłobkach	180,00
Gmina	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	25,00
Gmina	Liczba żłobków	4,00
Powiat (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	30,00
Powiat (średnia)	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	4,17
Powiat (średnia)	Liczba żłobków	0,67
Województwo (średnia)	Liczba dzieci w żłobkach	33,25
Województwo (średnia)	Liczba osób zatrudnionych na stanowisku opiekuna	5,33
Województwo (średnia)	Liczba żłobków	0,83

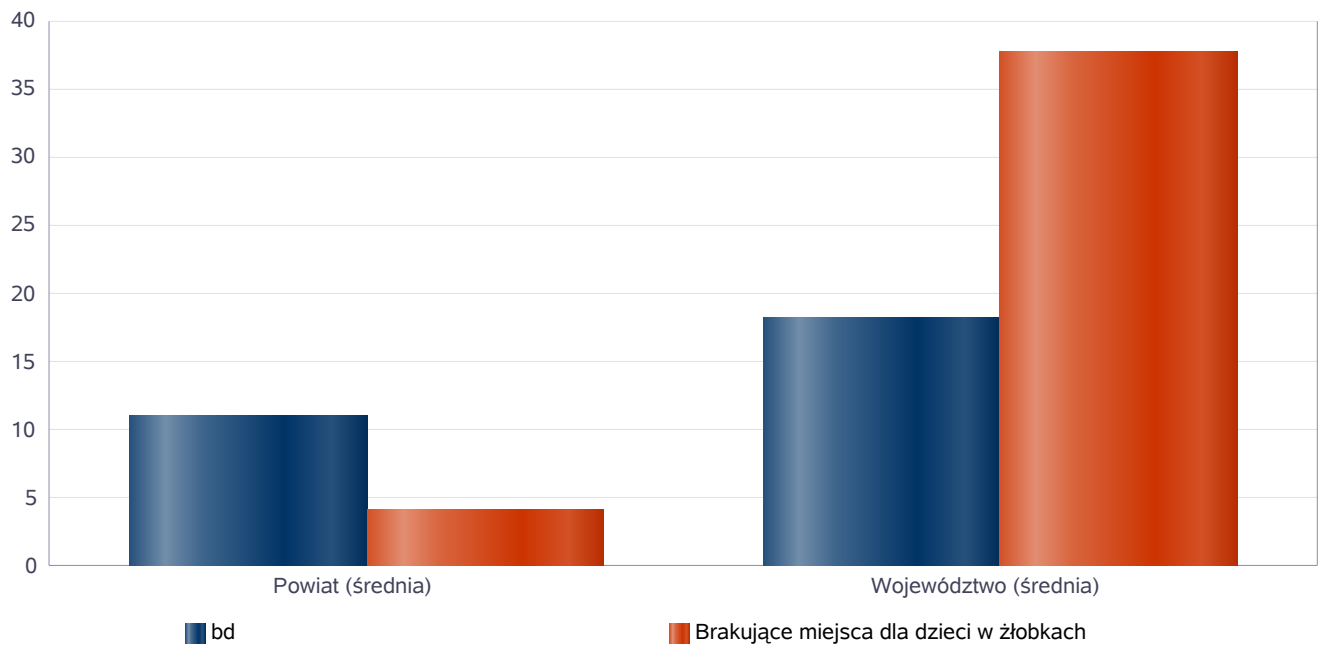
Infrastruktura opieki nad dziećmi

Liczba placówek i miejsc dla dzieci

Jednostka terytorialna	Miara	Wartość liczbową
Powiat (średnia)	bd	11,00
Powiat (średnia)	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	4,17
Województwo (średnia)	bd	18,20
Województwo (średnia)	Brakujące miejsca dla dzieci w żłobkach	37,73

Infrastruktura opieki nad dziećmi

INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA (stan na 31.XII)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	Prognoza 2024*
INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA				
Liczba mieszkań komunalnych w zasobie gminy	1	1 065	1 052	1 050
Liczba wniosków złożonych na mieszkanie komunalne z zasobów gminy	2	277	268	265
w tym z wiersza 1: Liczba mieszkań socjalnych (lokali)	3	433	428	430
Liczba oczekujących na mieszkanie socjalne	4	180	174	170
Liczba wyroków eksmisyjnych bez wskazania lokalu socjalnego	5	3	4	4
Liczba klubów i innych miejsc spotkań dla seniorów	6	5	5	5
Liczba hospicjów	7	1	1	1
Liczba ośrodków dla cudzoziemców	8	X	X	X

* Wielkość prognozy nie dotyczy wartości przyrostu lub spadku. W przypadku braku możliwości oszacowania wielkości liczbowych dla prognozy należy wpisać liczby odpowiadające danym z kolumny "Rok oceny 2023". Niniejsza instrukcja dotyczy wypełniania wszystkich tabel OZPS.

3. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia

W 2023 roku pomoc i wsparcie w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski udzielone na podstawie ustawy o pomocy społecznej, pieczy zastępczej oraz pomocy w formie dodatków mieszkaniowych uzyskało 2633 osoby, co stanowiło 4,37% wszystkich mieszkańców Gminy. W roku oceny, w stosunku do 2022 roku, liczba ta wzrosła o 168 osób. W przypadku osób długotrwale korzystających z pomocy społecznej ich liczba osiągnęła poziom 509 osób, co oznaczało spadek w stosunku do roku 2022 o 5 osób.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim w 2019 r. wprowadził innowacyjny model świadczenia pracy socjalnej, jakim jest Organizowanie Społeczności Lokalnej. Zespół ds. Organizowania Społeczności Lokalnej kontynuował swoją działalność w 2023 r., a obszarem jego działań objęci byli głównie mieszkańcy lokali socjalnych zlokalizowanych na osiedlu Gutwin oraz mieszkańcy rewitalizowanej dzielnicy Częstocice. Na osiedlu Gutwin społeczność objęta bezpośrednimi działaniami OSL liczyła około 150 osób, na osiedlu Częstocice ok. 200 osób. Praca Organizatorów Społeczności Lokalnej w środowisku polegała głównie na rozpoznawaniu i wykorzystaniu potencjałów społeczności lokalnej, motywowaniu jej do działania, podtrzymywaniu motywacji, wspieraniu i budowaniu spójności społecznej oraz pobudzaniu do działań samopomocowych i wolontarystycznych, jak i budowania empowermentu oraz poczucia sprawstwa w kwestiach związanych z najbliższym otoczeniem.

W 2023 roku osoby objęte działaniami OSL zaangażowano łącznie w 41 wydarzenia, inicjatywy sąsiedzkie z czego 16 zostało zapisanych w postaci projektów socjalnych pozostałe to czyny społeczne, działania społeczno-integracyjne, spotkania obywatelskie. W projektach socjalnych wzięło udział łącznie 714 uczestników stanowiących zarówno mieszkańców osiedli objętych wsparciem OSL jak i osoby zamieszkujące inne części miasta. Ze społecznością pracował również psycholog i specjalista ds. profilaktyki zachowań ryzykownych, socjoterapeuta, logopeda, kosmetyk. Członkowie społeczności objętych wsparciem OSL mogli również skorzystać z uczestnictwa w wydarzeniach kulturalnych (wyjście do kina, galerii czy teatru) warsztatach rozwojowych (np. rękodzielniczych, kulinarnych, muzykoterapeutycznych).

W ramach promocji metody pracy socjalnej jaką jest Organizowanie Społeczności Lokalnej na arenie ogólnokrajowej dokonano prezentacji efektów wykonywanej pracy podczas dwóch wizyt studyjnych.

W 2023 r. kontynuowane były umowy partnerskie w postaci wspólnych działań z LGD „Krzemienny Krąg”, Ostrowieckim Stowarzyszeniem „Pozytywnie Zakręcenie”, Ostrowieckim Stowarzyszeniem Głuchych „Nad Kamienną” oraz Stowarzyszeniem na rzecz Szkoły w Częstocicach. Zespół ds. Organizowania Społeczności Lokalnej aktywnie angażował się w realizację Programu Ministra Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniora” na rok 2023. Jednym z zadań Organizatorów Społeczności Lokalnej w powyższym programie była koordynacja wolontariatu opiekuńczego, w ramach którego 37 wolontariuszy udzieliło wsparcia społecznego oraz wsparcia w czynnościach dnia codziennego 17 seniorom zamieszkującym w Ostrowcu Świętokrzyskim. Osobom starszym zapewniono możliwość bezpiecznego funkcjonowania w miejscu ich zamieszkania.

Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące m.in.: liczby osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji, wskaźnika deprywacji lokalnej, liczby korzystających z pomocy społecznej w podziale na płeć i grupy wiekowe, liczby osób i rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych, liczby osób korzystających z usług opiekuńczych, specjalistycznych usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, liczby rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego, wskaźnika pracy socjalnej, liczby rodzin korzystających z interwencji kryzysowej, wskaźnika kontraktu socjalnego w podziale na typy, liczby projektów socjalnych. Przy interpretacji danych nie możliwe jest porównywanie wykresów względem siebie przy tak pobieranych danych z różnych źródeł na poziomie Ministerstwa, samorządu.

W tabelach gdzie przedstawiane są dane gminy oraz średnie powiatu i województwa, dane gminy są rzeczywistymi danymi, natomiast dane powiatu i województwa są uśrednionymi danymi ze wszystkich jednostek (większych i mniejszych).

W tabeli dot. Liczby osób korzystających z usług opiekuńczych należy doliczyć osoby korzystające z Asystenta Osobistego osoby Niepełnosprawnej - 188 osób i opieki wytchnieniowej - 70 osób. Dane te nie są wymagane przez MRiPS do wykazywania w sprawozdawczości, wobec czego nie są w niej ujmowane.

W tabeli Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego i Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej nie wykazuje się żadnych danych od 2021 r., ponieważ są to zadania Powiatu.

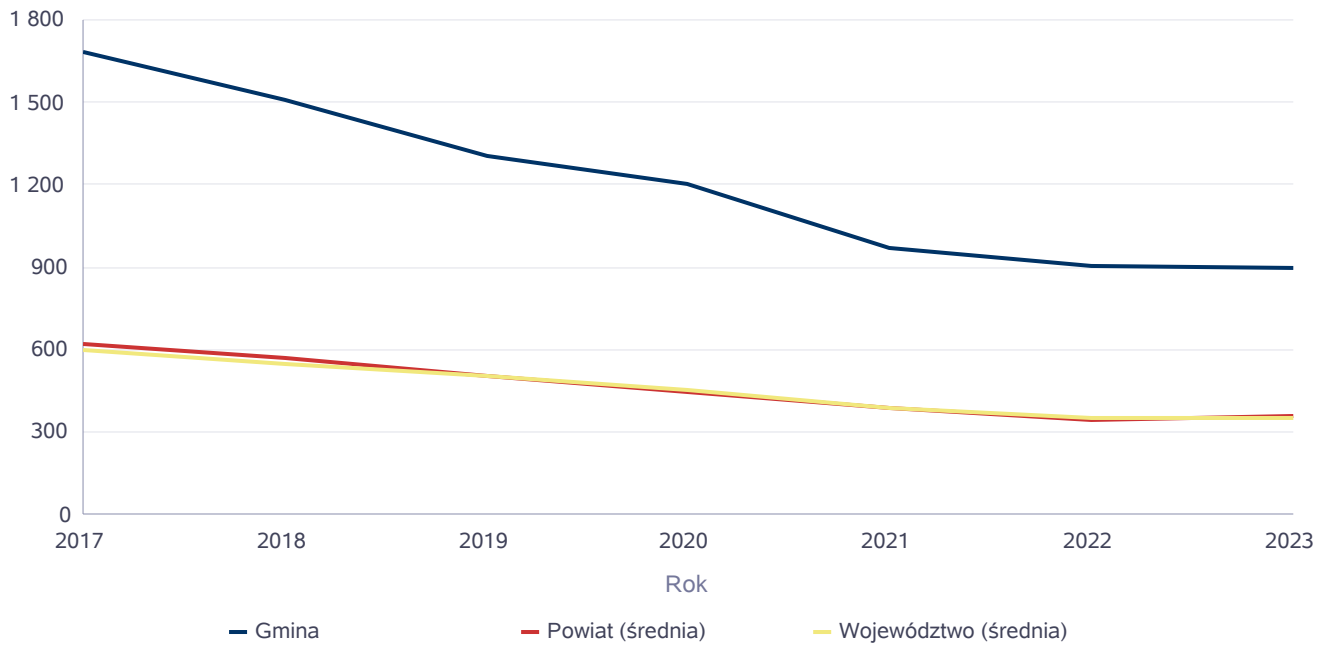
W tabeli dot. Projektów socjalnych w odniesieniu do liczby osób nimi objętych, dane zaczęto wprowadzać do systemu informatycznego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim od 2021 r.

W tabeli dot. Danych o korzystających z pomocy i wsparcia: w wierszach dot. osób i rodzin, z którymi przeprowadzono wywiad środowiskowy, różnica w prezentowanych danych pomiędzy 2022 r., a rokiem oceny wynika z odmiennego sposobu wyliczenia danych. W 2023 r. dane zostały wyliczone na podstawie nowego raportu Wywiady - liczba osób i rodzin dla OZPS.

Liczba osób korzystających ze świadczeń na podstawie wydanych decyzji

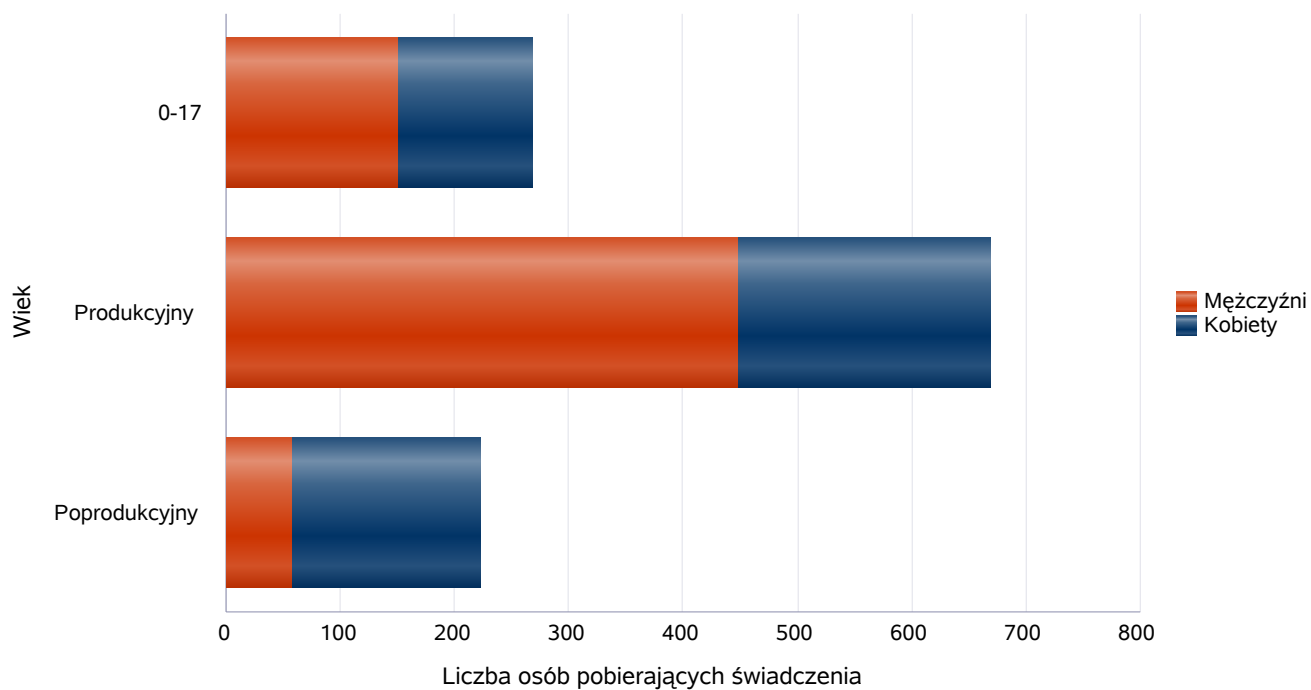
Liczba świadczeniobiorców							
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gmina	1 680	1 507	1 308	1 201	971	907	898
Powiat (średnia)	623	568	505	449	387	344	355
Województwo (średnia)	595	545	501	450	385	352	353

Liczba świadczeniobiorców

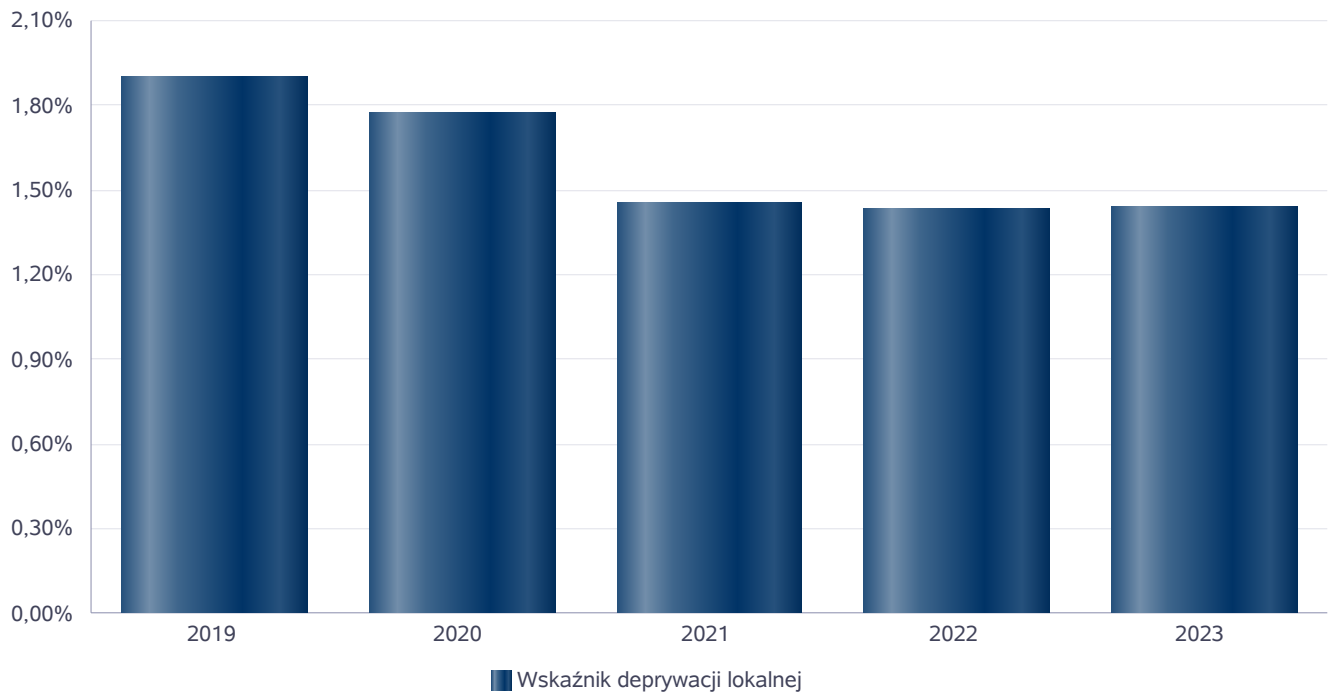
Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w podziale na wiek i płeć wg liczby wypłaconych świadczeń

Grupa	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
0-17	268	118	150
Produkcyjny	669	220	449
Poprodukcyjny	222	164	58

Wskaźnik deprivacji lokalnej

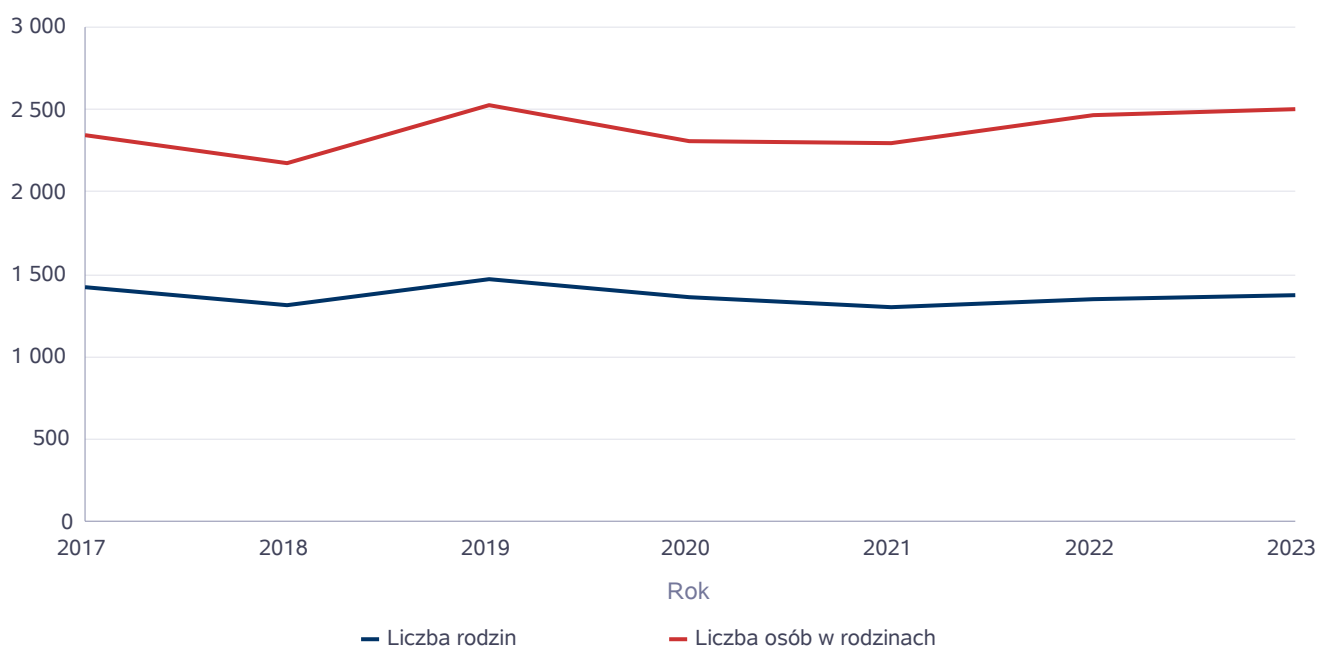
Rok	Wskaźnik deprivacji lokalnej
2019	1,89%
2020	1,77%
2021	1,45%
2022	1,43%
2023	1,44%

Liczba rodzin i liczba osób w rodzinach korzystających z pomocy społecznej

Rok	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
2017	1 417	2 347
2018	1 315	2 174
2019	1 474	2 525
2020	1 357	2 311
2021	1 300	2 301
2022	1 351	2 465
2023	1 370	2 504

Korzystający z pomocy społecznej

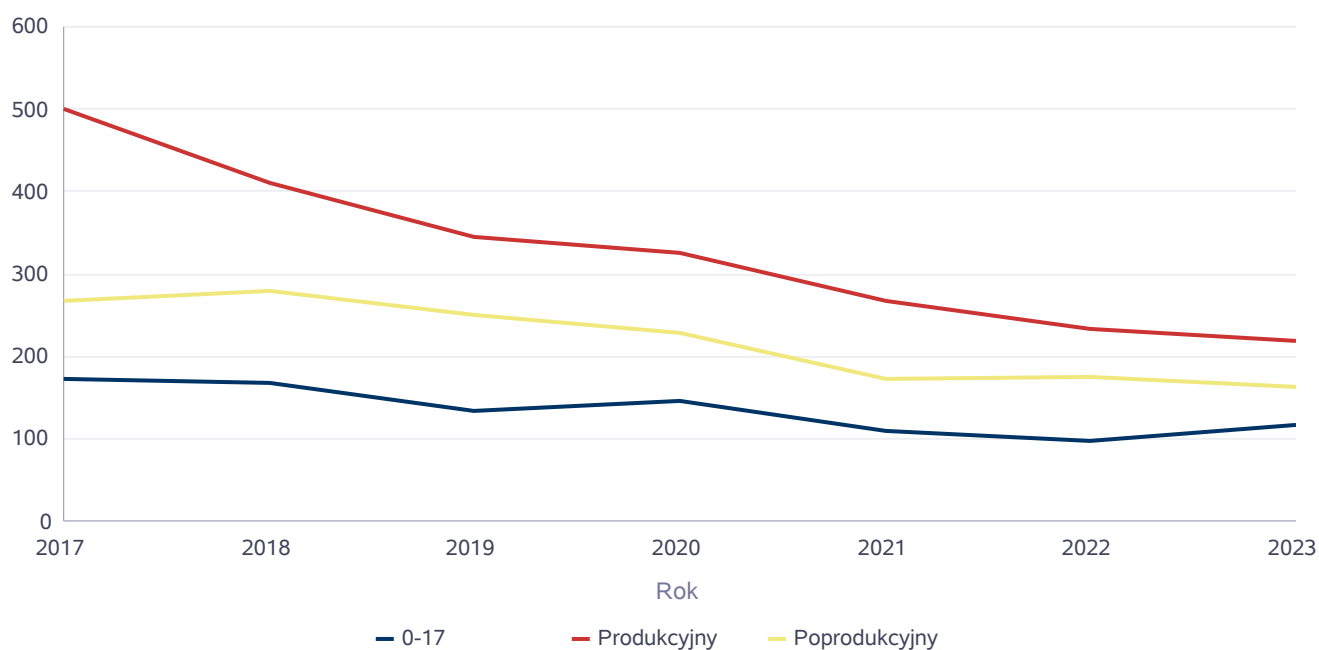

Liczba kobiet korzystających z pomocy społecznej

Poziom	Wiek	Liczba kobiet korzystających z pomocy						
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ostrowiec Świętokrzyski	0-17	172	168	133	145	110	97	118
	Produkcyjny	500	411	345	326	268	234	220
	Poprodukcyjny	268	280	251	228	172	176	164
Powiat (średnia)	0-17	131	116	101	95	78	67	71
	Produkcyjny	233	202	182	171	148	127	122
	Poprodukcyjny	72	74	73	67	59	57	57
Województwo (średnia)	0-17	107	96	85	75	60	58	55
	Produkcyjny	176	152	140	131	113	104	94
	Poprodukcyjny	66	71	72	60	56	54	59

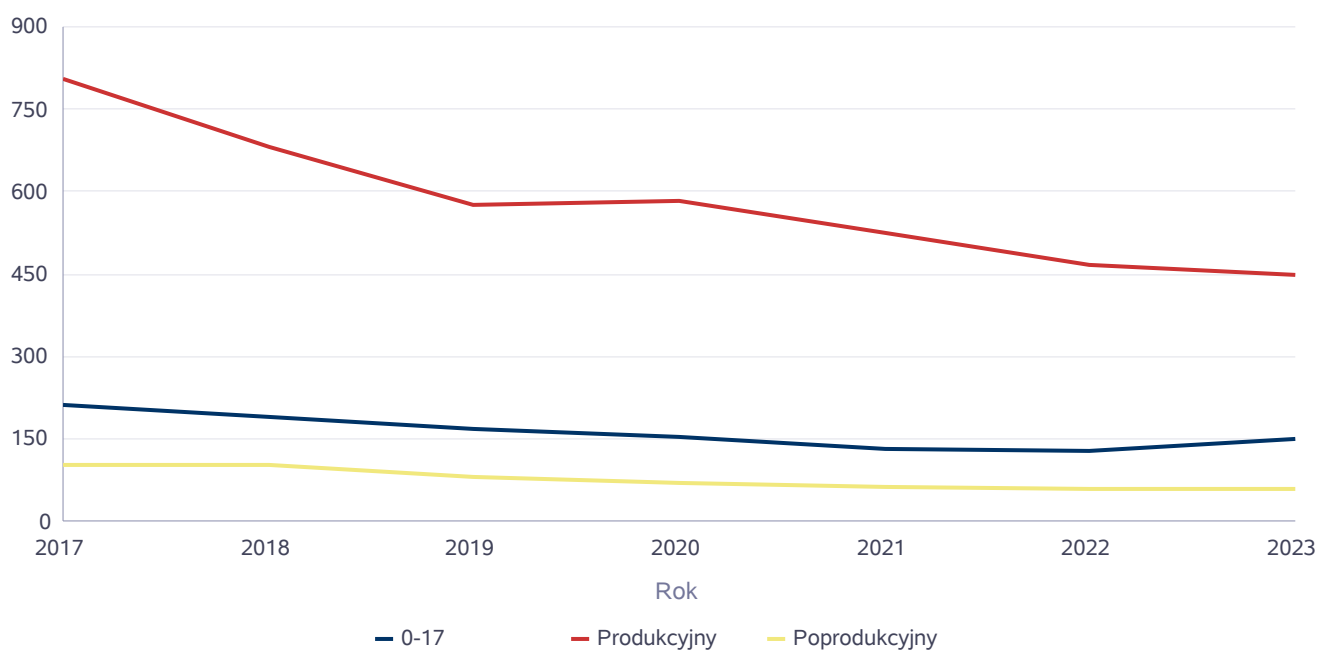
Liczba kobiet korzystających z pomocy

Liczba mężczyzn korzystających z pomocy społecznej

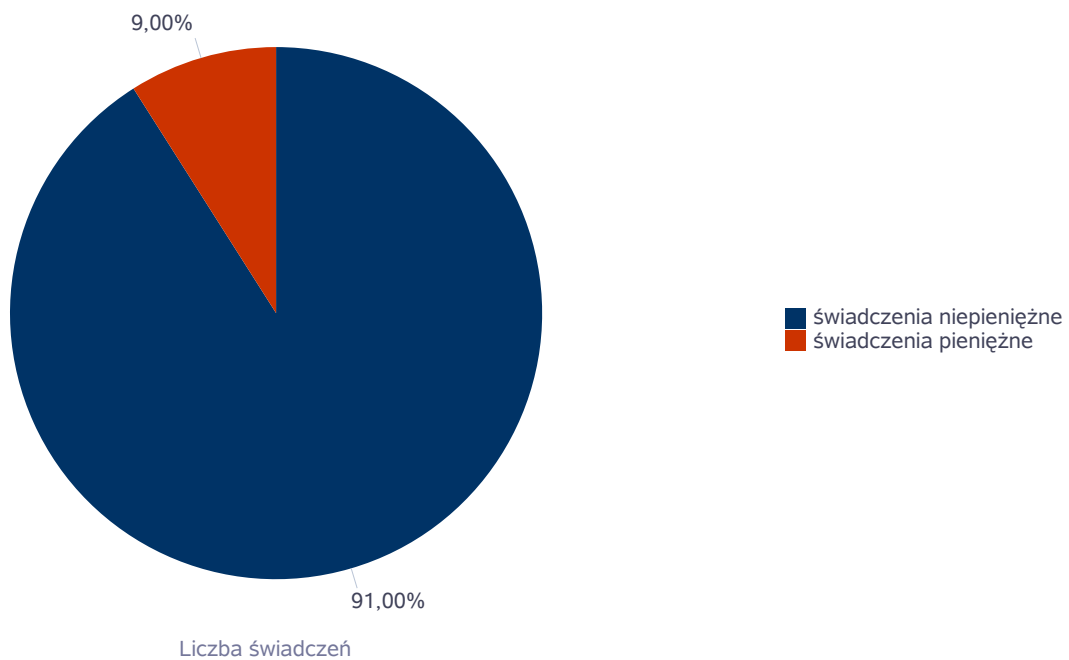
Poziom	Wiek	Liczba mężczyzn korzystających z pomocy						
		2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ostrowiec Świętokrzyski	0-17	211	191	167	154	133	129	150
	Produkcyjny	806	683	575	583	524	467	449
	Poprodukcyjny	104	101	81	70	62	58	58
Powiat (średnia)	0-17	128	114	100	89	80	68	73
	Produkcyjny	325	292	257	254	225	194	190
	Poprodukcyjny	28	28	26	23	22	21	21
Województwo (średnia)	0-17	113	99	90	79	64	60	58
	Produkcyjny	220	196	182	179	163	146	138
	Poprodukcyjny	25	26	27	25	25	24	25

Liczba mężczyzn korzystających z pomocy

Liczba świadczeń pieniężnych i niepieniężnych z pomocy społecznej

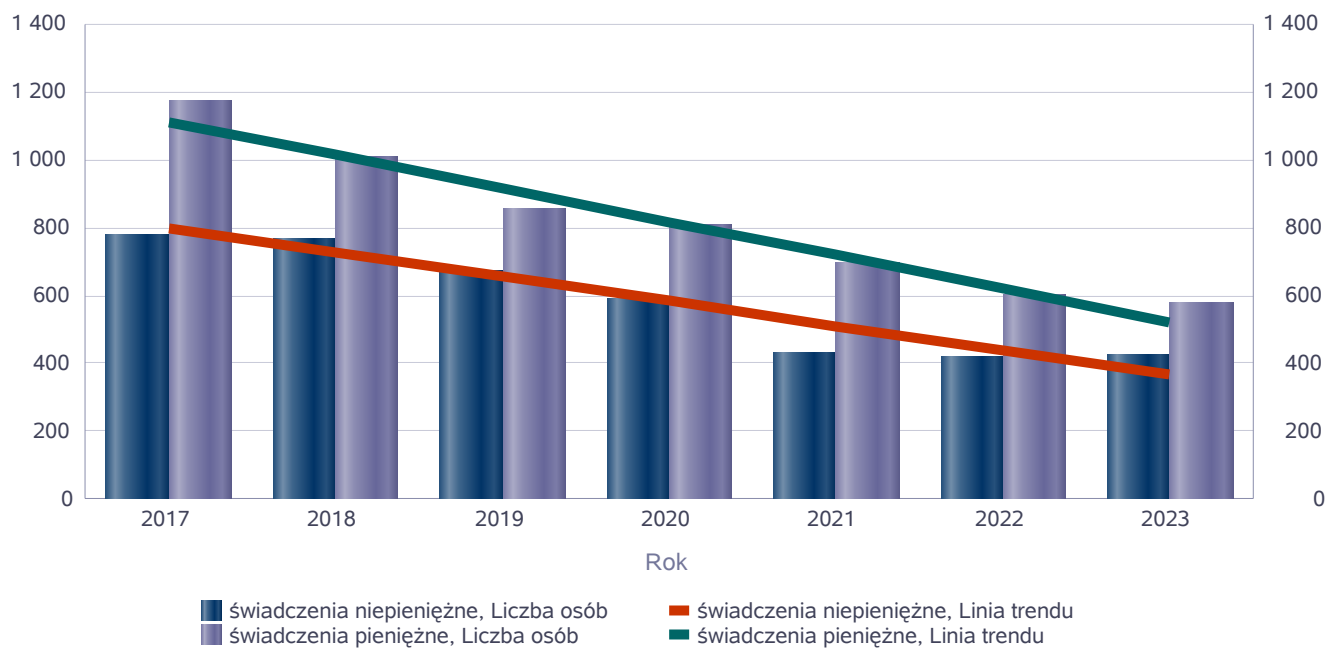
Rodzaj świadczenia	Liczba świadczeń
świadczenia niepieniężne	54 978
świadczenia pieniężne	5 439

Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba osób						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
świadczenia niepieniężne	778	765	673	591	429	417	426
świadczenia pieniężne	1 173	1 007	857	809	696	603	579

Liczba osób korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

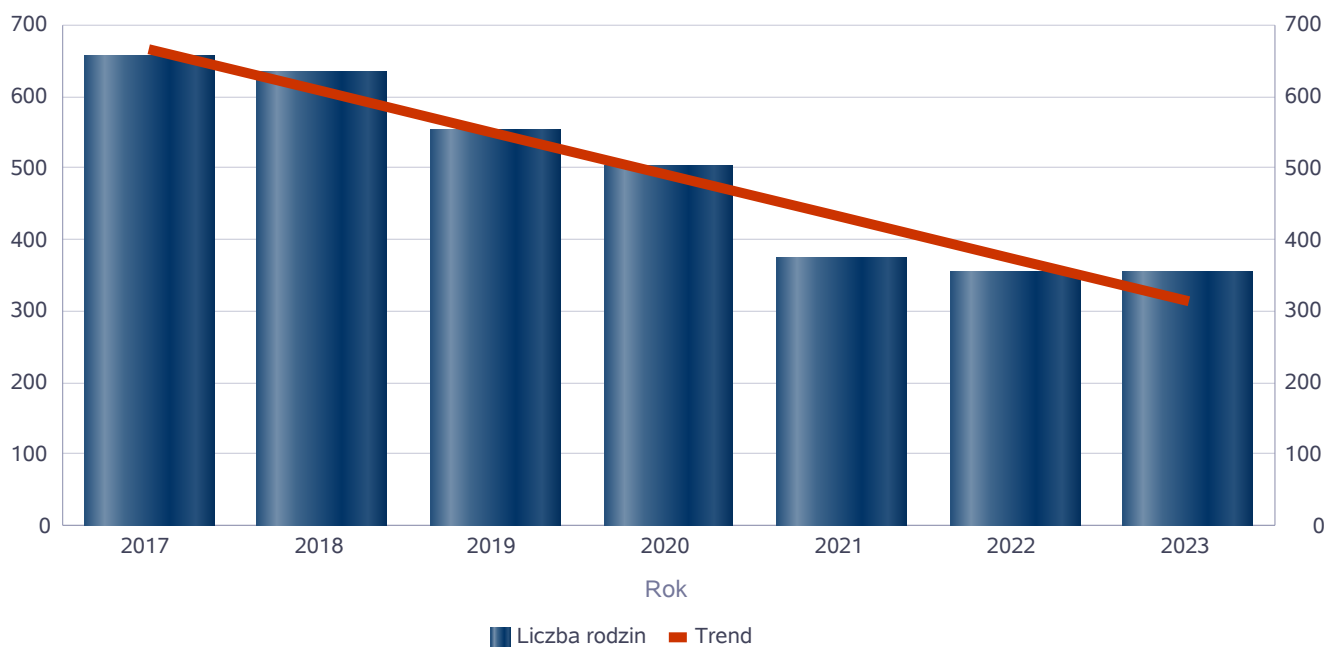

Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i niepieniężnych

Rodzaj świadczenia	Liczba rodzin						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
świadczenia niepieniężne	657	635	553	502	375	355	356
świadczenia pieniężne	1 139	983	839	790	688	593	575

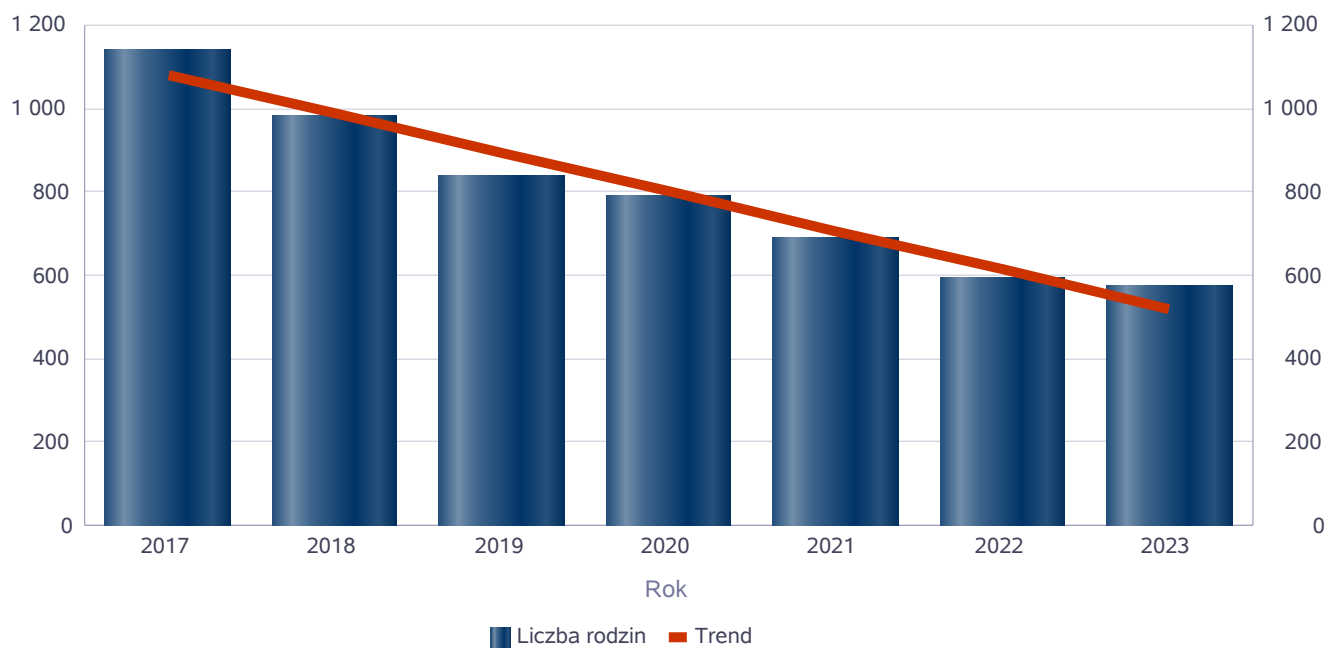
świadczenia niepieniężne

Liczba rodzin

świadczenia pieniężne

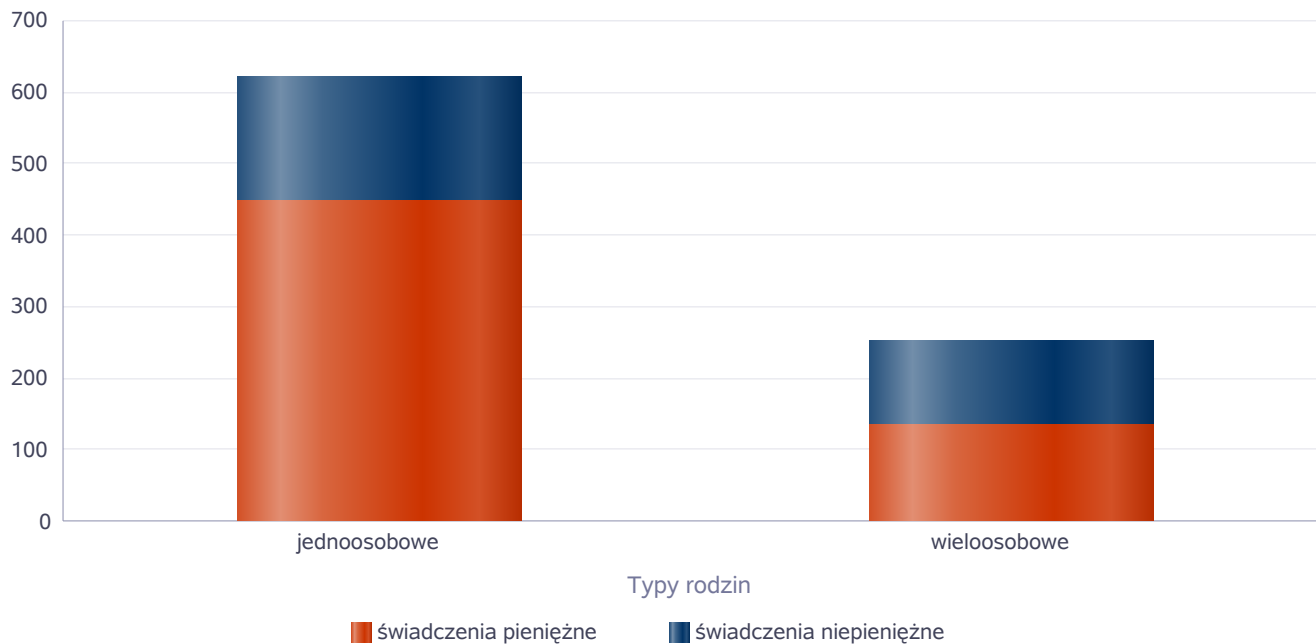
Liczba rodzin

Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin

Typy rodzin	Liczba rodzin pobierających świadczenia		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
jednoosobowe	522	446	176
wielooosobowe	193	133	119

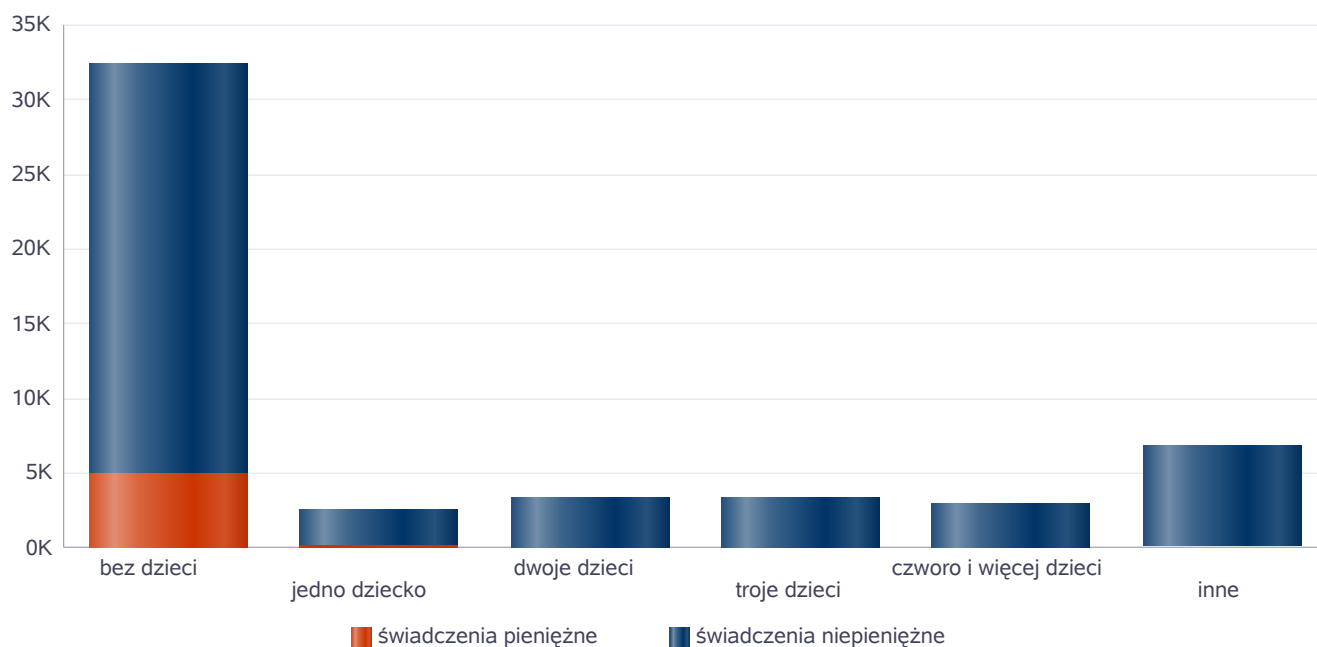
Liczba rodzin pobierających świadczenia

Rodzaje świadczeń, z których korzystają poszczególne typy rodzin ze względu na liczbę dzieci

Typ rodziny	Liczba świadczeń		
	Ogółem	Świadczenia pieniężne	Świadczenia niepieniężne
bez dzieci	32359	4971	27388
jedno dziecko	2589	217	2372
dwoje dzieci	3337	89	3248
troje dzieci	3360	20	3340
czworo i więcej dzieci	2969	34	2935
inne	6819	108	6711

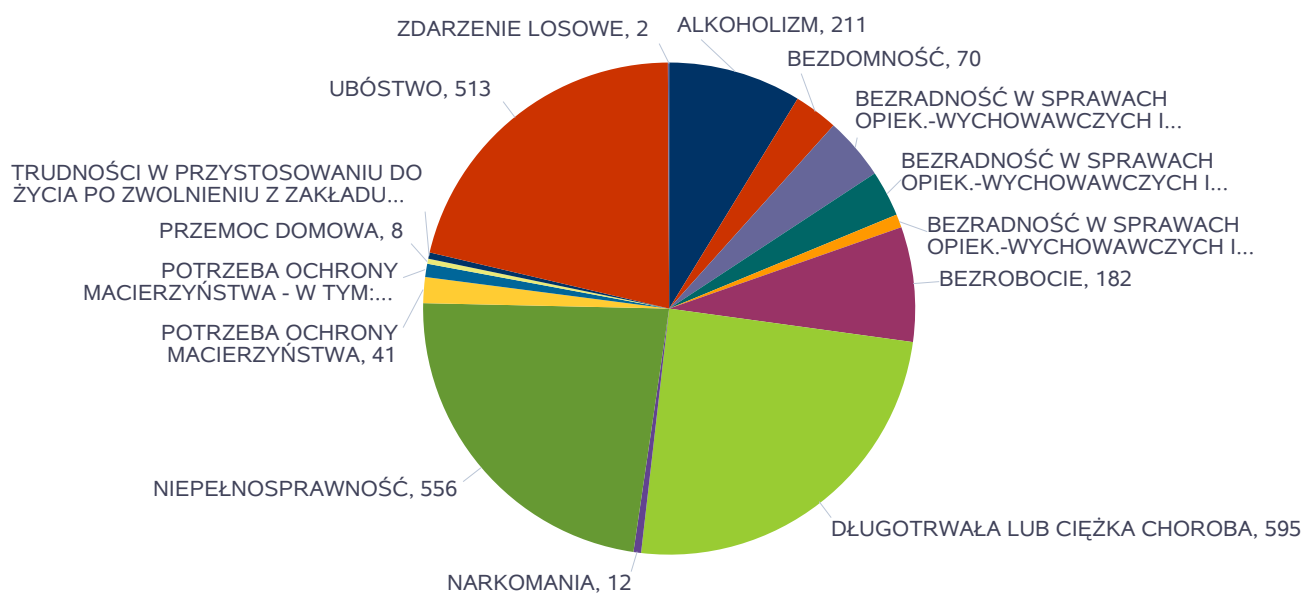
Liczba świadczeń

Powody udzielania pomocy rodzinom

Powody udzielania pomocy i wsparcia - ranking	LICZBA RODZIN OGÓŁEM
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	595
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	556
UBÓSTWO	513
ALKOHOLIZM	211
BEZROBOCIE	182
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM	99
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY NIEPEŁNE	73
BEZDOMNOŚĆ	70
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	41
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK.-WYCHOWAWCZYCH I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM - W TYM: RODZINY WIELODZIECNE	21
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - W TYM: POTRZEBA OCHRONY WIELODZIECNOŚCI	21
NARKOMANIA	12
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO ZWOLNIENIU Z ZAKŁADU KARNEGO	10
PRZEMOC DOMOWA	8
ZDARZENIE LOSOWE	2

Powody udzielania pomocy i wsparcia

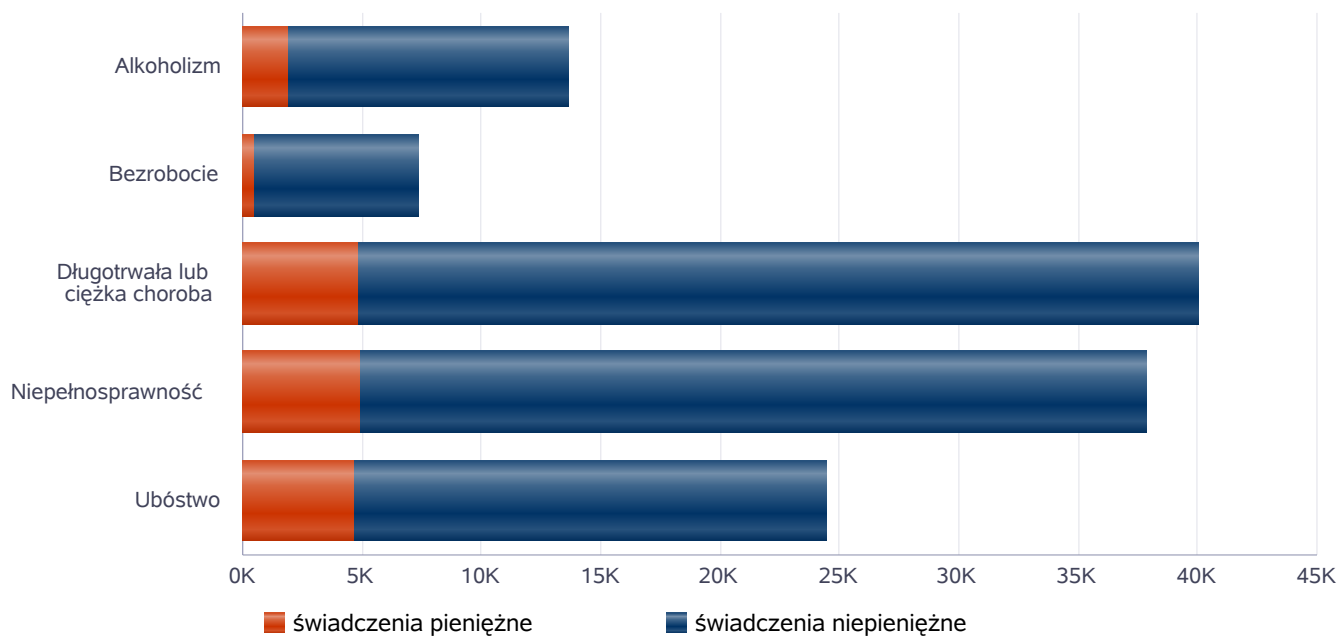

Główne powody przyznania świadczeń w roku

Powód przyznania	Ogółem	Liczba świadczeń	
		świadczenia niepieniężne	świadczenia pieniężne
Długotrwała lub ciężka choroba	40 020	35 159	4 861
Niepełnosprawność	37 915	32 997	4 918
Ubóstwo	24 454	19 739	4 715
Alkoholizm	13 662	11 715	1 947
Bezrobocie	7 374	6 912	462

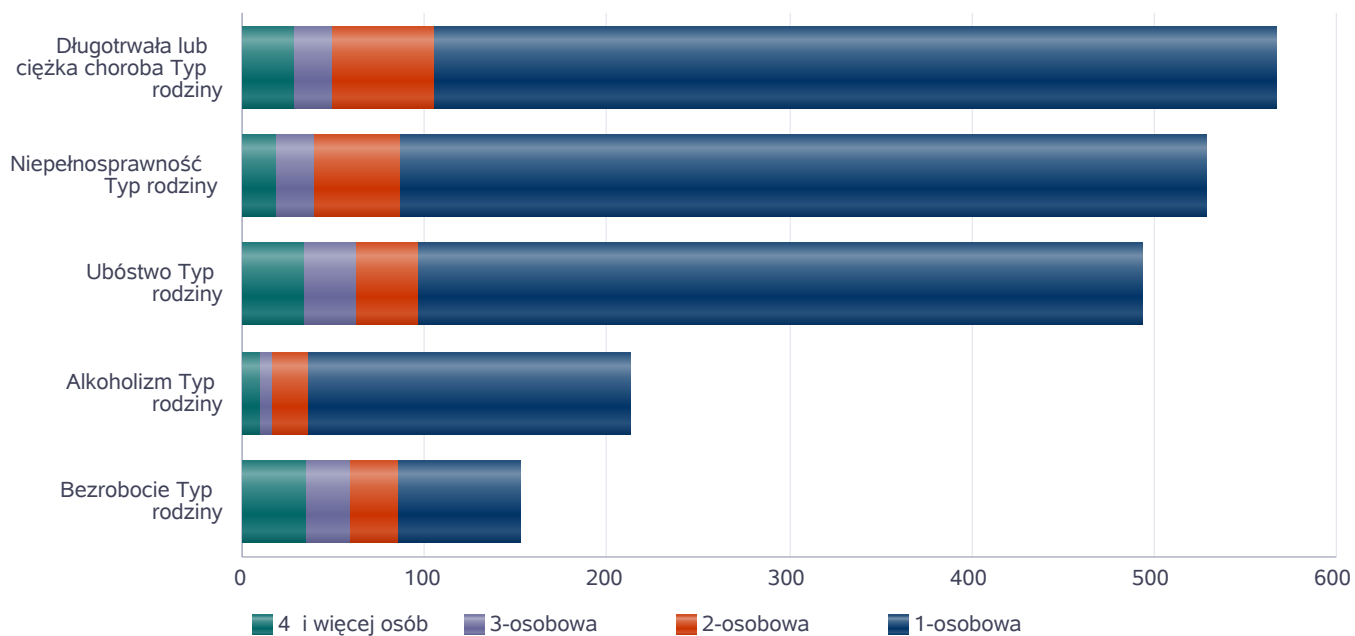
Liczba świadczeń

Główne powody przyznawania pomocy dla rodzin jednoosobowych i wieloosobowych

Powód przyznania	Ogółem	Typ rodziny			
		1-osobowa	2-osobowa	3-osobowa	4 i więcej osób
Długotrwała lub ciężka choroba	567	462	56	21	28
Niepełnosprawność	529	442	48	20	19
Ubóstwo	494	397	35	28	34
Alkoholizm	213	177	20	6	10
Bezrobocie	153	67	27	24	35

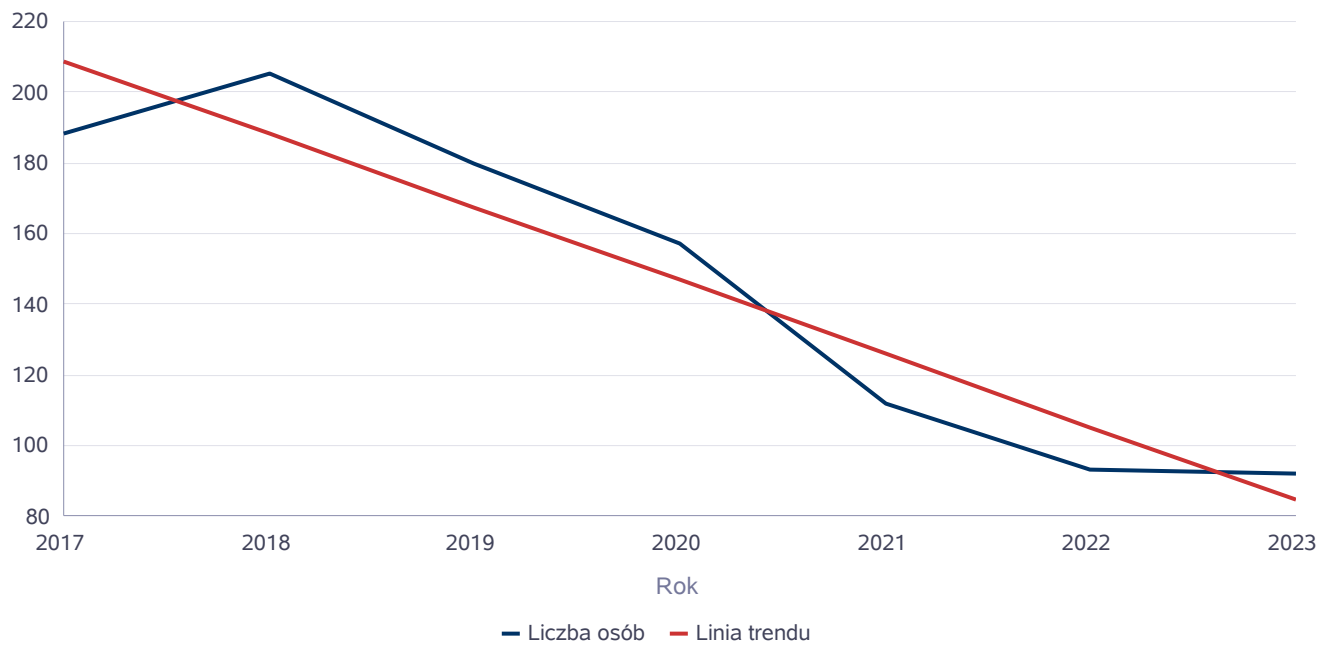
Liczba rodzin pobierających świadczenia wg powodów

Liczba osób korzystających z usług opiekuńczych

Rok	Liczba osób
2017	188
2018	205
2019	180
2020	157
2021	112
2022	93
2023	92

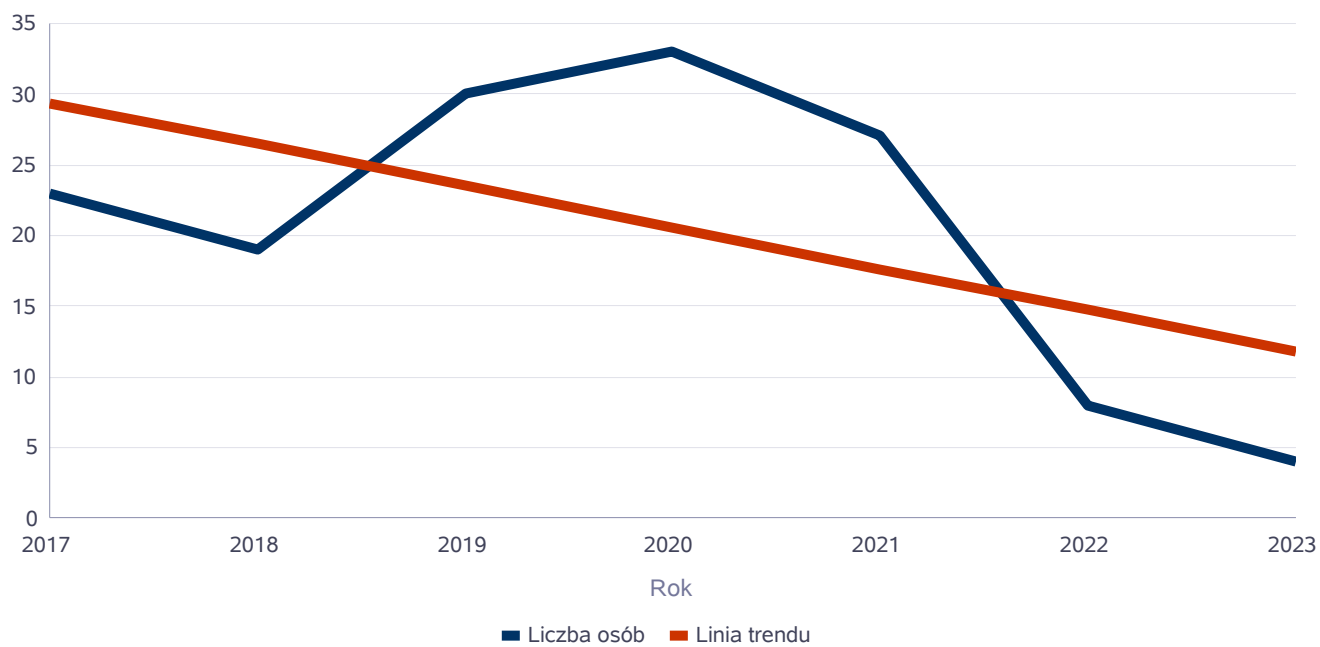
Liczba osób

Liczba osób korzystających ze specjalistycznych usług opiekuńczych

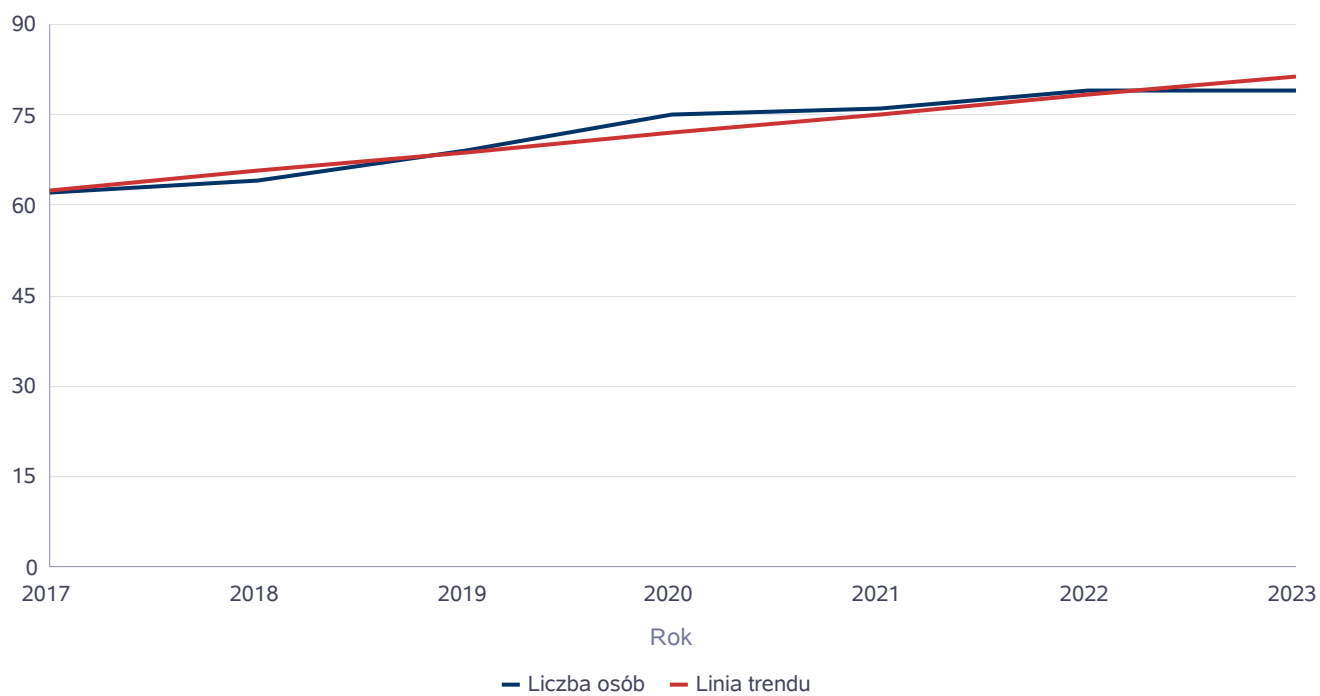
Rok	Liczba osób
2017	23
2018	19
2019	30
2020	33
2021	27
2022	8
2023	4

Liczba osób

Liczba osób korzystających z usług specjalistycznych opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi

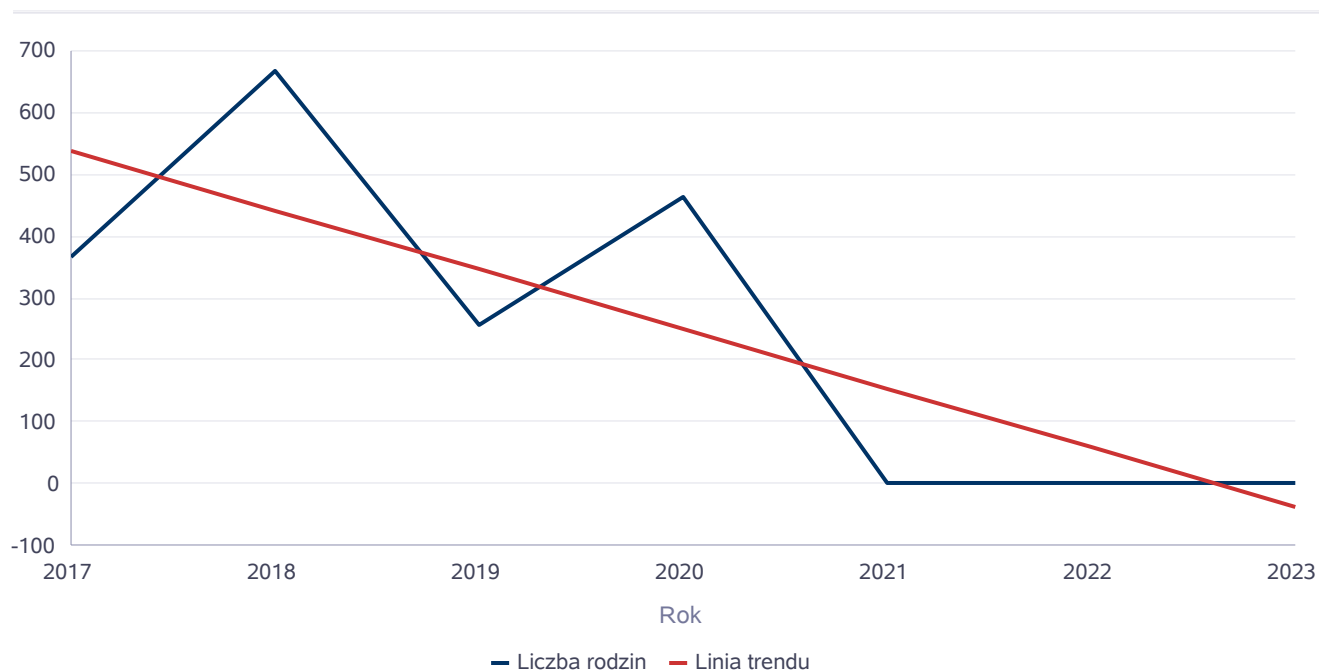
Rok	Liczba osób
2017	62
2018	64
2019	69
2020	75
2021	76
2022	79
2023	79

Liczba rodzin korzystających z poradnictwa specjalistycznego

Rodzaj	Liczba rodzin w latach						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Poradnictwo specjalistyczne	365	666	257	465	0	0	0

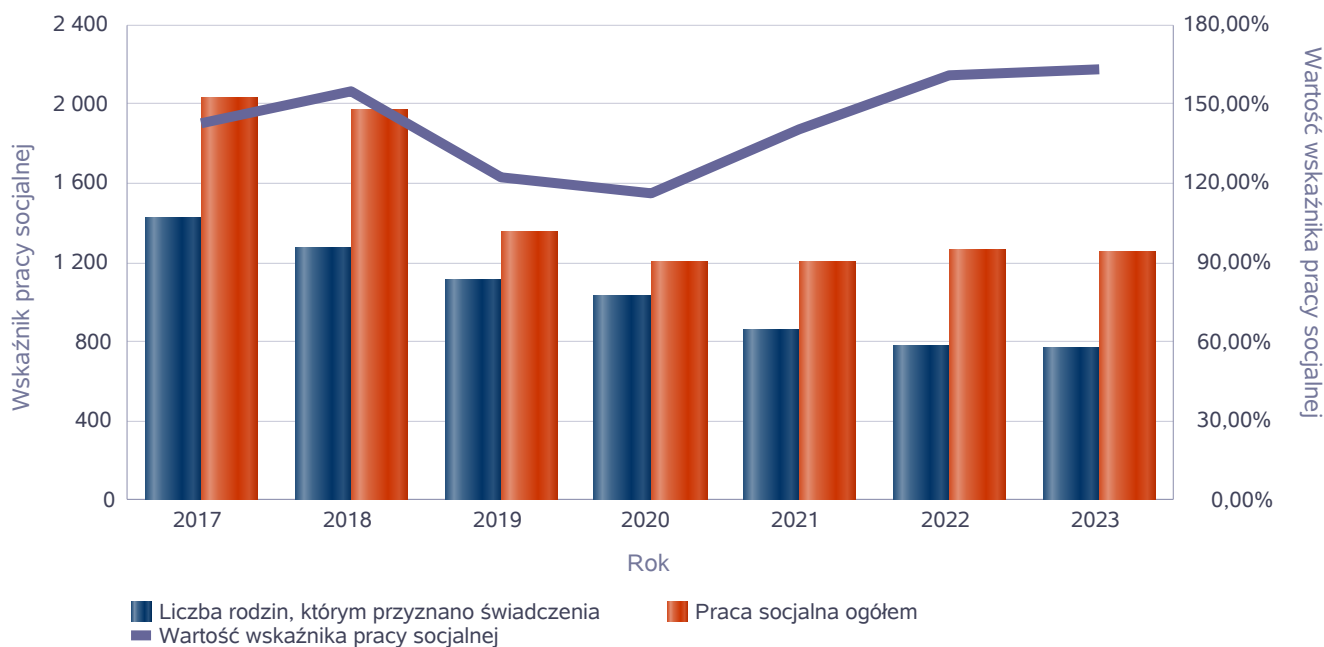
Liczba rodzin

Wskaźnik pracy socjalnej - wskaźnik obliczany jako stosunek liczby rodzin objętych pracą socjalną do rodzin osób, którym przyznano świadczenie pomnożony przez 100%

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wskaźnik pracy socjalnej	142,73%	154,75%	122,11%	116,17%	140,49%	160,92%	163,54%
Liczba rodzin, którym przyznano świadczenia	1 423	1 275	1 108	1 033	857	783	768
Praca socjalna ogółem	2 031	1 973	1 353	1 200	1 204	1 260	1 256

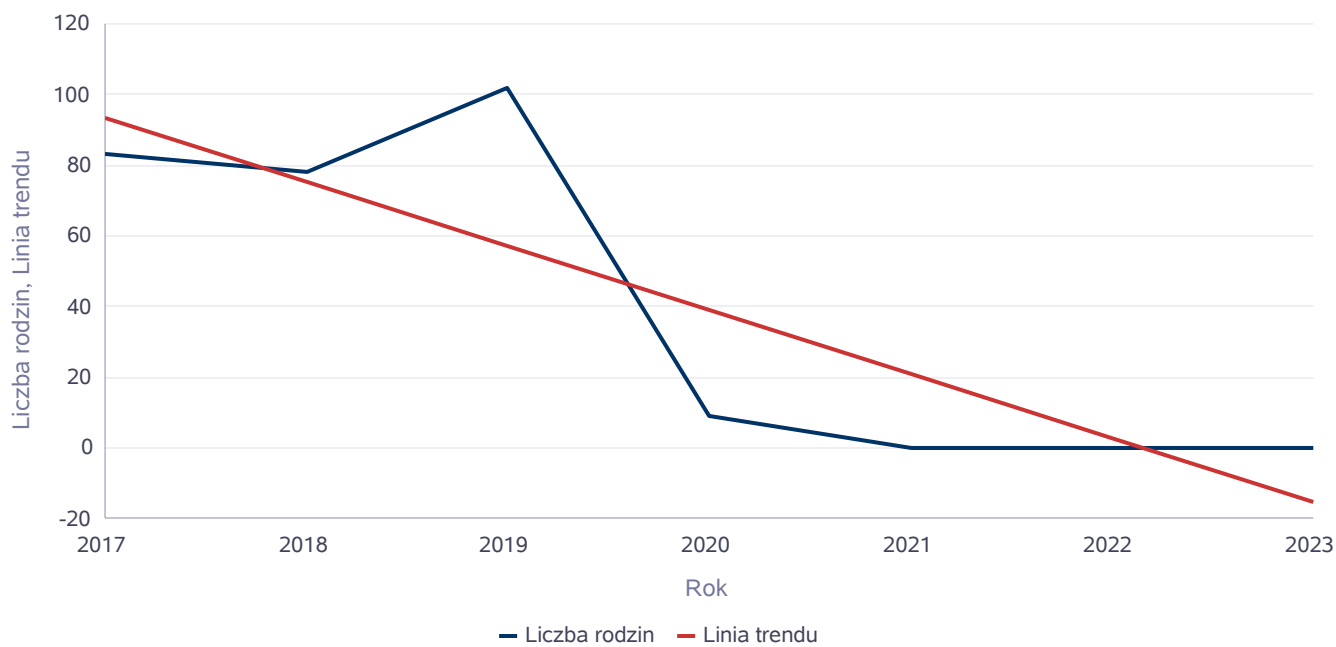
Wskaźnik pracy socjalnej

Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej

Udzielone świadczenia	Liczba rodzin						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Interwencja kryzysowa	83	78	102	9	0	0	0

Liczba rodzin korzystających z interwencji kryzysowej

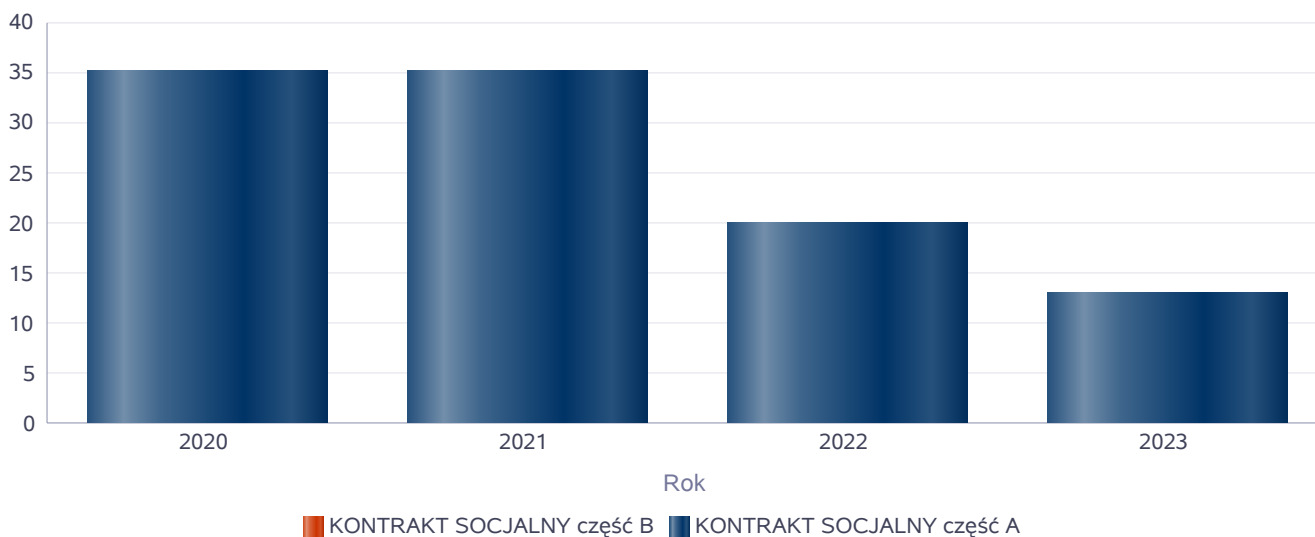

Kontrakt socjalny

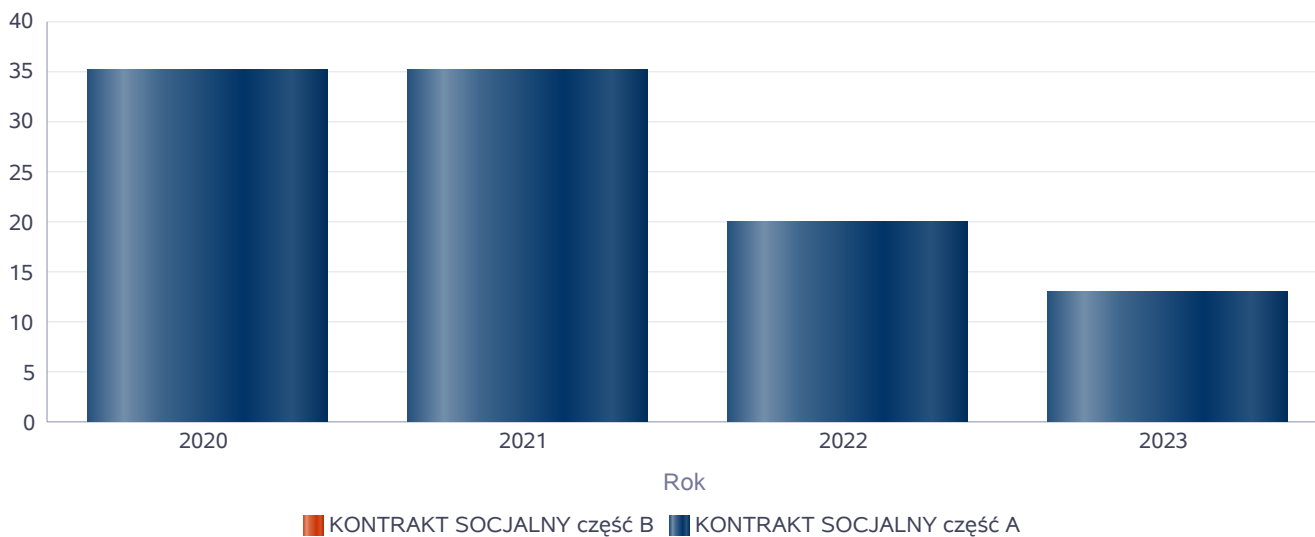
Wskaźnik obliczany jako udział osób objętych kontraktem socjalnym typu A i typu B w ogólnej liczbie osób nim objętych

Rok	Praca socjalna	Liczba kontraktów/projektów	Liczba osób objętych kontraktami/projektami socjalnymi
2020	KONTRAKT SOCJALNY część A	35	35
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0
2021	KONTRAKT SOCJALNY część A	35	35
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0
2022	KONTRAKT SOCJALNY część A	20	20
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0
2023	KONTRAKT SOCJALNY część A	13	13
	KONTRAKT SOCJALNY część B	0	0

Liczba kontraktów/projektów

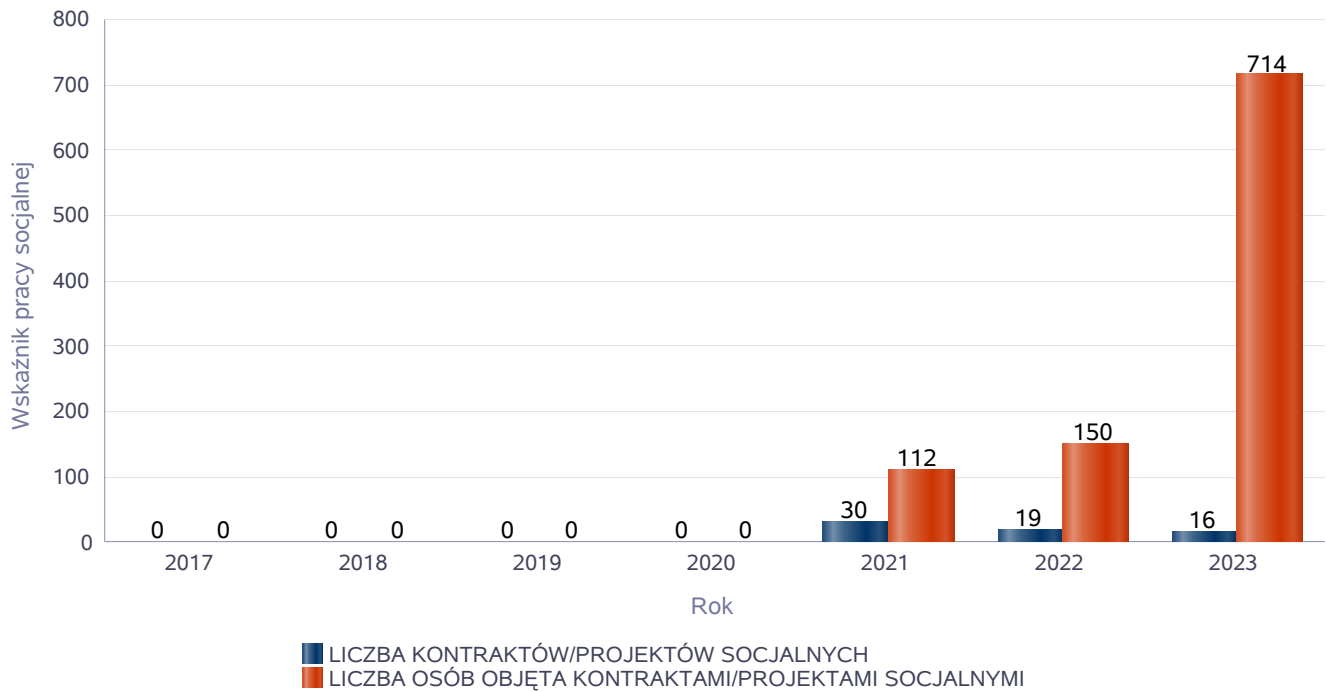

Liczba osób objętych kontraktami/projektami socjalnymi

Liczba projektów społecznych w odniesieniu do liczby osób nimi objętych

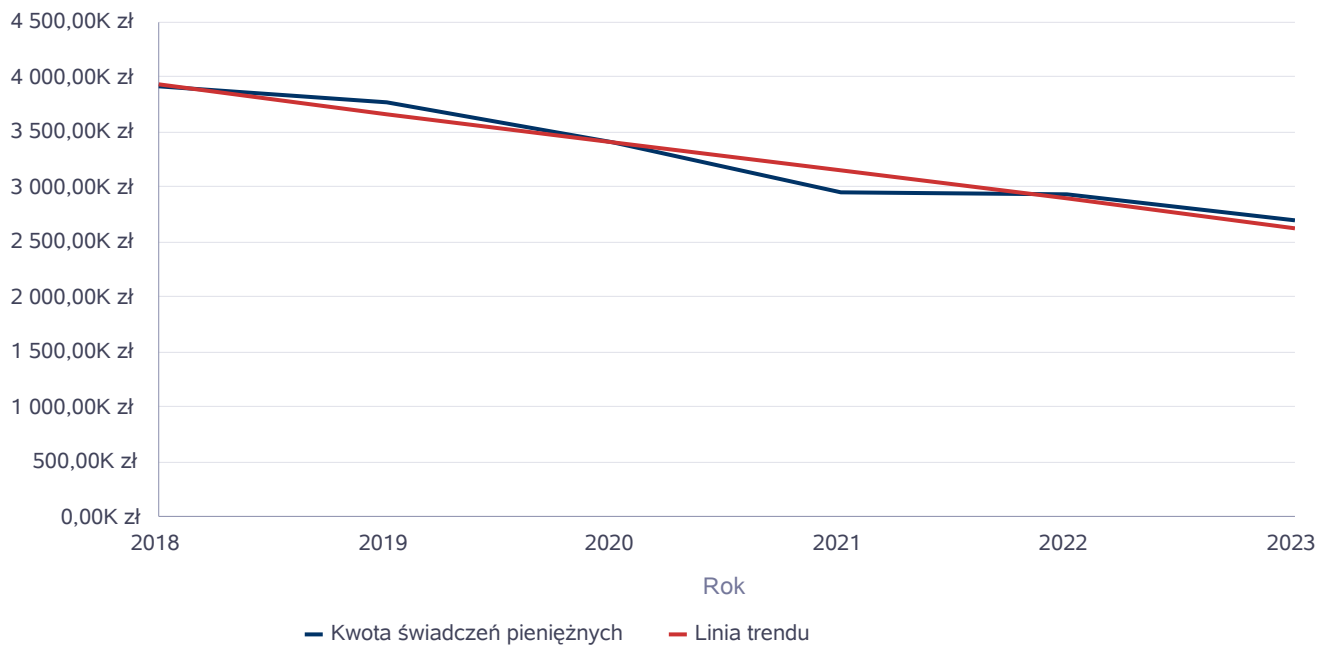
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
LICZBA KONTRAKTÓW/PROJEKTÓW SOCJALNYCH	0	0	0	0	30	19	16
LICZBA OSÓB OBJĘTA KONTRAKTAMI/PROJEKTAMI SOCJALNYMI	0	0	0	0	112	150	714

Świadczenia pieniężne z pomocy społecznej

Rok	Kwota świadczeń pieniężnych
2018	3 917 558,06 zł
2019	3 766 362,04 zł
2020	3 407 115,35 zł
2021	2 955 556,19 zł
2022	2 929 298,01 zł
2023	2 696 051,18 zł

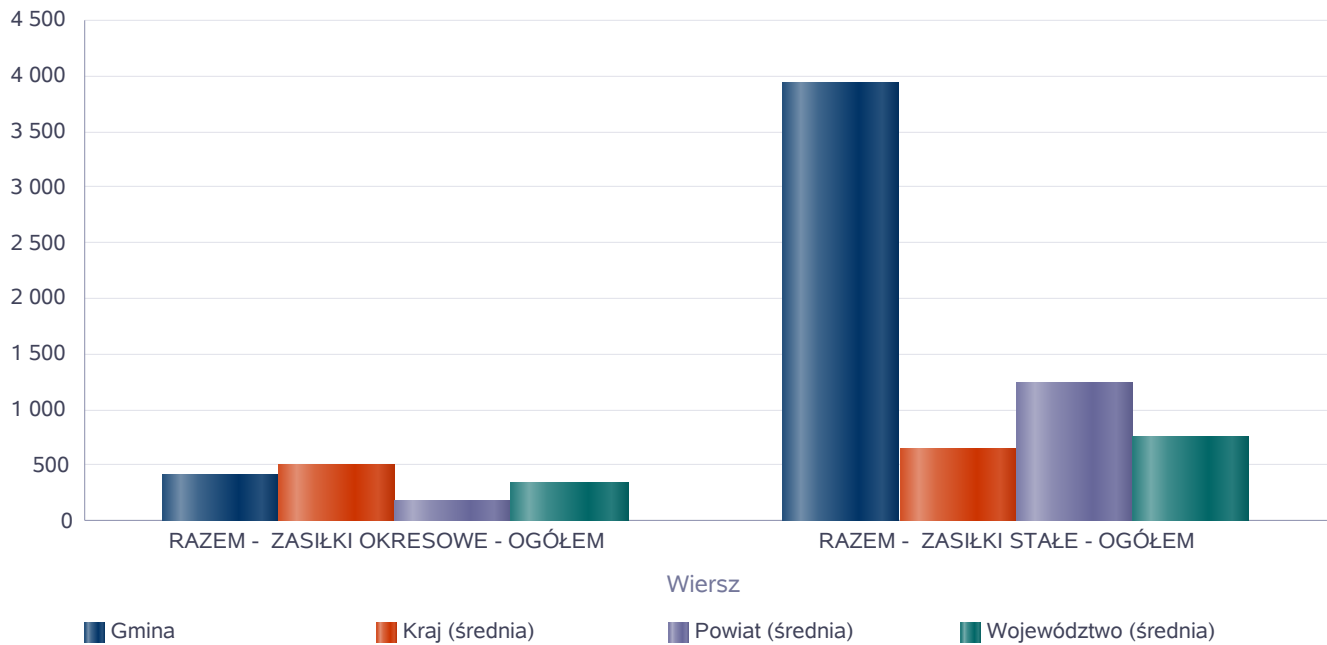
Kwota świadczeń pieniężnych

Podstawowe statystyki dla świadczeń pieniężnych

Poziom	Wiersz	Liczba świadczeń
Gmina	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	422
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	3 925
Powiat (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	181
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	1 246
Województwo (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	336
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	761
Kraj (średnia)	RAZEM - ZASIŁKI OKRESOWE - OGÓŁEM	510
	RAZEM - ZASIŁKI STAŁE - OGÓŁEM	655

Liczba świadczeń

**DANE O KORZYSTAJĄCYCH Z POMOCY I WSPARCIA
w całym okresie sprawozdawczym**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	Prognoza 2024
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
Liczba osób	1	2 560	2 633	2 633
OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRZYZNANO ŚWIADCZENIE				
Liczba osób	2	907	898	898
W tym: osoby długotrwale korzystające	3	514	509	509
Wiek 0-17	4	125	148	148
Wiek produkcyjny *	5	549	532	532
Wiek poprodukcyjny **	6	199	203	203
Liczba rodzin	7	783	768	768
Liczba osób w rodzinach	8	1 140	1 165	1 165
w tym: KOBIETY (z wierszy 2-6)				
Ogółem	9	377	379	379
W tym: osoby długotrwale korzystające	10	190	190	190
Wiek 0-17	11	57	69	69
Wiek 18-59	12	174	178	178
Wiek 60 lat i więcej	13	146	132	132
OSOBY I RODZINY, Z KTÓRYMI PRZEPROWADZONO WYWIAD ŚRODOWISKOWY				
Liczba osób ogółem	14	872	1 201	1 201
Liczba rodzin	15	855	1 181	1 181
Liczba osób w rodzinach	16	1 225	1 896	1 896
KONTRAKT SOCJALNY				
Liczba zawartych kontraktów socjalnych - ogółem	17	20	13	13
Liczba osób objętych kontraktem socjalnym - ogółem	18	20	13	13

* wiek produkcyjny: kobiety w wieku 18-59 lat, mężczyźni 18-64 lat

** wiek poprodukcyjny: kobiety w wieku 60 i więcej, mężczyźni 65 i więcej

3.1. Dane o korzystających z pomocy i wsparcia GMINA - ZADANIA OPS, CUS oraz MOPS, MOPR

Pomoc i wsparcie z pomocy społecznej w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski w 2023 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 579 osób (5 439 świadczeń), zaś w postaci świadczeń niepieniężnych 426 osób (54 978 świadczeń).

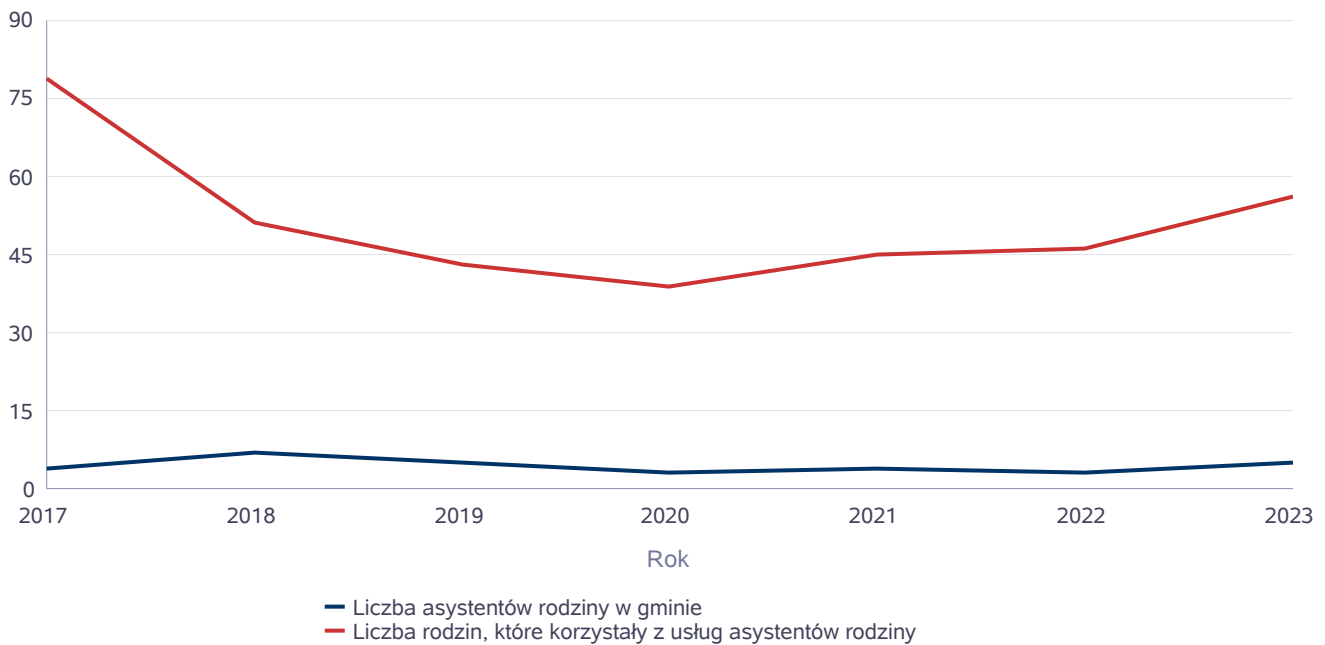
W Domu Pomocy Społecznej w analizowanym okresie przebywało 112 osób. Od lat liczba mieszkańców przebywających w domach pomocy społecznej utrzymuje się na podobnym poziomie, natomiast koszty utrzymania drastycznie wzrosły.

Prezentowane dane w tabeli dot. liczby asystentów rodziny oraz liczby rodzin objętych pracą asystenta rodziny nie odzwierciedlają pełnych danych za cały 2023 r., ponieważ zostały zasilone danymi ze sprawozdania rzeczowo - finansowego z wykonanych przez Gminę zadań z zakresu wspierania Rodziny i Systemu Pieczy Zastępczej tylko za okres od 01.07.2023 r. do 31.12.2023 r., a nie za cały 2023 rok. W związku z powyższym wyjaśniamy, iż w całym 2023 r. 5 asystentów rodziny objęło swoją opieką 71 rodzin. Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby asystentów rodziny oraz liczby rodzin objętych pracą asystenta rodziny, świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w podziale, m.in. na zasiłki stałe, okresowe, celowe.

Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin objętych pracą asystenta rodziny

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba asystentów rodziny w gminie	4	7	5	3	4	3	5
Liczba rodzin, które korzystały z usług asystentów rodziny	79	51	43	39	45	46	56

Liczba asystentów rodziny oraz liczba rodzin

**Dane o osobach korzystających z pomocy i wsparcia
 GMINA - ZADANIA OPS, CUS ORAZ MOPS, MOPR
 wypełniają wyłącznie gminy i miasta na prawach powiatu
 w całym okresie sprawozdawczym**

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	Prognoza 2024
SWIADCZENIA PIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
ZASIŁEK STAŁY				
Liczba osób	1	427	394	420
Kwota świadczeń w złotych	2	2 661 041	2 393 383	3 021 481
W tym: (wiersze 3-6)				
Zasiłek stały dla osób samotnie gospodarujących				
Liczba osób	3	391	367	400
Kwota świadczeń w złotych	4	2 544 439	2 316 048	2 923 848
Zasiłek stały dla osoby w rodzinie				
Liczba osób	5	42	28	20
Kwota świadczeń w złotych	6	116 602	77 335	97 633
ZASIŁEK OKRESOWY				
Liczba osób	7	63	137	165
Kwota świadczeń w złotych	8	65 323	80 317	96 876
W tym: (wiersze 9-16)				
Zasiłek okresowy z tytułu bezrobocia				
Liczba osób	9	48	61	73
Kwota świadczeń w złotych	10	44 366	46 888	56 554
Zasiłek okresowy z tytułu długotrwałej choroby				
Liczba osób	11	13	57	68
Kwota świadczeń w złotych	12	9 367	22 420	27 045
Zasiłek okresowy z tytułu niepełnosprawności				
Liczba osób	13	12	43	51
Kwota świadczeń w złotych	14	9 270	11 009	13 277
Zasiłek okresowy z tytułu możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego				
Liczba osób	15	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	16	0	0	0
Zasiłek okresowy kontynuowany niezależnie od dochodu na podstawie art. 38 ust. 4a i 4b				
Liczba osób	17	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	18	0	0	0
ZASIŁEK CELOWY				
Liczba osób	19	337	346	360
Kwota świadczeń w złotych	20	227 779	212 416	259 520
W tym: (wiersze 21 - 22)				
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY W RAMACH PROGRAMU WIELOLETNIEGO "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU"				
Liczba osób	21	291	309	320
Kwota świadczeń w złotych	22	148 820	151 262	173 020
ZASIŁEK CELOWY PRZYZNANY NIEZALEŻNIE OD DOCHODU na podstawie art. 39a ust. 1 i 2				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	Prognoza 2024
Liczba osób	23	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	24	0	0	0
ŚWIADCZENIA NIEPIENIĘŻNE Z POMOCY SPOŁECZNEJ				
POSIŁEK OGÓLEM				
Liczba osób	25	235	257	280
Kwota świadczeń w złotych	26	297 073	388 132	469 710
W tym: (z wierszy 25 - 26)				
DLA DZIECI (z wyłączeniem posiłków przyznanych doraźnie dzieciom i młodzieży/MRiPS-03, dział 1B, wiersz 25)				
Liczba osób	27	127	151	160
Kwota świadczeń w złotych	28	61 462	86 209	91 900
W tym (z wierszy 25-26):				
POSIŁEK świadczenie przyznane w ramach programu wieloletniego "POSIŁEK W SZKOLE I W DOMU"				
Liczba osób	29	235	257	280
Kwota świadczeń w złotych	30	297 073	388 132	469 710
W tym (z wierszy 29-30):				
DLA DZIECI				
Liczba osób	31	127	151	160
Kwota świadczeń w złotych	32	61 462	86 209	91 900
SCHRONIENIE - OGÓLEM				
Liczba osób	33	69	68	70
Kwota świadczeń w złotych	34	431 270	559 566	805 764
UBRANIE				
Liczba osób	35	0	0	0
Kwota świadczeń w złotych	36	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU				
Liczba osób	37	6	9	9
Kwota świadczeń w złotych	38	17 466	30 305	40 492
ODPŁATNOŚĆ GMINY ZA POBYT W DOMU POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba osób	39	104	110	110
Kwota świadczeń w złotych	40	2 803 363	3 413 060	3 860 000
WSPIERANIE RODZINY I PIECZA ZASTĘPCZA				
Liczba rodzin objęta pracą asystenta rodziny	41	53	71	71
Liczba rodzin wspierających	42	0	0	0
Liczba asystentów rodziny	43	5	5	4
Odpłatność za pobyt dziecka w pieczy zastępczej w złotych	44	1 128 747	1 589 320	1 760 000

4. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

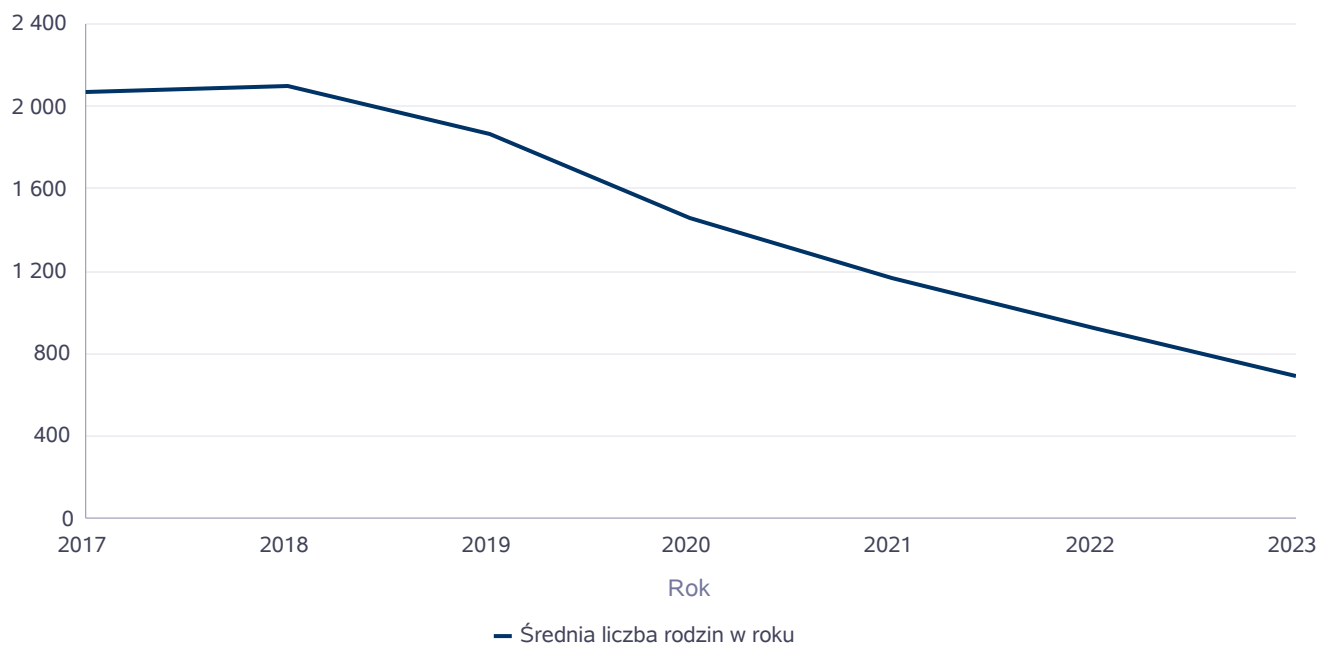
Od 1 stycznia 2022 r. nastąpiło stopniowe przejście realizacji programu Rodzina 500+ przez ZUS. Wypłata w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej była realizowana tylko do 31.05.2022 r., tj. do końca okresu na jaki zostały przyznane świadczenia. Na nowo narodzone dzieci od 01.01.2022 r. wnioski przyjmuje ZUS. W 2023 r. zostało złożonych 21 wniosków po decyzjach Wojewody Świętokrzyskiego..

W roku 2023 liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny wyniosła 718. W stosunku do roku poprzedniego liczba ta zmalała o 210 rodzin (co stanowi spadek o 0,77 %). Coraz mniejsza liczba rodzin uprawnionych do zasiłku rodzinnego, spowodowana jest wzrostem minimalnego wynagrodzenia za pracę i nie zmienianym od wielu lat kryterium dochodowym, które uprawnia do przyznania prawa do świadczeń rodzinnych. Całkowita kwota przyznanego świadczenia w formie zasiłku rodzinnego wyniosła 3.073.741,58 zł i w porównaniu z rokiem poprzednim zmalała o 853.622,78 zł.

Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz korzystających z jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

	Liczba rodzin						
	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami	2 069	2 099	1 864	1 455	1 170	928	691

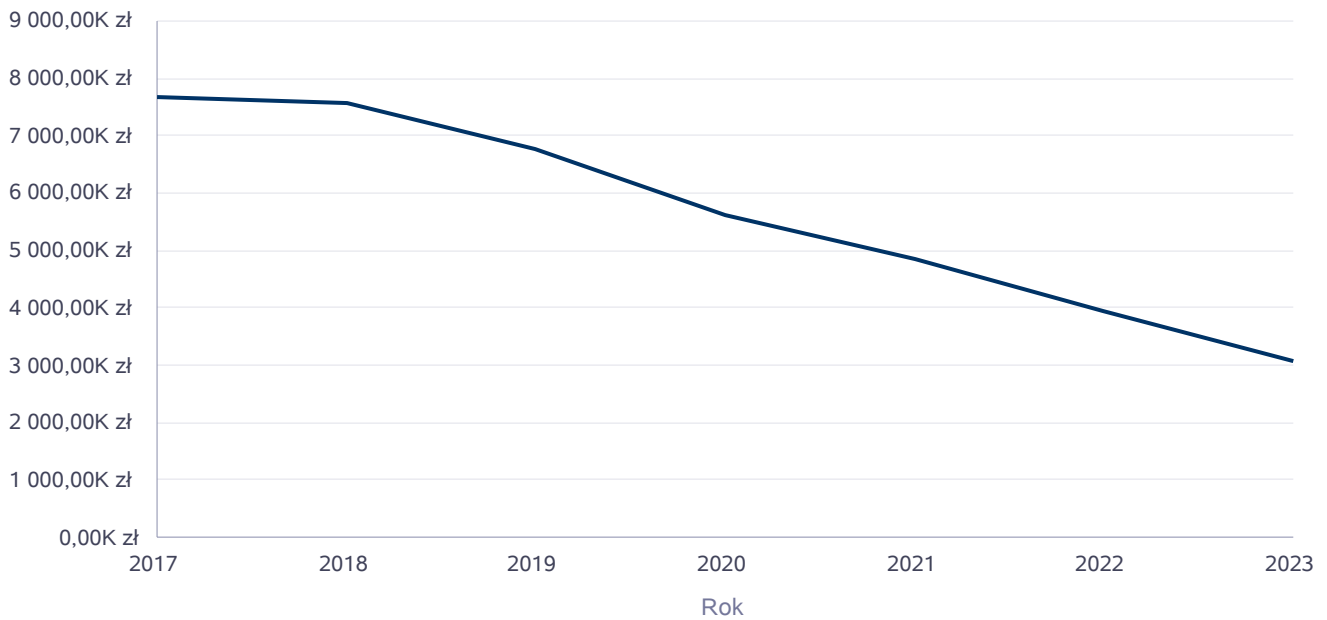
Średniomiesięczna liczba rodzin korzystających z zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami

Kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami ogółem wypłaconych w ciągu roku

Rok	Kwota
2017	7 675 494,18 zł
2018	7 559 626,31 zł
2019	6 777 432,67 zł
2020	5 613 257,11 zł
2021	4 847 250,42 zł
2022	3 927 364,36 zł
2023	3 073 741,58 zł

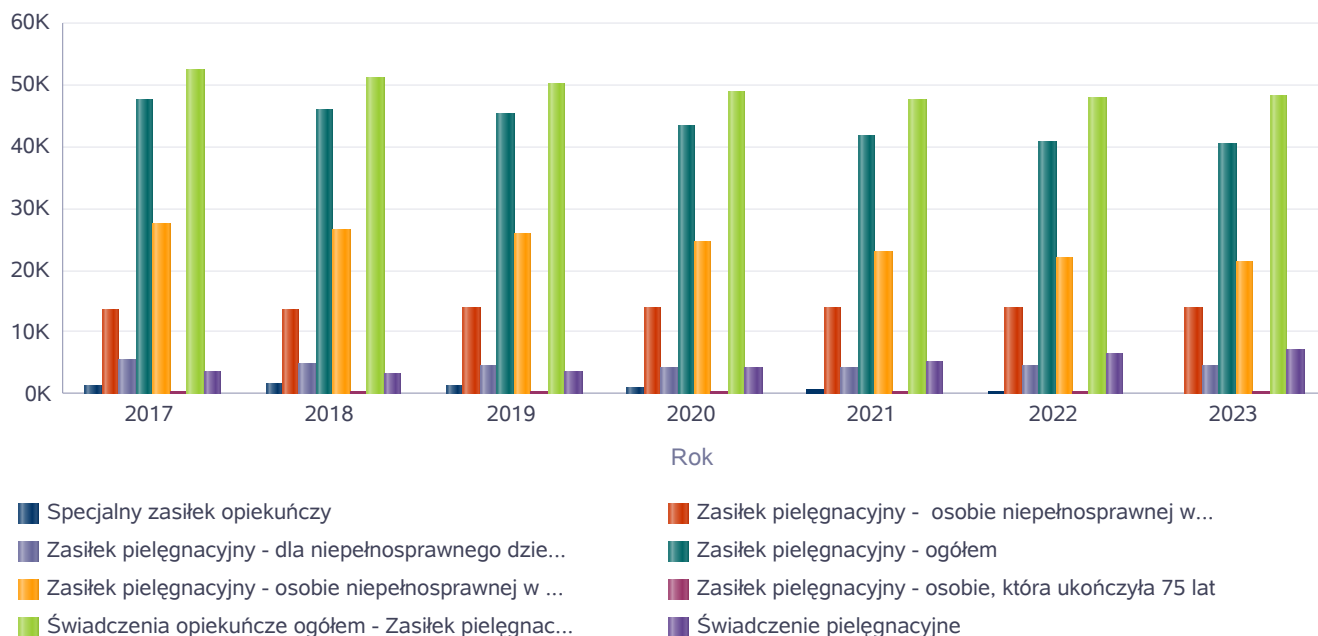
Kwota zasiłków rodzinnych wraz z dodatkami oraz jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia dziecka

Liczba świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób, które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy

	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Specjalny zasiłek opiekuńczy	1 426	1 582	1 439	1 246	824	338	129
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	13 774	13 715	14 145	14 050	14 109	13 985	13 878
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	5 699	5 060	4 514	4 317	4 312	4 582	4 770
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	47 489	45 989	45 184	43 289	41 755	40 876	40 587
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	27 448	26 734	26 082	24 513	22 988	21 915	21 562
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	568	480	443	409	346	394	377
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	52 429	51 017	50 281	48 711	47 705	47 877	48 072
Świadczenie pielęgnacyjne	3 514	3 446	3 658	4 176	5 126	6 663	7 356

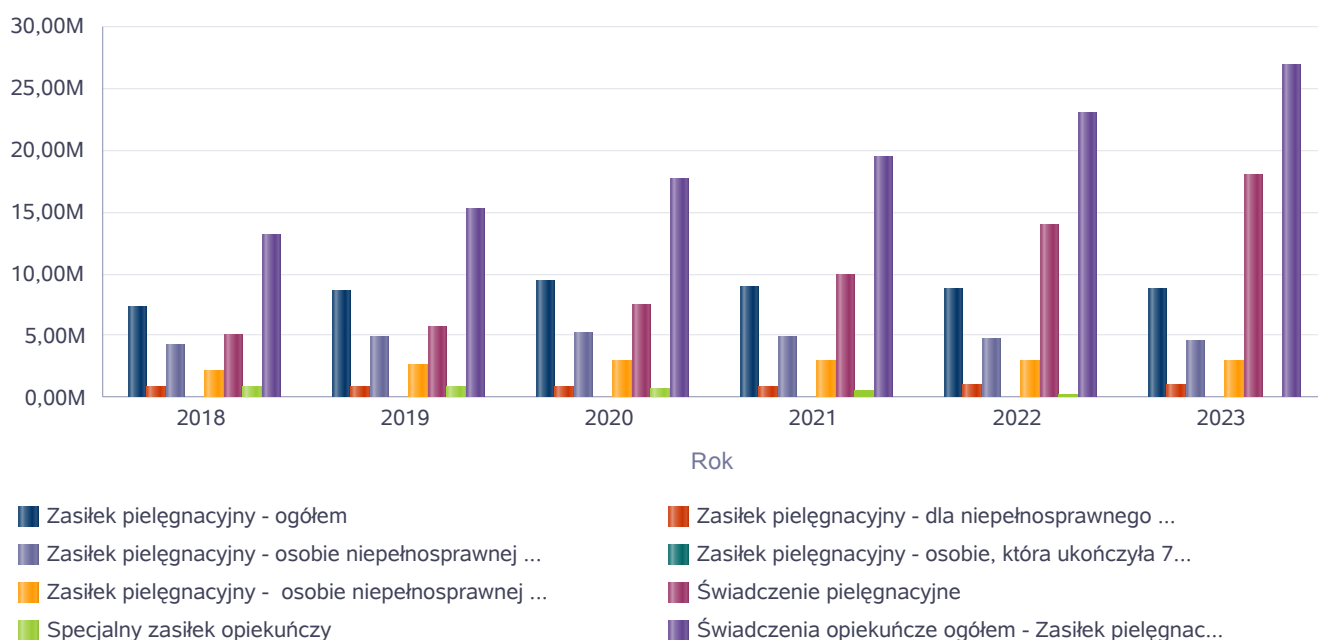
Liczba świadczeń

Kwota świadczeń: świadczenie pielęgnacyjne, zasiłek pielęgnacyjny, zasiłek pielęgnacyjny dla niepełnosprawnego dziecka, dla osoby niepełnosprawnej w wieku powyżej 16 lat o różnych stopniach niepełnosprawności, zasiłek pielęgnacyjny dla osób które ukończyły 75 lat, specjalny zasiłek opiekuńczy, zasiłek dla opiekuna

Świadczenia opiekuńcze	Kwota świadczeń					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Zasiłek pielęgnacyjny - ogółem	7 266 752,00	8 557 917,00	9 338 071,00	9 011 704,00	8 821 722,00	8 760 287,00
Zasiłek pielęgnacyjny - dla niepełnosprawnego dziecka	799 065,00	853 326,00	928 868,00	930 006,00	988 025,00	1 029 545,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia o znacznym stopniu niepełnosprawności	4 222 549,00	4 939 367,00	5 288 561,00	4 961 730,00	4 730 134,00	4 653 942,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie, która ukończyła 75 lat	75 828,00	83 897,00	88 279,00	74 681,00	85 041,00	81 372,00
Zasiłek pielęgnacyjny - osobie niepełnosprawnej w wieku powyżej 16. roku życia legitymującej się orzeczeniem o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, jeżeli niepełnosprawność powstała w wieku do ukończenia 21 roku życia	2 169 310,00	2 681 327,00	3 032 363,00	3 045 287,00	3 018 522,00	2 995 428,00
Świadczenie pielęgnacyjne	5 072 489,00	5 774 691,00	7 559 445,00	9 956 280,00	13 946 908,00	17 932 306,00
Specjalny zasiłek opiekuńczy	841 066,00	889 167,00	768 452,00	508 909,00	208 280,00	78 762,00
Świadczenia opiekuńcze ogółem - Zasiłek pielęgnacyjny, świadczenia pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy	13 180 307,00	15 221 775,00	17 665 968,00	19 476 893,00	22 976 910,00	26 771 355,00

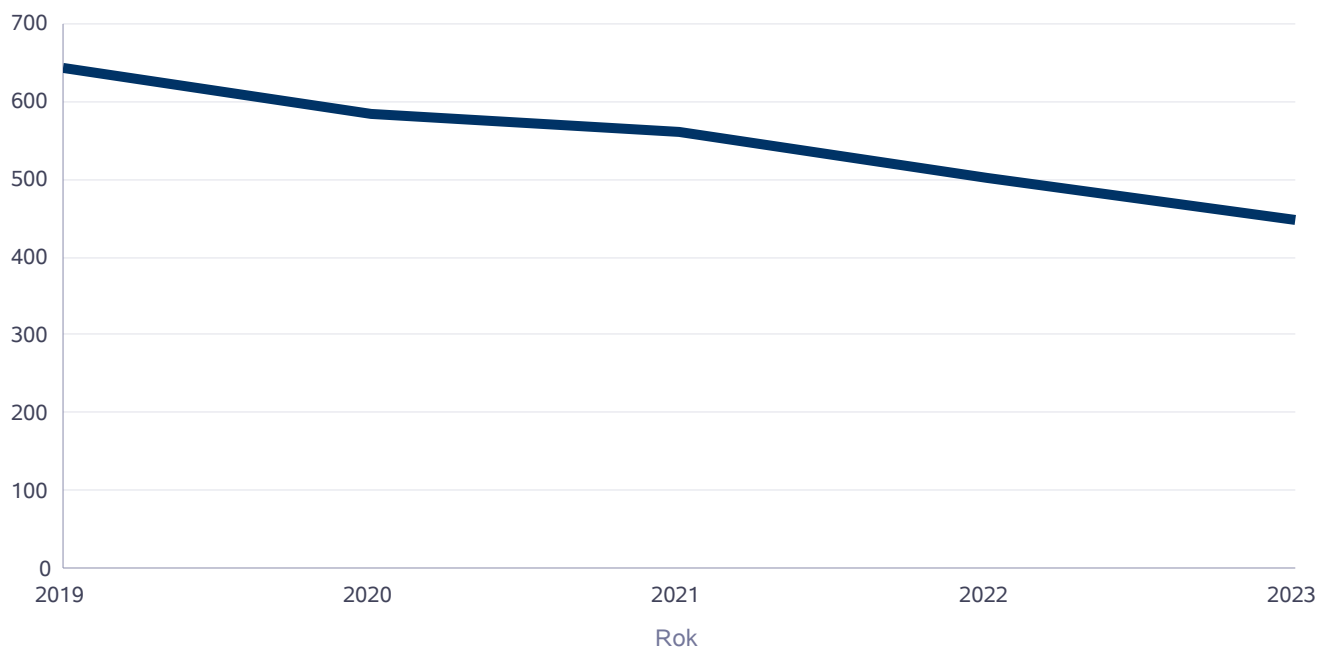
Kwota świadczeń

Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach

	Liczba osób				
	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	643	585	560	501	449

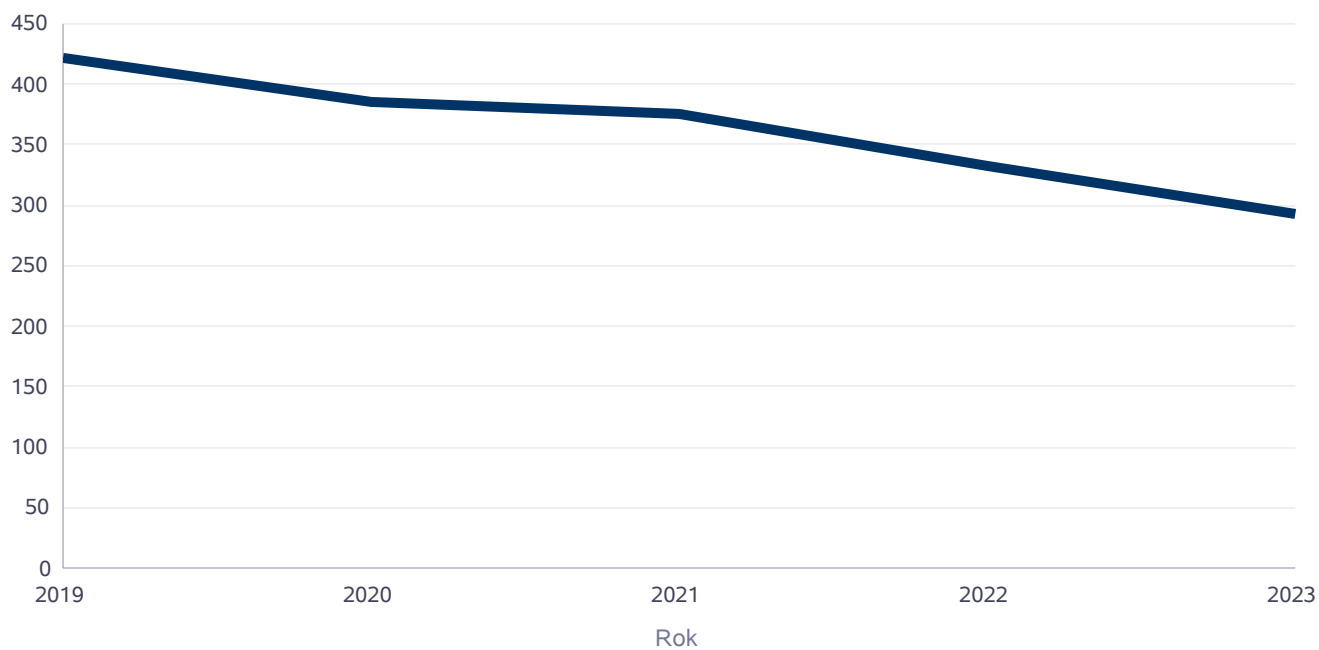
Liczba osób korzystających ze świadczenia alimentacyjnego

Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego w poszczególnych latach

	Liczba rodzin				
	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego	422	385	375	332	293

Liczba rodzin korzystających ze świadczenia alimentacyjnego

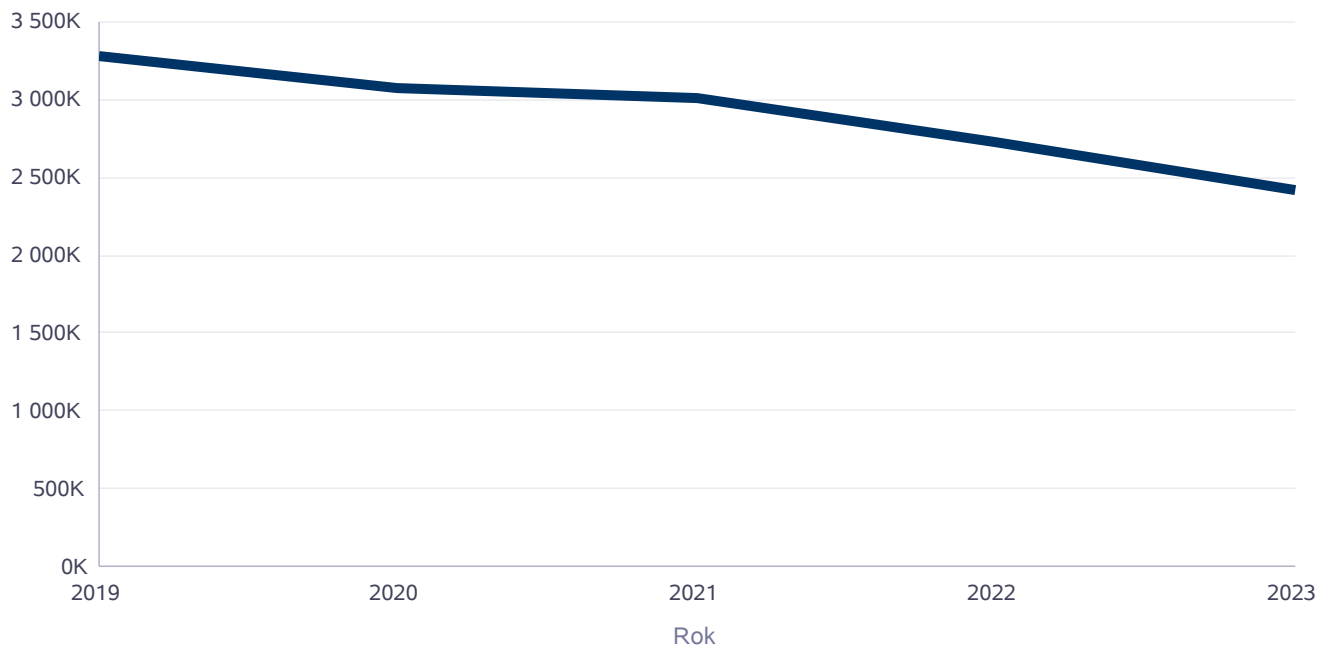

Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego w poszczególnych latach [w zł]

	Kwota				
	2019	2020	2021	2022	2023
Ogólna kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego	3 284 947	3 068 267	3 016 282	2 729 688	2 425 165

Kwota świadczeń z funduszu alimentacyjnego

INNE RODZAJE POMOCY I ŚWIADCZEŃ

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	Prognoza 2024
DODATKI MIESZKANIOWE				
Liczba gospodarstw domowych	1	509	575	620
Kwota świadczeń w złotych	2	864 591	1 264 820	1 500 000
DODATKI ENERGETYCZNE				
Liczba gospodarstw domowych	3	106	0	0
Kwota świadczeń w złotych	4	5 010	0	0

5. Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia

Pomoc społeczna to nie tylko wsparcie finansowe osób i rodzin potrzebujących pomocy, ale także pomoc instytucjonalna, świadczona przez placówki pomocy społecznej. Gmina Ostrowiec Świętokrzyski współfinansuje:

- Środowiskowy Dom Samopomocy typu A, B i C,
- Środowiskowy Klub Trzykrotka,
- Noclegownia,
- Centrum Integracji Społecznej,
- Pięć Mieszkań chronionych treningowych,
- Dwa mieszkania wspomagane.

W ramach ww. mieszkań, mieszkańcy mogli skorzystać ze wsparcia wielu specjalistów, m.in.: pracownika socjalnego, terapeuty zajęciowego, psychologa, terapeuty uzależnień, prawnika, rehabilitanta oraz instruktora stolarskiego.

Prezentowane dane w tabeli Zasoby instytucjonalne pomocy i wsparcia (c.d.) rok oceny - Placówki wsparcia dziennego nie odzwierciedlają pełnych danych za 2022 i 2023 rok, ponieważ zostały zasilone danymi ze sprawozdania rzeczowo - finansowego z wykonywania przez Gminę zadań z zakresu wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej, tylko za okres od 01.07.2023 r. do 31.12.2023 r., a nie za cały 2022 i 2023 rok. W związku z powyższym wyjaśniamy, iż w całym 2022 r. z placówek wsparcia dziennego skorzystało 323 osoby, a roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek wyniósł 436 181 zł i analogicznie w 2023 r. skorzystało 280 osób, a roczny koszt wyniósł 493 855 zł.

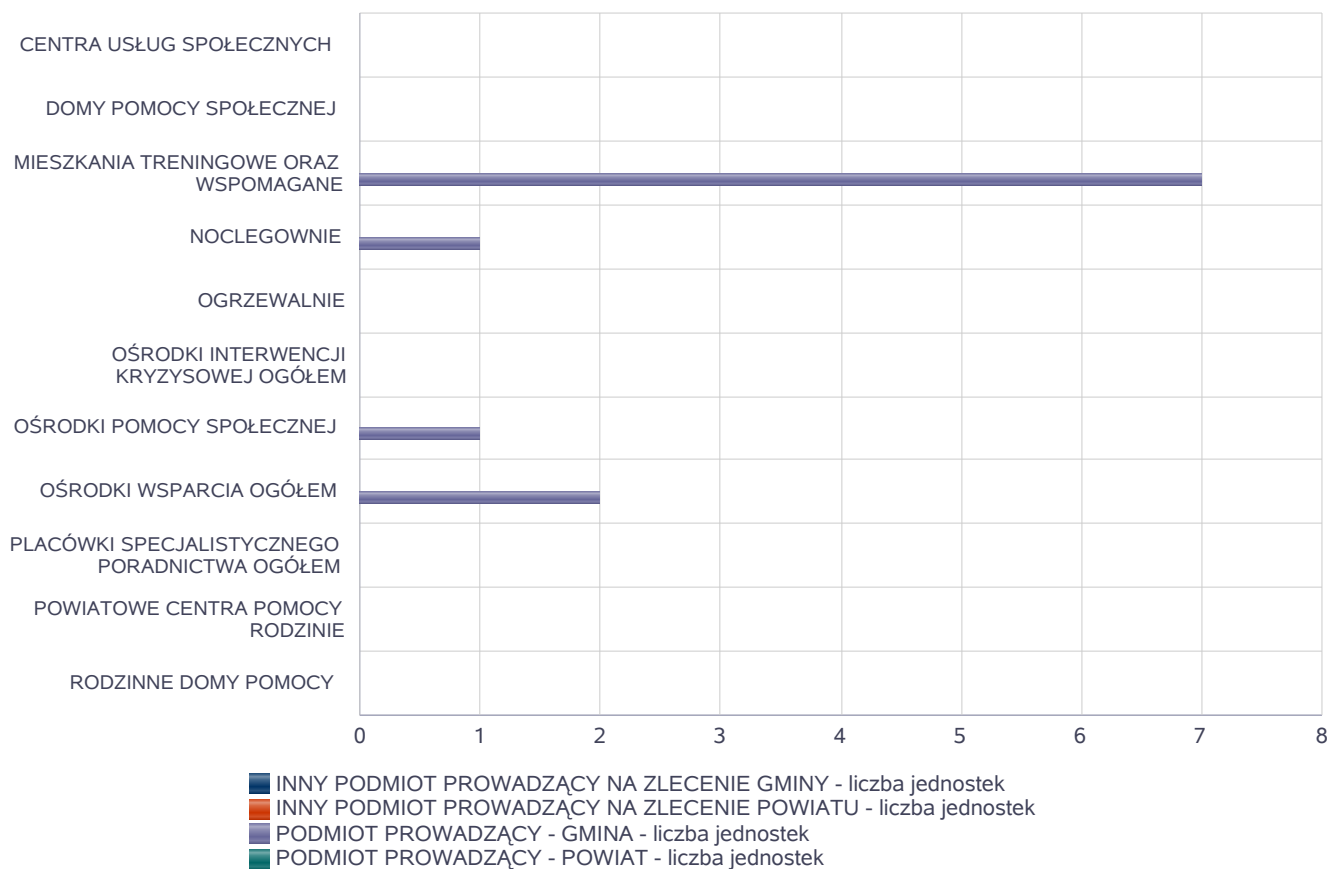
Poniżej prezentujemy w formie graficznej i tabelarycznej szczegółowe dane dotyczące: liczby placówek w podziale na typ i instytucje prowadzącą, liczby miejsc i liczby osób korzystających z placówek, wskaźnik nasycenia usługami w DPS, rozmieszczenia jednostek organizacyjnych pomocy społecznej i integracji społecznej o zasięgu ponadgminnym.

Jednocześnie informujemy, że tabela dot. Nasycenia usługami w DPS (str.53) nie została zacytowana i nie prezentuje żadnych danych, ponieważ Gmina nie prowadzi dps.

Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym w podziale na instytucję prowadzącą

Jednostka	INNY PODM. PROW. NA ZLEC. GMINY - liczba jedn.	INNY PODM. PROW. NA ZLEC. POW. - liczba jedn.	PODM. PROW. - GMINA - liczba jedn.	PODM. PROW. - POW. - liczba jedn.
CENTRA USŁUG SPOŁECZNYCH	X	X	0	X
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0	0	0
MIESZKANIA TRENINGOWE ORAZ WSPOMAGANE	0	0	7	0
NOCLEGOWNIE	0	0	1	0
OGRZEWALNIE	0	0	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM	X	0	X	0
OŚRODKI POMOCY SPOŁECZNEJ	X	X	1	X
OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	0	0	2	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA OGÓŁEM	X	0	X	0
POWIATOWE CENTRA POMOCY RODZINIE	X	X	X	0
RODZINNE DOMY POMOCY	0	X	X	X

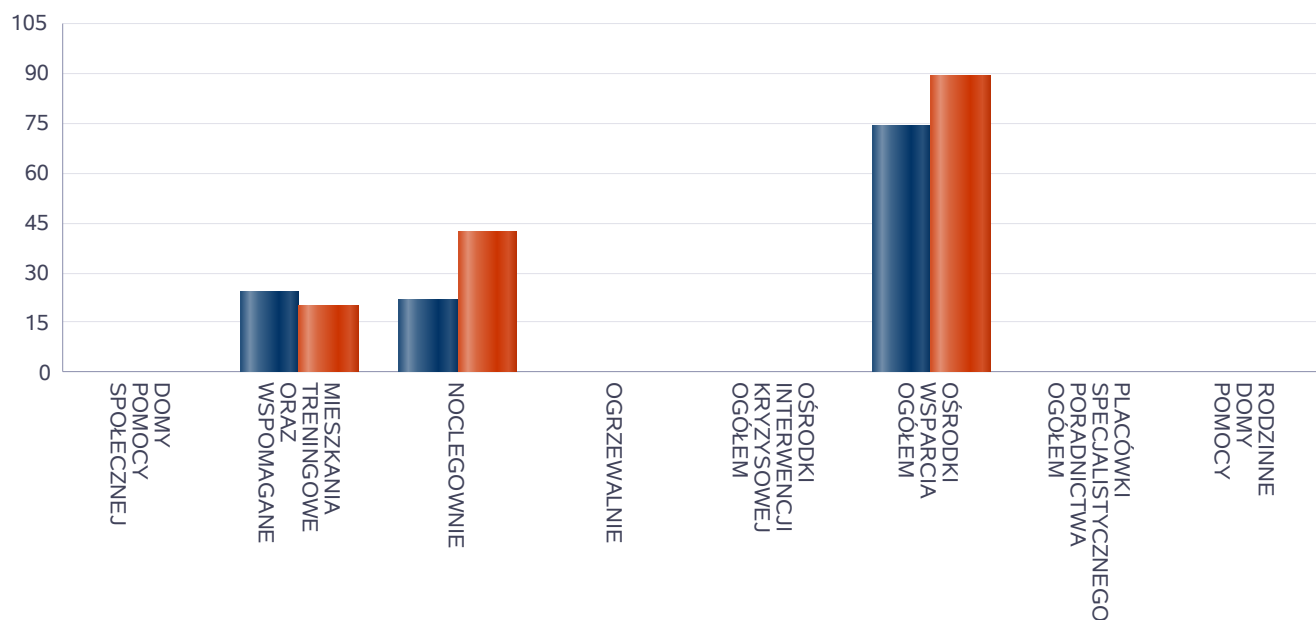
Liczba jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej

Liczba miejsc w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym

Jednostka	liczba miejsc	liczba osób korzystających
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ	0	0
MIESZKANIA TRENINGOWE ORAZ WSPOMAGANE	24	20
NOCLEGOWNIE	22	42
OGRZEWALNIE	0	0
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓŁEM	X	0
OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	74	89
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA OGÓŁEM	X	0
RODZINNE DOMY POMOCY	0	0

Liczba miejsc w jednostkach organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu lokalnym i o zasięgu ponadgminnym

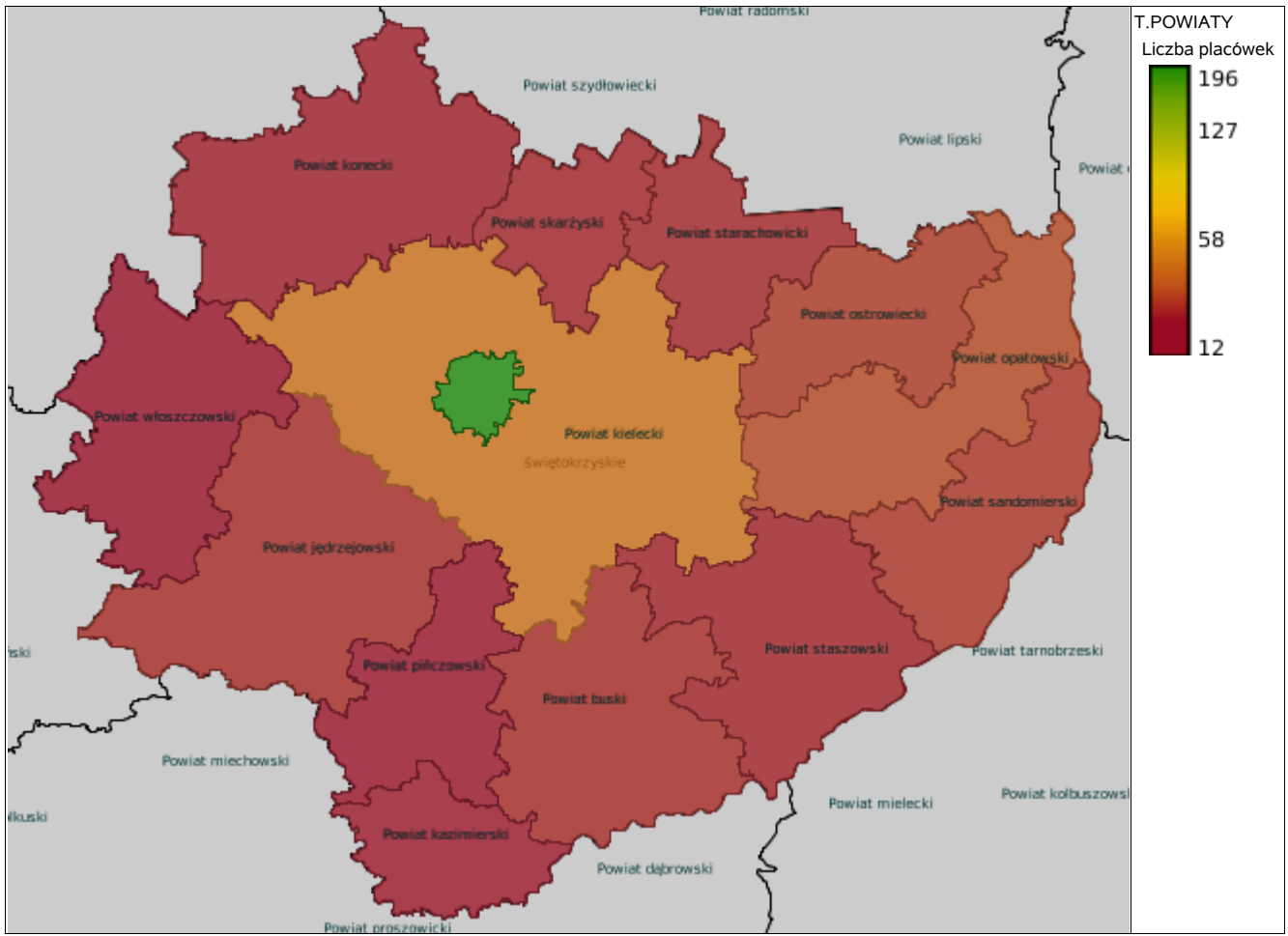

Rozmieszczenie jednostek organizacyjnych pomocy i integracji społecznej o zasięgu ponadgminnym

Powiat	Ogółem	CEN. USŁ. SPOŁ.	DOMY POMOCY SPOŁ.	MIESZK. TRENIN. ORAZ WSPOM.	NOCLE - GOWNIE	OGRZE - WALNIE	OŚR. POM. SPOŁ.	OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	RODZ. DOMY POM.
Powiat buski	18	0	1	0	1	0	8	8	0
Powiat jędrzejowski	19	0	0	2	0	0	9	6	2
Powiat kazimierski	11	0	0	3	0	0	5	3	0
Powiat kielecki	49	1	0	0	0	0	18	26	4
Powiat konecki	10	0	0	0	0	0	8	2	0
Powiat m. Kielce	178	0	0	145	1	1	1	30	0
Powiat opatowski	26	0	2	1	0	0	8	15	0
Powiat ostrowiecki	25	0	0	7	1	0	6	11	0
Powiat pińczowski	9	0	0	0	0	0	5	4	0
Powiat sandomierski	24	0	0	2	0	0	9	13	0
Powiat skarżyski	14	0	0	0	1	0	5	8	0
Powiat starachowicki	17	1	0	5	1	0	4	6	0
Powiat staszowski	15	0	1	0	0	0	8	6	0
Powiat włoszczowski	10	0	0	0	0	0	6	3	1

Powiat	Ogółem	DOMY POMOCY SPOŁ.	MIESZK. TRENIN. ORAZ WSPOM.	NOCLE - GOWNIE	OGRZE - WALNIE	OŚR. INTER - WENCJI KRYZYS. OG.	OŚRODKI WSPARCIA OGÓŁEM	PLAC. SPEC. PORAD.	POWIAT. CENTRA POM. RODZ.
Powiat buski	6	4	0	0	0	1	0	0	1
Powiat jędrzejowski	5	1	1	0	0	1	0	1	1
Powiat kazimierski	4	1	0	0	0	1	1	0	1
Powiat kielecki	10	3	5	0	0	1	0	0	1
Powiat konecki	7	2	1	0	0	1	1	1	1
Powiat m. Kielce	18	6	9	0	0	1	1	1	0
Powiat opatowski	12	3	3	0	0	0	4	1	1
Powiat ostrowiecki	6	2	2	0	0	0	1	0	1
Powiat pińczowski	4	1	0	0	0	1	1	0	1
Powiat sandomierski	5	2	1	0	0	0	0	1	1
Powiat skarżyski	6	2	1	0	0	1	1	0	1
Powiat starachowicki	4	2	0	0	0	0	1	0	1
Powiat staszowski	4	2	0	0	0	0	1	0	1
Powiat włoszczowski	2	1	0	0	0	0	0	0	1

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY I WSPARCIA

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	Prognoza 2024
OŚRODKI WSPARCIA - OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	72	74	74
Liczba osób korzystających	2	94	89	89
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	3	3	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	4	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	5	25	29	29
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	6	2 636 803	2 887 964	2 940 867
W TYM (z wierszy 1-6, dotyczy wierszy 7-27):				
ŚRODOWISKOWE DOMY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	7	57	59	59
Liczba osób korzystających	8	69	67	67
Liczba osób umieszczonych	9	12	5	8
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	10	3	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	11	23	27	27
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	12	2 526 229	2 776 220	2 829 123
DZIENNE DOMY POMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	13	0	0	0
Liczba osób korzystających	14	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	15	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	16	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	17	0	0	0
KLUBY SAMOPOMOCY				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	18	15	15	15
Liczba osób korzystających	19	25	22	22
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	20	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	21	2	2	2
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	22	110 574	111 744	111 744
SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH I SCHRONISKA DLA OSÓB BEZDOMNYCH Z USŁUGAMI OPIEKUŃCZYMI				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	23	0	0	0
Liczba osób korzystających	24	0	0	0
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	25	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	26	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	27	0	0	0
OGRZEWALNIE				

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	Prognoza 2024
Liczba miejsc w placówkach ogółem	28	0	0	0
Liczba osób korzystających	29	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	30	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	31	0	0	0
NOCLEGOWNIE				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	32	22	22	22
Liczba osób korzystających	33	48	42	42
Liczba osób skierowanych w wyniku eksmisji	34	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	35	3	3	3
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	36	273 223	267 461	297 764

ZASOBY INSTYTUCJONALNE POMOCY i WSPARCIA (c.d.)

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	Prognoza 2024
DOMY POMOCY SPOŁECZNEJ				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	1	0	0	0
Liczba miejsc usługi wsparcia krótkoterminowego	2	X	0	0
Liczba osób korzystających	3	0	0	0
Liczba osób korzystających z usługi wsparcia krótkoterminowego	4	X	0	0
Liczba osób umieszczonych	5	0	0	0
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	6	0	0	0
Liczba decyzji odmownych (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	7	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	8	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	9	0	0	0
MIESZKANIA TRENINGOWE ORAZ WSPOMAGANE OGÓLEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	10	21	24	24
Liczba osób korzystających	11	21	20	20
Liczba osób umieszczonych	12	8	7	8
Liczba osób oczekujących (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	13	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	14	1	1	1
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	15	64 507	67 157	108 500
OŚRODKI INTERWENCJI KRYZYSOWEJ OGÓLEM (powiatowe)				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	16	0	0	0
Liczba osób korzystających	17	0	0	0
PLACÓWKI SPECJALISTYCZNEGO PORADNICTWA (powiatowe)				
Liczba osób korzystających	18	0	0	0

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	Prognoza 2024
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	19	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	20	0	0	0
PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	21	267	262	292
Liczba osób korzystających	22	180	167	292
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	23	9	9	11
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	24	434 616	491 146	520 000
PLACÓWKI OPIEKUŃCZO-WYCHOWAWCZE OGÓŁEM				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	25	X	X	X
Liczba osób korzystających	26	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	27	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	28	X	X	X
W tym: PLACÓWKI TYPU RODZINNEGO				
Liczba miejsc w placówkach ogółem	29	X	X	X
Liczba osób korzystających	30	X	X	X
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	31	X	X	X
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	32	X	X	X
CENTRUM INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	33	103	115	110
KLUB INTEGRACJI SPOŁECZNEJ				
Liczba uczestników zajęć	34	0	0	0
WARSZTAT TERAPII ZAJĘCIOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	35	0	0	0
Kadra placówek - liczba osób zatrudnionych ogółem (wg stanu na 31 grudnia danego roku)	36	0	0	0
Roczny koszt prowadzenia i utrzymania placówek (w złotych)	37	0	0	0
ZAKŁAD AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ				
Liczba uczestników zajęć	38	0	0	0

INNE INSTYTUCJE POMOCY I WSPARCIA

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie		Rok 2022	Rok oceny 2023	Prognoza 2024
Spółdzielnie socjalne dla których JST jest założycielem lub członkiem	Liczba spółdzielni socjalnych	1	0	0	0
	Liczba osób zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych (ogółem wg stanu na 31 grudnia danego roku)	2	0	0	0
	W tym, z wiersza powyżej, liczba osób, o których mowa w art. 4 ust. 1 ustawy o spółdzielniach socjalnych, zatrudnionych w spółdzielniach socjalnych	3	0	0	0

Rodzaj instytucji	Wyszczególnienie		Rok 2022	Rok oceny 2023	Prognoza 2024
	(wg stanu na 31 grudnia danego roku)				
Liczba organizacji pozarządowych w obszarze włączenia społecznego działających na terenie JST	4		29	45	45

6. Kadra jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

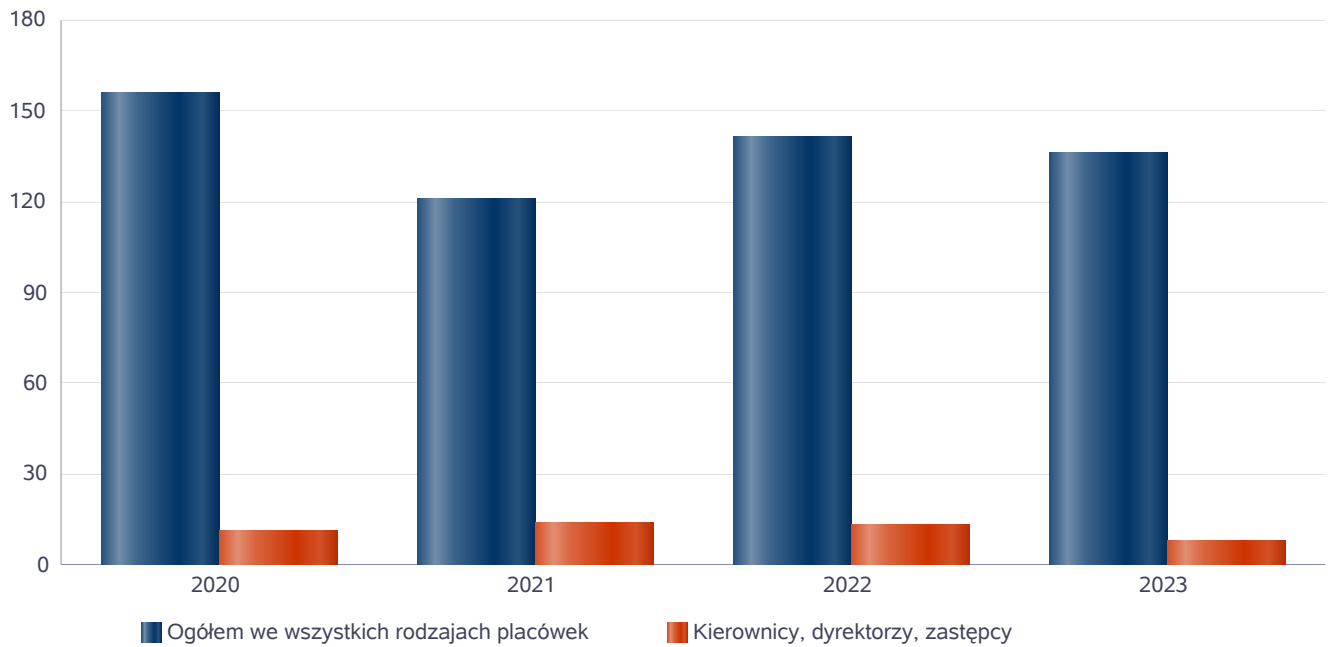
W roku oceny, kadra ośrodka pomocy społecznej liczyła 107 osób w tym: kadra kierownicza 1 dyrektor, 2 zastępców dyrektora oraz 5 kierowników, pracownicy socjalni 35 osób, pozostali pracownicy 72 osoby. Spośród zatrudnionych w ośrodku pomocy społecznej pracowników 83 posiada wykształcenie wyższe, 5 posiada wykształcenie policealne, 16 wykształcenie średnie. Specjalizację I i II stopnia w zawodzie pracownika socjalnego posiada 9 pracowników socjalnych. Wśród pracowników 9 osób posiada specjalizację z organizacji pomocy społecznej.

Poniżej prezentujemy w formie graficznej szczegółowe dane dotyczące liczby pracowników jednostki w tym: kadry kierowniczej, pracowników socjalnych, spełnienia ustawowego warunku dot. pracowników socjalnych.

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione

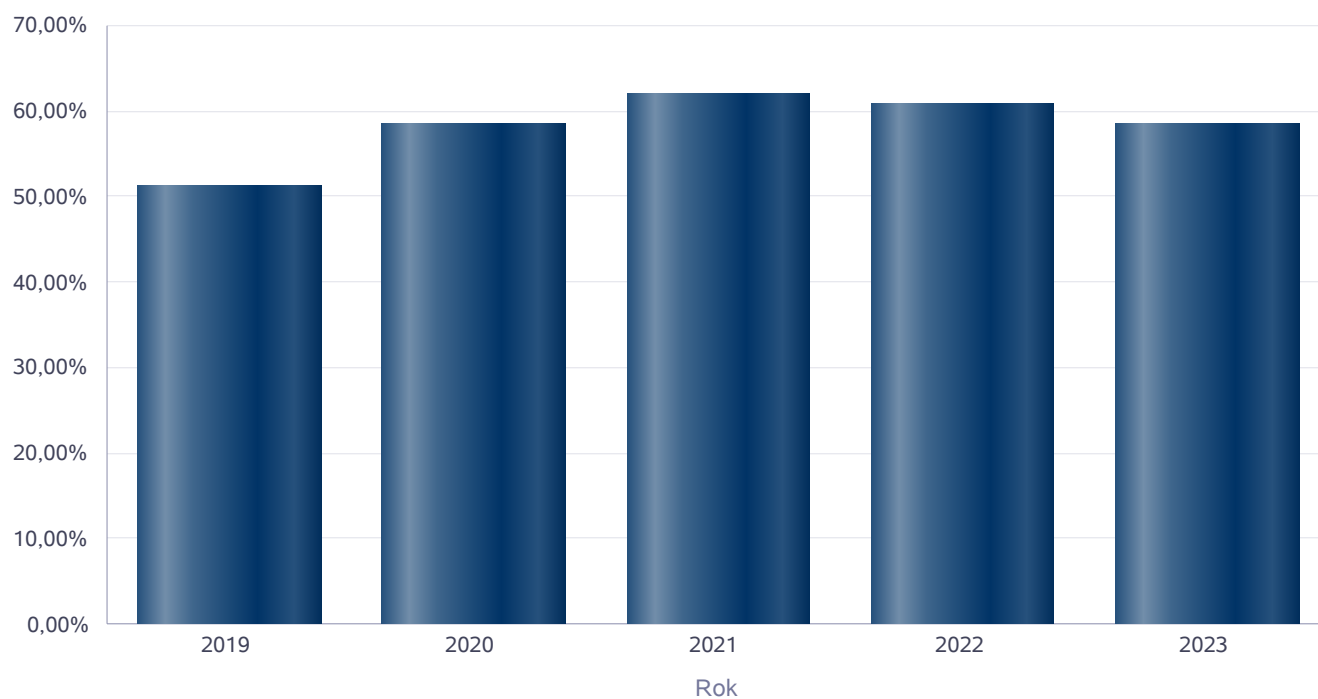
Zatrudnieni	Liczba osób			
	2020	2021	2022	2023
Ogółem we wszystkich rodzajach placówek	156	121	141	136
Kierownicy, dyrektorzy, zastępcy	11	14	13	8

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej - osoby zatrudnione

Kadra jednostek organizacyjnych pomocy społecznej

Rok	Wskaźnik
2019	51,22%
2020	58,33%
2021	61,76%
2022	60,61%
2023	58,33%

Czy ośrodek/CUS spełnia ustawowy warunek 1 pracownik socjalny na 2000 osób lub 1 pracownik socjalny na 50 rodzin korzystających z pracy socjalnej i czy zatrudnia co najmniej 3 pracowników socjalnych

Rok	Czy spełniony warunek ustawy dot. pracowników socjalnych	Liczba mieszkańców wg GUS	Liczba rodzin w gminie korzystająca z pracy socjalnej	Liczba pracowników socjalnych
2019	Tak	69 051	1 353	41
2020	Tak	67 975	1 200	36
2021	Tak	66 837	1 204	34
2022	Tak	63 394	1 260	33
2023	Tak	62 471	1 256	35

6.1. Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej

Zatrudnienie pomocnicze w jednostce organizacyjnej pomocy społecznej w roku oceny kształtowało się na następującym poziomie: 7 osób odbywało staż, 37 osób pracowało na zasadzie wolontariatu.

6.2. Zespoły pracy socjalnej i integracji społecznej w jednostce pomocy społecznej

Wg stanu na 31 grudnia 2023 roku w jednostce pomocy społecznej funkcjonowało 5 zespołów pracy socjalnej i integracji społecznej, które liczyły 15 osób, w tym: 8 pracowników socjalnych oraz 7 specjalistów, o których mowa w art. 110 a ust.2 ustawy o pomocy społecznej, tj.

- zespół ds. asysty rodzinnej 4 osoby,
- zespół ds. bezdomności - 3 osoby,
- zespół ds. organizowania społeczności lokalnej - 2 osoby,
- zespół ds. rodzin - 3 osoby,
- zespół ds. przeciwdziałania przemocy - 3 osoby.

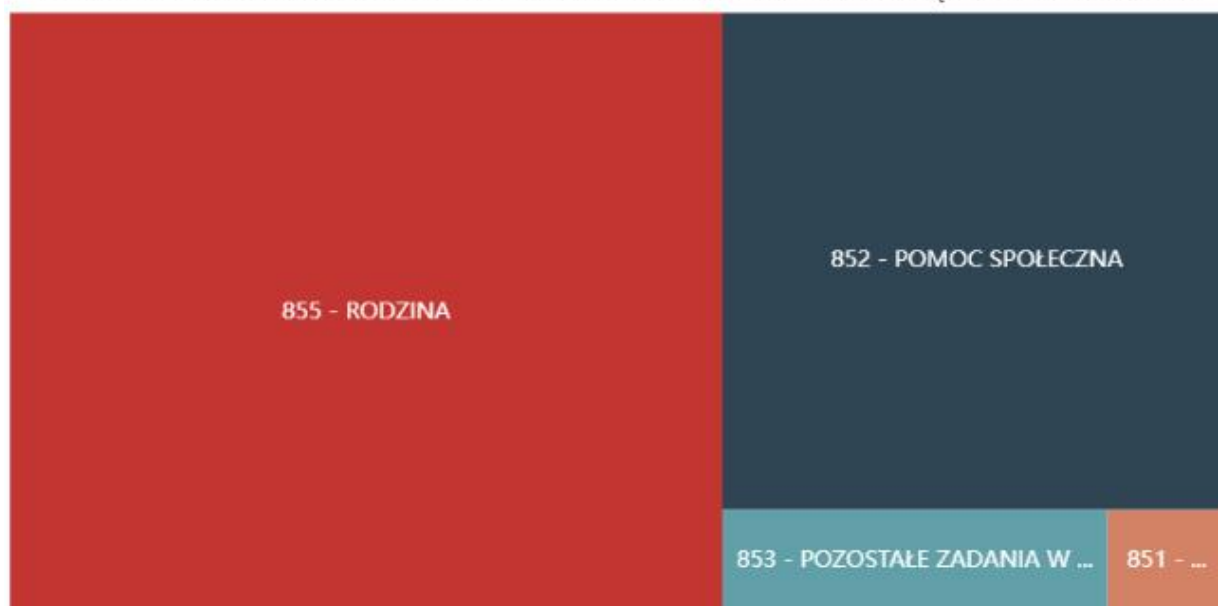
7. Środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego

W gminie Ostrowiec Świętokrzyski środki finansowe wydatkowane na zadania z zakresu polityki społecznej wyniosły w 2023 roku 71 298 636 zł. Poziom wydatków w stosunku do roku poprzedniego zmalał o około 30,43%. W dziale 855 – Rodzina wydatkowano 41 566 852 zł, co stanowi 58,31% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 853 – Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej wydatkowano 3 850 491 zł, co stanowi 5,40% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 852 – Pomoc społeczna wydatkowano 24 642 473 zł, co stanowi 34,56% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 851 – Ochrona zdrowia wydatkowano 1 185 371 zł, co stanowi 1,66% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej. W dziale 854 – Edukacyjna opieka wychowawcza wydatkowano 53 449 zł, co stanowi 0,07% ogólnych wydatków w zakresie polityki społecznej.

Najwięcej środków wydano na następujące pozycje budżetowe:

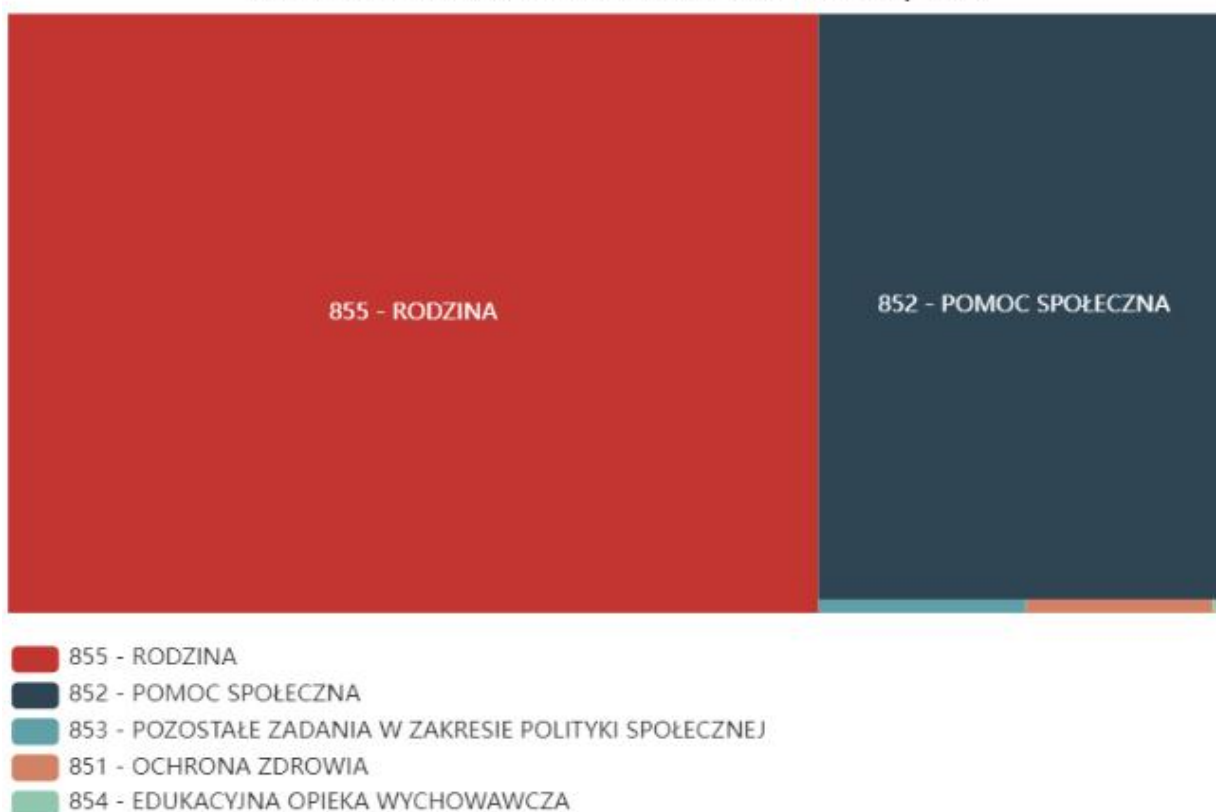
- 85502 – Świadczenia rodzinne – 38 295 685 zł
- 85395 – Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej – 3 850 491 zł
- 85219 – Ośrodek pomocy społecznej – 7 939 843 zł
- 85202 – Domy Pomocy Społecznej – 3 413 060 zł
- 85216 – Zasiłki stałe – 2 411 301 zł

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W JEDNOSTKACH SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO

- 855 - RODZINA
- 852 - POMOC SPOŁECZNA
- 853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ
- 851 - OCHRONA ZDROWIA
- 854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA

WYDATKI W OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W OPS / PCPR

ŚRODKI FINANSOWE NA WYDATKI W POMOCY SPOŁECZNEJ I INNYCH OBSZARACH POLITYKI SPOŁECZNEJ W BUDŻECIE JEDNOSTKI SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO ZADANIA WŁASNE I ZADANIA ZLECONE - w złotych

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	Prognoza 2024
OGÓLEM				
OGÓLEM (działy)	1	102 489 479	71 298 636	68 065 292
W tym: w budżecie OPS/PCPR	2	94 910 531	61 489 844	62 335 508
851 - OCHRONA ZDROWIA				
85153 - Przeciwdziałanie narkomanii	3	59 925	79 999	80 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	4	0	0	0
85154 - Przeciwdziałanie alkoholizmowi	5	986 462	1 105 372	1 000 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	6	179 313	211 635	150 000
852 - POMOC SPOŁECZNA				
85202 - Domy pomocy społecznej	7	2 820 989	3 413 060	3 860 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	8	2 820 989	3 413 060	3 860 000
85203 - Ośrodki Wsparcia	9	3 423 485	2 887 964	3 100 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	10	0	0	0
85205 - Zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	11	89 183	81 950	98 409
w tym: w budżecie OPS / PCPR	12	89 183	81 950	98 409
85213 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji społecznej	13	247 628	228 144	323 284
w tym: w budżecie OPS / PCPR	14	247 628	228 144	323 284

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	Prognoza 2024
85214 - Zasiłki okresowe, celowe i pomoc w naturze oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe	15	340 176	507 667	746 868
w tym: w budżecie OPS	16	340 176	507 667	746 868
85215 - Dodatki mieszkaniowe	17	869 602	1 264 819	1 300 000
w tym: w budżecie OPS	18	869 602	1 264 819	1 300 000
85216 - Zasiłki stałe	19	2 662 163	2 411 301	3 021 481
w tym: w budżecie OPS	20	2 633 668	2 393 383	3 021 481
85218 - Powiatowe Centra Pomocy Rodzinie	21	X	X	X
w tym: w budżecie PCPR	22	X	X	X
85219 - Ośrodki Pomocy Społecznej	23	7 328 421	7 939 843	8 673 638
w tym: w budżecie OPS	24	7 328 421	7 939 843	8 673 638
85220 - Jednostki specjalistycznego poradnictwa, mieszkania chronione i ośrodki interwencji kryzysowej	25	465 073	209 107	108 500
w tym: w budżecie OPS / PCPR	26	64 507	67 157	108 500
85228 - Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze	27	999 998	1 024 882	1 286 015
w tym: w budżecie OPS / PCPR	28	999 998	1 024 882	1 286 015
85230 - Pomoc w zakresie dożywiania	29	481 367	578 608	642 730
w tym: w budżecie OPS	30	481 319	578 401	642 730
85231 - Pomoc dla cudzoziemców	31	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	32	0	0	0
W tym (z wiersza 31): Wydatki na pomoc dla cudzoziemców w celu integracji ze środowiskiem (cudzoziemcy, którzy uzyskali status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą)	33	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	34	0	0	0
85232 - Centra Integracji Społecznej	35	662 000	694 000	694 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	36	0	0	0
85278 - Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	37	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	38	0	0	0
85295 - Pozostała działalność	39	8 310 066	3 401 128	1 000 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	40	8 131 787	2 735 768	617 216
853 - POZOSTAŁE ZADANIA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ				
85311 - Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	41	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	42	0	0	0
85321 - Zespoły orzekania o niepełnosprawności	43	0	0	0
w tym: w budżecie dyspozycji OPS / PCPR	44	0	0	0
85324 - Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych	45	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	46	0	0	0
85395 - Pozostała działalność w zakresie polityki społecznej	47	14 456 875	3 850 491	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	48	13 229 999	236 130	0
854 - EDUKACYJNA OPIEKA WYCHOWAWCZA				
85415 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze socjalnym	49	57 076	53 449	60 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	50	32 661	19 236	37 000

WYSZCZEGÓLNIENIE		Rok 2022	Rok oceny 2023	Prognoza 2024
85416 - Pomoc materialna dla uczniów o charakterze motywacyjnym	51	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	52	0	0	0
855 - RODZINA				
85501 - Świadczenie wychowawcze	53	20 669 949	59 209	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	54	20 581 099	0	0
85502 - Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego	55	35 003 399	38 295 685	38 695 791
w tym: w budżecie OPS / PCPR	56	34 911 539	38 197 561	38 695 791
85504 - Wspieranie rodziny	57	242 639	234 837	346 890
w tym: w budżecie OPS / PCPR	58	242 639	234 837	346 890
85516 - Tworzenie i funkcjonowanie żłobków	59	587 000	621 750	600 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	60	0	0	0
85516 - Tworzenie i funkcjonowanie klubów dziecięcych	61	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	62	0	0	0
85516 - Dzienni opiekunowie	63	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	64	0	0	0
85508 - Rodziny zastępcze	65	364 543	573 448	610 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	66	364 543	573 448	610 000
85510 - Działalność placówek opiekuńczo-wychowawczych	67	764 204	1 015 872	1 150 000
w tym: w budżecie OPS / PCPR	68	764 204	1 015 872	1 150 000
85513 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia rodzinne, zgodnie z przepisami ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz za osoby pobierające zasiłki dla opiekunów, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów	69	597 256	766 051	667 686
w tym: w budżecie OPS / PCPR	70	597 256	766 051	667 686
85514 - Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby przebywające na urlopie wychowawczym, za osoby zatrudnione jako nianie oraz za osoby sprawujące osobistą opiekę nad dzieckiem	71	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	72	0	0	0
85578 Usuwanie skutków kłesk żywiołowych	73	0	0	0
w tym: w budżecie OPS / PCPR	74	0	0	0

8. Aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej

1. W roku oceny Gmina Ostrowiec Świętokrzyski realizowała program osłony Positek w szkole i w domu – na kwotę 557 512,80 zł.
2. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim w roku 2023 realizował Programy Ministra Rodziny i Polityki Społecznej finansowane z Funduszu Solidarnościowego:
  - 1) „Opieka wytchnieniowa” – edycja 2023 dla 70 osób (w tym 10 dzieci) na kwotę 489 600,00 zł,
  - 2) „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej” – edycja 2023, dla 188 osób, na kwotę 1 860 795,48 zł
3. W 2023 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej z rąk Wojewody Świętokrzyskiego otrzymał nagrodę za zaangażowanie, kreatywność oraz trud włożony w dotychczasową pracę, za otwartość i życzliwość, profesjonalną pomoc osobom bezdomnym i zagrożonym bezdomnością, prowadzenie mieszkańców chronionych i wspomaganych oraz szereg innych działań na rzecz najbardziej potrzebujących mieszkańców.

4. Gmina Ostrowiec Świętokrzyski – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jako jeden z 20 samorządów w Polsce pozyskał środki na realizację projektu pt. „Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych” w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój 2014-2020, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.8. Rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym. Projekt realizowany był do końca V 2023 r., a działania wprowadzone w projekcie były kontynuowane w 2023 r. W ramach wdrażania procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim realizuje następujące formy wsparcia: metodę „jednego okienka” dla osób w kryzysie bezdomności; nawiązywanie współpracy na poziomie lokalnym z podmiotami świadczącymi usługi w obszarze różnych systemów, w szczególności usług zdrowotnych, edukacyjnych; tworzenie kręgów wsparcia, w szczególności dla osób z niepełnosprawnością intelektualną; wsparcie rodziny i osób pełniących opiekę nad osobą potrzebującą wsparcia w codziennym funkcjonowaniu; rozwój usług opiekuńczych poprzez: podnoszenie kompetencji kadr świadczących usługi opiekuńcze; wzmocnienie nadzoru nad jakością realizowanych usług opiekuńczych, rozwój usług prewencyjnych dla osób zagrożonych bezdomnością – streetworking; prowadzenie i rozwój mieszkań treningowych o zasięgu gminnym oraz wzmocnienie działań na rzecz wspierania dziecka i rodziny w zakresie wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych. W ramach nowych usług społecznych oraz działań związanych z procesem deinstytucjonalizacji, metodą jednego okienka objęto 145 osób w kryzysie bezdomności i zagrożonych bezdomnością, 30 osób przeszło z opieki instytucjonalnej do usług świadczonych w społeczności lokalnej, 23 rodziny objęto planem deinstytucjonalizacji usług społecznych, 28 osób objęto wsparciem specjalistów w ramach kręgów wsparcia, tj. psychologa, pielęgniarki, fizjoterapeutki, opiekunki świadczącej usługi opiekuńcze, terapeuty zajęciowego, pracowników socjalnych świadczących głębszą pracę socjalną. 49 seniorów objęto wsparciem w ramach działań dwóch Centrów Seniora, w których realizowane były warsztaty tematyczne, zajęcia integracyjne, zajęcia z profilaktyki prozdrowotnej, fizjoterapeutyczne (elektroterapii, laseroterapii). 100 seniorów objęto usługą teleopieki. Streetwoker w ramach swojej pracy odwiedzał osoby w kryzysie bezdomności w środowisku przekazując im żywność i niezbędną odzież - 61 osób. Mieszkańców wszystkich mieszkań treningowych objęto kompleksowym wsparciem w ramach koszyka usług świadczonym przez specjalistów, tj. prawnika, terapeutę uzależnień, psychologa, terapeutę zajęciowego, pracownika socjalnego, instruktora warsztatów stolarskich, malarskich i rowerowych. W ramach działań Szkoły Rodziny objęto wsparciem 22 rodziny z problemami opiekuńczo - wychowawczymi (82 osoby w tym 42 dzieci). W wydarzeniach i inicjatywach w ramach OSL na Rzeczkach i w Czestocicach wzięło udział ok. 350 osób. Na rozwój usług społecznych świadczonych w środowisku lokalnym przewidziano kwotę 1 404,760,79 zł.

5. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w roku 2023 był realizatorem Programu Ministerstwa Rodziny i Polityki Społecznej „Korpus Wsparcia Seniorów” – edycja 2023, finansowanego częściowo w ramach działań i realizacji projektu pt. Opracowanie i pilotażowe wdrożenie mechanizmów i planów deinstytucjonalizacji usług społecznych oraz z dotacji celowej z budżetu państwa na dofinansowanie zadań własnych z zakresu pomocy społecznej na kwotę 41 983,04 zł. Usługa wsparcia, świadczona w ramach programu, ma na celu wsparcie społeczne oraz wsparcie w czynnościach dnia codziennego. Pomoc skierowana była do osób w wieku 65 lat i więcej, które mają problemy z samodzielnym funkcjonowaniem ze względu na stan zdrowia, prowadzące samodzielne gospodarstwa domowe lub mieszkające z osobami bliskimi, które nie są w stanie zapewnić im wystarczającego wsparcia. Program składał się z dwóch modułów: w ramach MODUŁU I - 17 seniorów objęto działaniami wolontarystycznymi przez 37 wolontariuszy, natomiast w ramach MODUŁU II teleopieka - 100 seniorów skorzystało z opaski bezpieczeństwa.

6. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej pozyskał środki z dotacji celowej w ramach działania 4.4 z Programu kompleksowego wsparcia rodzin za „Życiem”, na dofinansowanie do utworzenia kolejnego mieszkania treningowego. Kwota dotacji środków wyniosła 113 560,00 zł, wkład własny Gminy Ostrowiec Świętokrzyski 28 390,00 zł. W ramach otrzymanych środków został wyremontowany lokal mieszkalny.

7. W Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej, jest prowadzona nieodpłatna Wypożyczalnia sprzętu rehabilitacyjnego, pielęgnacyjnego i wspomagającego. Powstała na potrzeby mieszkańców Ostrowca Świętokrzyskiego, osób chorych, z niepełnosprawnością, w szczególności osób samotnych, w podeszłym wieku, będących w trudnej sytuacji zdrowotnej. Głównym celem działalności wypożyczalni jest ograniczenie skutków niepełnosprawności, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu oraz marginalizacji i dyskryminacji osób z niepełnosprawnością poprzez umożliwienie im szybkiego powrotu do aktywności fizycznej, społecznej, zawodowej. Z wypożyczalni skorzystało 31 osób.

8. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ramach programu z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii określającego wewnętrzną strategię w Ośrodku w zakresie zapobiegania uzależnieniom oraz redukcji szkód społecznych, zdrowotnych oraz ekonomicznych, będących wynikiem uzależnienia bądź nadużywania alkoholu, stosowania narkotyków i innych substancji psychoaktywnych, ze środków profilaktyki alkoholowej (kwota 211 635,00 zł) prowadził bardzo szerokie działania, m.in.:

- zatrudnił psychologa, specjalistę ds. uzależnień,
- organizował aktywizację społeczną,
- organizował społeczność lokalną,
- prowadził Szkołę Rodzin,
- prowadził streetworking.

9. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach projektu „Razem możemy więcej- pierwsza edycja programu aktywizacyjnego dla cudzoziemców na lata 2022-2023 Priorytet II: Integracja i aktywność społeczna, zadanie: Integracja w społeczeństwie poprzez rozwój indywidualny oraz wzmocnienie aktywności różnych obszarach z życia społecznego cudzoziemców współpracował z Powiatowym Urzędem Pracy, Fundacją Akademia Inicjatywy i Rozwoju oraz Fundacją Aktywnych Mam. Celem projektu jest zwiększenie integracji i aktywności społecznej oraz aktywizacja zawodowa cudzoziemców, zwłaszcza narodowości ukraińskiej, legalnie przebywających w powiecie ostrowieckim do dnia 31 grudnia 2023 r.

10. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim, Stowarzyszenie LGD Krzemieny Krąg oraz Miejskie Centrum Kultury od 2020 r. prowadzą Lokalne Centrum Wolontariatu.

9. Współpraca z organizacjami pozarządowymi - zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia

W Gminie Ostrowiec Świętokrzyski zlecono 45 organizacjom pozarządowym w trybie działalności pożytku publicznego 66 umów na kwotę 2 912.430,00 zł.

10. Wnioski końcowe

Realizacja zadań postawionych przed pomocą społeczną (zarówno na poziomie społeczności lokalnej, jak również na poziomie rodziny i jednostki), a także konieczność wypracowania niekonwencjonalnych form wsparcia, zobowiązuje do profesjonalnego i systemowego diagnozowania problemów społecznych, dostosowania narzędzi i metod pracy, rodzaju udzielanego wsparcia, a co za tym idzie sporządzania oceny zasobów pomocy społecznej w celu diagnozy potencjału sektora pomocy w Ostrowcu Świętokrzyskim i wyznaczania kierunków zmian. Oceniając wystarczalność zasobów pomocy społecznej w mieście pod kątem istniejących potrzeb i problemów społecznych należy stwierdzić, że pozostają one na zadawalającym poziomie. Jednakże wymiar występujących problemów społecznych ukazuje konieczność stopniowego zwiększania różnorodności narzędzi do realizacji nałożonych ustawowo zadań oraz zmiany podejścia do stosowania istniejących narzędzi. Na podstawie przedstawionych w ocenie zasobów pomocy społecznej danych i analiz w obszarze polityki społecznej formułujemy następujące wnioski:

1. W obszarze pomocy społecznej zaobserwowano zwiększenie liczby osób oraz liczby świadczeń niepieniężnych, przy jednoczesnym zmniejszeniu świadczeń pieniężnych. Wsparcie w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski z pomocy społecznej w 2023 roku w postaci świadczeń pieniężnych uzyskało 579 osób, co w stosunku do roku poprzedniego daje spadek o 4,15% natomiast w postaci świadczeń niepieniężnych 426 osób, co daje wzrost o 2,11%. Jeżeli chodzi o częstotliwość korzystania osób i rodzin ze świadczeń pomocy społecznej, to w stosunku do roku ubiegłego udzielono o 5,39% mniej świadczeń pieniężnych, zaś niepieniężnych więcej o 1,16%. W stosunku do 2022 r. liczba osób i rodzin korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim wzrosła. Więcej osób skorzystało z dodatku mieszkaniowego, asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej i opieki wytchnieniowej dla członków rodziny opiekujących się osobami niepełnosprawnymi. Liczba rodzin objętych pracą socjalną (1 256) utrzymuje się na podobnym poziomie, jak w 2022 r. (1 260). Są to rodziny, które nie radzą sobie z wieloma problemami, takimi jak przemoc, niezaradność opiekuńczo-wychowawcza, uzależnienia, niepełnosprawność. Systematycznie z roku na rok maleje liczba osób, które długotrwale korzystają z pomocy społecznej, co dobrze rokuje na przyszłe lata. W porównaniu z 2022 rokiem liczba ta uległa redukcji o prawie 1%. Przyczyn spadku upatruje się przede wszystkim w takich czynnikach, jak: zintensyfikowana praca z osobami korzystającymi ze świadczeń z pomocy społecznej, w tym organizowanie społeczności lokalnej, wprowadzenie dodatkowych narzędzi pomocowych, zarówno w MOPS, jak i u Partnerów współpracujących z MOPS (np. Serwis TEMP),

2. Bezdomność to jedna z najbardziej trudnych i złożonych form wykluczenia społecznego. Z tego względu, Ośrodek gwarantuje osobom w kryzysie bezdomności możliwość skorzystania z szerokiego wachlarza profesjonalnych narzędzi wsparcia. Zakres pracy socjalnej jest bardzo szeroki, ze szczególną rolą streetworkingu. W gminie Ostrowiec Świętokrzyski od wielu lat liczba osób z problemem bezdomności nie zwiększa się znacząco. W roku 2021 liczba osób wynosiła 110, w 2022 – 90 osób, zaś w 2023 - 106 osób. W roku 2023 Ośrodek chcąc dotrzeć do jak największej liczby osób w kryzysie bezdomności stworzył na terenie miasta 3 punkty kompleksowej pomocy, w tym jeden punkt (poprzez działania streetworkera) miał charakter mobilny. Wymiernym efektem tego działania jest to, że osoby w kryzysie bezdomności mają większy dostęp do informacji i pomocy, mogą szybciej i skuteczniej podejmować działania w różnych sferach swojego życia. W 2023 roku dzięki tej metodzie pracy udało się dotrzeć z pomocą do 44 osób w kryzysie bezdomności, pozostających poza systemem pomocy społecznej, przebywających w przestrzeni publicznej, w miejscach niemieszkalnych. Wykorzystywanie przez Ośrodek skutecznych narzędzi pomocowych w pracy z osobami w kryzysie bezdomności przynosi zamierzone efekty. Zespół ds. Bezdomności, pracownicy socjalni, psycholog, streetworker, pielęgniarka, opiekunki środowiskowe, organizatorzy społeczności lokalnej, grupa wsparcia, w tym liderzy społeczności osób bezdomnych, wolontariusze- osoby w kryzysie bezdomności, zaangażowane osoby w kryzysie bezdomności w pomoc sąsiedzką, wpisali się do kanonu naszej oferty pomocowej. Ogromnie ważna w działaniach na rzecz osób w kryzysie bezdomności jest polityka mieszkaniowa. Gmina Ostrowiec Św. Od 2017 r. cyklicznie zwiększa zasób mieszkań wspierających. Obecnie Gmina dysponuje 7 mieszkaniami treningowymi. W 2023 r. z mieszkań skorzystało 23 osoby. Bardzo dobra współpraca z Zakładem Usług Miejskich powoduje, iż co roku kilka osób wychodzi z bezdomności. Praca z osobami w kryzysie bezdomności byłaby całkowicie nieskuteczna bez dobrze zorganizowanej polityki mieszkaniowej. Dlatego, idąc o krok dalej, Gmina będzie stawiała na nowe rozwiązania w polityce mieszkaniowej w stosunku do osób w kryzysie bezdomności, wdrażając program „Najpierw mieszkanie”. Ośrodek oferuje również nisko progową pomoc w Noclegowni dla bezdomnych mężczyzn i kobiet. W 2023 r. udzielono 4111 noclegów, z których skorzystało 42 osoby, na 22 miejsca noclegowe. Ogromną rolę w wychodzeniu z bezdomności odgrywa reintegracja społeczno-zawodowa, w szczególności zatrudnienie socjalne realizowane w Centrum Integracji Społecznej. W roku 2023 skorzystało z zatrudnienia 11 osób w kryzysie bezdomności. W celu eliminowania złożonego problemu bezdomności niezbędną jest wspieranie tworzenia mieszkań treningowych, włączenie podmiotów publicznych i niepublicznych w procesy pomocowe, promowanie projektów i narzędzi zapewniających trwałość wsparcia zgodnego z ideą deinstytucjonalizacji usług społecznych oraz uwzględniających szerokie spektrum źródeł finansowania. W 2023 r. w Ośrodku skupiliśmy się również na osobach zagrożonych eksmisją. Wdrożyliśmy 4 Porozumienia o współpracy partnerskiej, dotyczące realizacji procesu deinstytucjonalizacji usług społecznych w Gminie Ostrowiec Świętokrzyski, tj.: ze Spółdzielnią Mieszkaniową Krzemionki, Hutnik, Ostrowiecką Spółdzielnią Mieszkaniową, z Ostrowieckim Towarzystwem Budownictwa Społecznego. Powstała Procedura postępowania pracowników socjalnych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim w pracy z osobami zagrożonymi bezdomnością. Jest ona stosowana przy współpracy z osobami/rodzinami znajdującymi się w trudnej sytuacji życiowej i mieszkaniowej, zagrożonych utratą mieszkania - eksmisją, a tym samym zagrożonych bezdomnością.

3. Skuteczne wsparcie rodzin przeżywających trudności w realizowaniu funkcji opiekuńczo-wychowawczej nadal stanowi jedno z najistotniejszych zadań jakie stoją przed wieloma podmiotami życia społecznego. Rodzice wymagają wzmocnienia w obszarze wypełniania ról rodzicielskich, zwłaszcza w sytuacji narastających zjawisk przemocy i uzależnień, które stanowią zagrożenie dla ich pozycji i autorytetu. Pracownicy socjalni MOPS nadal monitorują sytuację rodzin z trudnościami opiekuńczo-wychowawczymi, których liczba corocznie wzrasta (w 2022 r. – 120, w 2022 r. – 138). W 2023 r. objęto monitorowaniem 157 rodzin, z czego 71 skorzystało ze wsparcia asystenta rodziny (w 2022 r. pracę z asystentem podjęło 53 rodziny). W 2023 r. podwójnie wzrosła liczba rodzin zobowiązanych do współpracy z asystentem rodziny (w 2022 r. – 6 rodzin, w 2023 r. – 12 rodzin). Istotną formą wsparcia oferowaną rodzinom i ich dzieciom przez MOPS w Ostrowcu Świętokrzyskim są kompleksowe zajęcia edukacyjne, socjoterapeutyczne i świetlicowe pod nazwą „Szkoła Rodziny”. Co roku bierze w nich udział 10 nowych rodzin. Jedną z nich w 2023 r. została dodatkowo objęta pomocą w formie rodziny wspierającej.

4. Głównym powodem przyznawania pomocy społecznej była długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność i ubóstwo. W stosunku do ogólnej liczby rodzin jednoosobowych i wieloosobowych, korzystających z pomocy społecznej (1785) – 567

rodzin czyli 31,76% zgłosiło się po pomoc z powodu długotrwałej choroby, a 529 czyli 29,64% z powodu niepełnosprawności. Spośród rodzin zgłaszających się po pomoc z powodu długotrwałej choroby aż 81,48 % to rodziny jednoosobowe, a z powodu niepełnosprawności aż 83,55%. 79 osób korzystało w 2023 r. ze specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, z czego 53 po 60 r. ż. Liczba ta stanowi prawie 80% z liczby wszystkich osób objętych tą formą wsparcia. 2023, to kolejny rok wzrostu zachorowań w zakresie zdrowia psychicznego. Dla Gminy, wskaźniki te pozwalają prognozować systematyczne zwiększanie się liczby osób wymagających pomocy w postaci usług podstawowych i specjalistycznych poradnictwa opiekuńczych, w tym psychiatrycznych, asystentury, w tym asystentów zdrowia, pomocy sąsiedzkiej, opieki wytchnieniowej, jako wsparcia członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę na dziećmi z orzeczeniem o niepełnosprawności, osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności oraz orzeczeniami równoważnymi. Gmina Ostrowiec Świętokrzyski posiada w swoich zasobach Centrum Seniora, z działań którego w 2023 r. skorzystało 41 osób. Formą wsparcia dla osób starszych na terenie Gminy są również kluby seniora, których w 2023 r. na terenie miasta było 5, Centrum Seniora, prowadzone przez Fundację „Pomocna Dłoń” oraz prężnie działający Uniwersytet Trzeciego Wieku. Podejmowane działania w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Ostrowcu Św., przynoszą zamierzone cele, jednak na stopień rozwiązywania istniejących problemów społecznych, istotny wpływ mają również wszelkie działania realizowane przez inne podmioty (ZUM, Policja, POZ). Skala istniejących problemów społecznych ukazuje potrzebę znacznych nakładów, zarówno na realizację nałożonych ustawowo zadań - praca socjalna, świadczenie usług opiekuńczych w miejsku zamieszkania podopiecznego, prowadzenie mieszkań treningowych, jak i wykorzystywanie nowych narzędzi i rozwój słabiej rozwiniętych sektorów. Wzrasta liczba osób wymagających poradnictwa, dużej aktywności pracowników pomocy społecznej w środowisku oraz osób wymagających skierowania do specjalistycznych ośrodków wsparcia, czy do mieszkań treningowych. Gmina prowadzi Środowiskowy Dom Samopomocy „Przystań” typu A, na os. Pułanki 10 oraz B i C działający przy ul. Łżeckiej 33 dla osób starszych z niepełnosprawnościami, chorych i zaburzonych psychicznie. W 2023 r. w ŚDS na os. Pułanki objęto wsparciem 42 osoby, natomiast w Ośrodku na ul. Łżeckiej 25 osób.

5. Wielowątkowe, negatywne zjawiska społeczne w rodzinach korzystających ze wsparcia pomocy społecznej powodują, iż podejmowane działania wspierające ze strony pracowników MOPS wymagają większego nakładu czasu i umiejętności, aniżeli pomoc świadczona do tej pory w środowiskach zasadniczo wymagających jedynie wsparcia finansowego w postaci zasiłków celowych bądź okresowych. Aktualnie realizacja pracy socjalnej jest trudnym i obciążającym zadaniem w obliczu bardzo skomplikowanych sytuacji życiowych podopiecznych ośrodka. Konieczne więc jest ciągle podnoszenie kompetencji, poszerzanie wiedzy i umiejętności kadry. W Ośrodku zapewnione jest wsparcie psychologiczne, szkolenia, superwizja. Niskie wynagrodzenia kadry pomocy społecznej oraz nadmierne obciążenie psychiczne, powodują niskie zainteresowanie młodych osób kształceniem w zawodach pomocowych, odpływ wartościowych pracowników oraz niską motywację pracujących. Taki stan rzeczy, w niedługim czasie doprowadzi do załamania się systemu pomocowego.

6. Co jest lepsze dla dziecka - powrót do rodziny biologicznej, która jest dysfunkcyjna czy pozostanie w domu dziecka czy rodzinie zastępczej? W ustawie o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej kładzie się nacisk na jak najszybszy powrót dziecka do rodziny biologicznej. Jednak presja czasu w odniesieniu do pracy z rodzinami dysfunkcyjnymi ma swoje dobre i złe strony. Zła jest taka, że zmiana jest procesem i potrzeba na to czasu i pracy. Dobra zaś, że czas powinien mobilizować nie tylko specjalistów zaangażowanych w pracę nad rodziną, lecz także samą rodzinę, która musi się zebrać do działania. Praca z rodziną biologiczną jest podejmowana przez różne służby, także przez pracowników socjalnych i asystentów rodzin. Niestety, rzeczywistość wygląda dramatycznie. W 2023 r. Gmina Ostrowiec Świętokrzyski partycypowała w kosztach utrzymania 165 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Ostrowcu Świętokrzyskim monitoruje sytuację rodziców biologicznych i podejmuje działania na rzecz powrotu ich dzieci z pieczy zastępczej. Niestety w większości przypadków prezentowane przez rodziców postawy, warunki bytowe (materialne, zdrowotne, mieszkaniowe) uniemożliwiają powrót dzieci do domu rodzinnego, a współpracę z asystentem rodziny deklaruje wciąż niewielu rodziców. Wśród wszystkich rodziców biologicznych zaledwie 38 deklaroowało chęć odzyskania dziecka. W 2023 r. na skutek współpracy z pracownikami socjalnymi 14 rodziców wyraziło chęć pracy z asystentem rodziny. Wskaźnikiem na to, jak trudno zmobilizować rodziców biologicznych do zmiany na rzecz powrotu dzieci z pieczy zastępczej jest liczba rodziców, która odzyskała swoje dzieci. W roku 2023 jedynie 4 rodziców podjęło wysiłek na rzecz poprawy swojego funkcjonowania w celu powrotu dzieci do domu rodzinnego i je odzyskało (łącznie 5 dzieci). Każdego roku zauważalny jest wzrost odpłatności Gminy za pobyt dzieci w pieczy zastępczej, na który ma wpływ kilka czynników. Jednym z nich jest wzrost liczby dzieci umieszczanych w pieczy zastępczej. W porównaniu do 2016 r. w rodzinnej pieczy zastępczej w 2023 r. liczba dzieci zwiększyła się o 61%, a w instytucjonalnej wzrosła prawie trzykrotnie. Kolejnym czynnikiem jest coroczny wzrost średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych. Od czerwca 2023 r. zostały również zwaloryzowane kwoty świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącym rodzinny dom dziecka oraz osobom usamodzielnionym. Ponadto udział Gminy we współfinansowaniu pobytu dziecka w pieczy zastępczej w zależności od czasu umieszczenia dziecka w pieczy stopniowo wzrasta. W pierwszym roku pobytu dziecka jest to 10%, w drugim 30%, a w trzecim i kolejnych 50%. Dodatkowo od 1 lutego 2023 r. na podstawie nowelizacji ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej Gmina partycypuje również w kosztach objęcia dziecka opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej. W 2023 r. Gmina poniosła koszty związane z opieką koordynatora za 78 dzieci na kwotę 86 783 zł. W 2016 r. koszty za pobyt dzieci w pieczy zastępczej zarówno w rodzinach zastępczych, jak i w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wynosiły ponad 380 tysięcy. W 2023 r. kwota ta wynosi już ponad 1 milion 589 tysięcy. Plan na 2024 r. to kwota ponad 1 milion 760 tys. Aby wesprzeć system działający na rzecz rodziny należy kontynuować i poszerzać współpracę międzyinstytucjonalną: pomoc społeczna (PCPR, MOPS), Sąd, Policja, Straż Miejska, Oświata, służba zdrowia.

7. Przemoc domową należy uznać za jeden z największych problemów społecznych w Polsce. Występuje on nie tylko w rodzinach uznawanych powszechnie za patologiczne. Nie należy zatem łączyć go z obecnymi w rodzinie ubóstwem czy alkoholizmem bądź innymi uzależnieniami. Przemoc w rodzinie istnieje bowiem również w rodzinach zamożnych i pozornie szczęśliwych. Skutki tego zjawiska implikują wiele negatywnych konsekwencji nie tylko dla członków rodziny sprawcy, ale również społeczeństwa i całej organizacji państwowej. Problem ten wymaga zdecydowanych działań ze strony państwa i z całą pewnością nie powinien być bagatelizowany. Od dnia 22 czerwca 2023 r. obowiązuje nowa ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej zastępująca dotychczas obowiązującą ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Realizując działania wynikające z ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej, która nakłada na gminę obowiązek podejmowania szeregu czynności związanych z pracą na rzecz osób doświadczających przemocy domowej zasadnym jest kontynuacja wielosektorowej współpracy podmiotów, instytucji samorządowych, rządowych i organizacji pozarządowych działających na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej w Ostrowcu Świętokrzyskim. Zmiana ustawy spowodowała konieczność wprowadzenia nowych sposobów realizacji procedur. W 2023 r. w MOPS został powołany Zespół ds. Przeciwdziałania Przemocy. Jest to Zespół, który zajmuje się realizacją procedur i szeroko rozumianymi działaniami na rzecz przeciwdziałania przemocy. W zakresie zniwelowania powtórnego zjawiska przemocy domowej rodziny są monitorowane również po zakończeniu procedury „Niebieskiej Karty”. Realizowane jest poradnictwo psychologiczne, profilaktyki uzależnień, mediacje, pogłębiona praca socjalna, grupy wsparcia. Szczególna uwaga zwracana była na dzieci, które

są ofiarami przemocy, nawet nie doświadczając jej bezpośrednio, a będąc świadkami jej występowania w swoich rodzinach. W celu efektywnych działań współpracowano z Lokalnym Punktem Pomocy Pokrzywdzonym Przesłpstwem, Punktem Interwencji Kryzysowej, Ogólnopolskim Pogotowiem dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” i Fundacją „Dajemy Dzieciom Siłę”. Kontynuowano współpracę z Ośrodkiem Środowiskowej Opieki Psychologicznej i Psychoterapeutycznej dla Dzieci i Młodzieży i z placówkami oświatowymi, działającymi na terenie Gminy Ostrowiec Świętokrzyski.

8. Deinstytucjonalizacja (DI). Rozwój usług świadczonych w środowisku odbiorców przez placówki środowiskowe, poszerzanie ich oferty (tworzenie nowych usług, standaryzacja i personalizacja), transformacja instytucji (odchodzenie od placówek całodobowych na rzecz środowiskowych), powstawanie nowej architektury wsparcia to procesy, które intensywnie zachodzą w ostatnich latach. Ich skumulowany efekt w najbliższych latach zmieni sposób funkcjonowania systemu wsparcia. Presję na taki kierunek działania tworzy wiele czynników. Należą do nich m.in., zmiany demograficzne (starzenie się populacji, wzrost liczby osób niesamodzielnych i wymagających wsparcia, potrzeba zapewnienia im wsparcia przez rodziny oraz lokalny samorząd), pojawianie się na masową skalę nowych problemów społecznych (np. wzrost liczby osób w kryzysach psychicznych), rosnące zapotrzebowanie obywateli na usługi opiekuńcze świadczone w domu, profesjonalizacja działań instytucji pomocy społecznej i poszukiwanie bardziej efektywnych kosztowo i organizacyjnie form wsparcia. Deinstytucjonalizacja jest próbą znalezienia nowej, bardziej skutecznej formuły działania instytucji oraz szerzej – polityki społecznej. Filozofia tego procesu ma swoje źródło w podejściu, które zapewnia odbiorcom usług możliwość samodzielnego funkcjonowania i podejmowania wyborów. Samodzielność, sprawczość, możliwość wyboru usługi wsparcia, poszanowanie godności odbiorcy usług społecznych należą do istotnych założeń deinstytucjonalizacji. Jej założeniem jest przekonanie, że opieka instytucjonalna, realizowana w placówkach całodobowych, ogranicza możliwości osób, które z takich placówek korzystają – a wsparcie ich usługami społecznymi w naturalnym środowisku (placówkach dziennych blisko domu lub w miejscu zamieszkania), realizowane z udziałem sieci opiekunów nieformalnych (najbliższa rodzina, sąsiedzi, inne kręgi) oraz we współpracy wielu instytucji z różnych sektorów (wielosektorowość) znacznie lepiej zrealizuje te cele. W koncepcji deinstytucjonalizacji istotne znaczenie mają również wartości odwołujące się do jakości wsparcia (usługi realizowane blisko domu, bardziej osobiste, zindywidualizowane i spersonalizowane) oraz do solidarności społecznej (konieczność zapewnienia wsparcia potrzebującym, a zarazem wzmocnienia więzi rodzinnych i środowiskowych, które zapewniają naturalne oparcie). Między innymi z tego powodu w koncepcji DI podkreślana jest rola relacji społecznych oraz świadczenia usług w sieci współpracy (międzyinstytucjonalność i kooperacja). W systemie pomocy społecznej w Gminie Ostrowiec Św. na przestrzeni ostatnich lat prowadzi się działania uwzględniające potrzeby większej samodzielności, w tym życia w środowisku lokalnym. Podejmujemy wiele działań kierowanych do osób z niepełnosprawnościami i osób starszych oraz ich rodzin, w celu zapewnienia im godnego życia, możliwości wyboru stylu życia, w integracji ze społecznością lokalną. Działania te są wspierane ze środków wielu programów rządowych, których głównym celem jest deinstytucjonalizacja, a które mają stanowić impuls do rozwoju działań w środowiskach lokalnych. W Gminie Ostrowiec Świętokrzyski stawia się na rozwój mieszkań treningowych, środowiskowych domów samopomocy, opieki wytchnieniowej, asystentury, usług opiekuńczych, działań wspierających seniora, pomocy sąsiedzkiej, klubów seniora, wolontariatu, organizowania społeczności lokalnej.

9. Współcześnie coraz mocniej krystalizuje się nowy, inwestycyjny model welfare state, w którym usługi społeczne stają się znaczącym komponentem polityki społecznej i gdzie następuje zmiana akcentów z polityki osłonowej, pasywnej, na politykę rozwoju i inwestycji społecznych. Model ten – social services mix state zaznacza istotną, koordynacyjną rolę państwa w tym zakresie i rolę usług społecznych dostarczanych przez różnych lokalnych producentów usług. W modelu tym eksponuje się usługi społeczne, jako istotę polityki społecznej, ale wskazuje się również na mieszany, pluralistyczny i zindywidualizowany charakter usług. Usługi społeczne wymagają bieżącego i stałego wzrostu zainteresowania nimi władz, jak i zdecydowanych reform, aby odpowiadać na nowe wyzwania i potrzeby społeczne. Mimo, że w polskiej polityce społecznej trochę już zrobiono na rzecz rozwoju usług, to nadal istnieją ogromne luki i deficyty – w wielu sektorach społecznych, które wymagają inwestycji i kreacji nowych form i wiązek usług. Gmina Ostrowiec Świętokrzyski rozważa przekształcenie MOPS w Centrum Usług Społecznych.